

**POWIATOWA STACJA SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNA
W ŻYWCU**

***OCENA STANU
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
ŻYWIECKIEGO
W 2022 R.***

Marzec 2023r.

SPIS TRESCI

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych
2. Szczepienia ochronne

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w systemie stacjonarnym
2. Ogniska zakażeń szpitalnych
3. Ocena stanu sanitarnego podmiotów prowadzących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz prywatnymi gabinetami świadczącymi usługi medyczne

III. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych

1. Zakłady produkcji żywności
2. Obiekty obrotu żywnością
3. Zakłady żywienia zbiorowego
4. Jakość zdrowotna środków spożywczych
5. Import/Eksport
6. RASFF
7. Materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością.

IV. Nadzór nad jakością wody.

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia.
2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach Indywidualnych.
3. Jakość wody w ujęciach powierzchniowych.
4. Jakość wody w ujęciach podziemnych.
5. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli.
6. Pływalnie.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

1. Żłobki i kluby dziecięce.

2. [Placówki wychowania przedszkolnego.](#)
3. [Szkoły.](#)
4. [Inne placówki oświatowo-wychowawcze.](#)
5. [Wypoczynek dzieci i młodzieży.](#)

VII. [Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy](#)

1. [Stan sanitarno-higieniczny zakładów pracy.](#)
2. [Choroby zawodowe](#)

VIII. [Zapobiegawczy nadzór sanitarny](#)

IX. [Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.](#)

POWIAT ŻYWIECKI

Realizując swoje zadania statutowe, których głównym celem jest ochrona zdrowia ludzkiego, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żywcu wykonywali działania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na terenie Powiatu Żywieckiego.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, higieną środowiska i pracy, nadzór nad warunkami miejsc nauki i wypoczynku dzieci i młodzieży, nadzór nad kosmetykami i przedmiotami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, prowadzenie działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz działalność oświatowo-zdrowotna kształtująca właściwe nawyki zdrowotne – to podstawy naszej działalności.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Żywcu od dnia 12.08.2004r. posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Uzyskany certyfikat AB 518 jest potwierdzeniem spełnienia wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 w zakresie systemu zarządzania oraz kompetencji technicznych do wykonywania badań.

Na rzecz poprawy komfortu życia i zdrowia mieszkańców naszego powiatu PSSE w Żywcu przeprowadziła w 2022r. 1 853 kontrole sanitarne, w trakcie których pobrano do badań laboratoryjnych blisko 900 próbek wody i żywności. Natomiast Oddział Laboratoryjny wykonał 8 566 badań laboratoryjnych, na które złożyło się ponad 34 000 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych.

W związku ze zgłoszeniami chorób zakaźnych przeprowadzono ponad 15 000 dochodzeń epidemiologicznych, a w związku ze zgłoszeniem podejrzenia chorób zawodowych – 19 dochodzeń.

Powiat Żywiecki położony jest bezpośrednio przy granicy Polski w południowej części województwa śląskiego. Zajmuje obszar o powierzchni blisko 1040 km² (co stanowi 8,4% całości powierzchni województwa z liczbą mieszkańców około: 152 199 (tj. 3,4% ludności województwa). Gęstość zaludnienia 147 osób/km². Obejmuje swoim zasięgiem 15 gmin (jedna gmina miejska – Żywiec i czternaście gmin wiejskich).

Jest to region rozległy obejmujący obszar Kotliny Żywieckiej i pasma Beskidów (w tym jezior Żywieckiego i Międzybrodzkiego). Ze względu na swoje górskie położenie i walory krajobrazowe jest regionem o wybitnie turystycznej specyfice, z przewagą zakładów przemysłowych małych i średnich. Rozwijająca się stale baza turystyczno-rekreacyjna umożliwia całoroczny wypoczynek, a bogate dziedzictwo kulturowe - nadal żywe tradycje, zwyczaje i obrzędy górali beskidzkich oraz zabytki świadczące o wspaniałej przeszłości tej ziemi: siedziby rodów magnackich, dworki, drewniane kościołki, przydrożne kapliczki i góralskie chaty, są jego niesamowitym dopełnieniem.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych.

ZAKAŻENIA JELITOWE I ZATRUCIA POKARMOWE

W roku 2022 zarejestrowano łącznie 630 przypadków zatruc i zakażeń pokarmowych, z czego blisko 38,3% u dzieci do lat 2 (241 przypadki).

Liczba ta wzrosła o ponad 56% w stosunku do roku 2021, kiedy to zarejestrowano ogółem 356 tego rodzaju zachorowań, z czego ponad 23% dotyczyła dzieci do lat 2 (84 przypadki).

Na skutek zatrucia lub zakażenia pokarmowego w minionym roku leczenia szpitalnego wymagało 460 osób, tj. ponad 73%.

Wykres 1. Liczba zatruc i zakażeń pokarmowych w 2022r. na terenie powiatu żywieckiego.

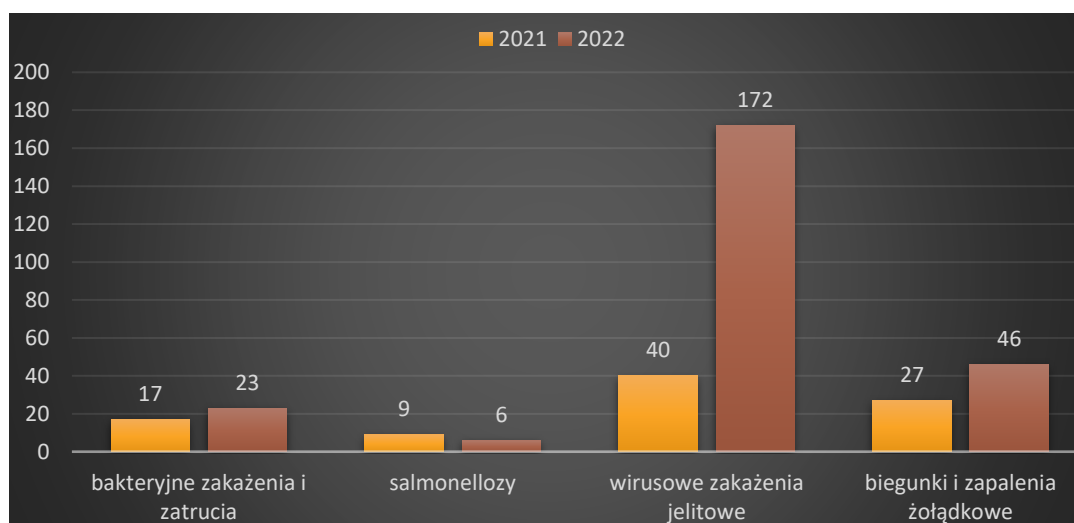
Tabela 1. Liczba zachorowań oraz odsetek hospitalizowanych z powodu zakażeń i zatruc pokarmowych w powiecie żywieckim w 2022 roku

jednostka chorobowa	liczba zachorowań	hospitalizacja
Zakażenia jelitowe i zatrucia o etiologii bakteryjnej	174	154
Zakażenie jelitowe o etiologii pasożytniczej –lamblioza (giardioza)	2	0
Zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej	321	298
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	133	8

W roku 2022 największy udział w ogólnej liczbie zachorowań miały wirusowe zakażenia jelitowe – 321 zachorowań (tj. 50%), podczas gdy w 2021r. - 92 zachorowań (tj. 25,8%). W omawianym roku dzieci do lat 2 stanowiły ok. 53% chorych.

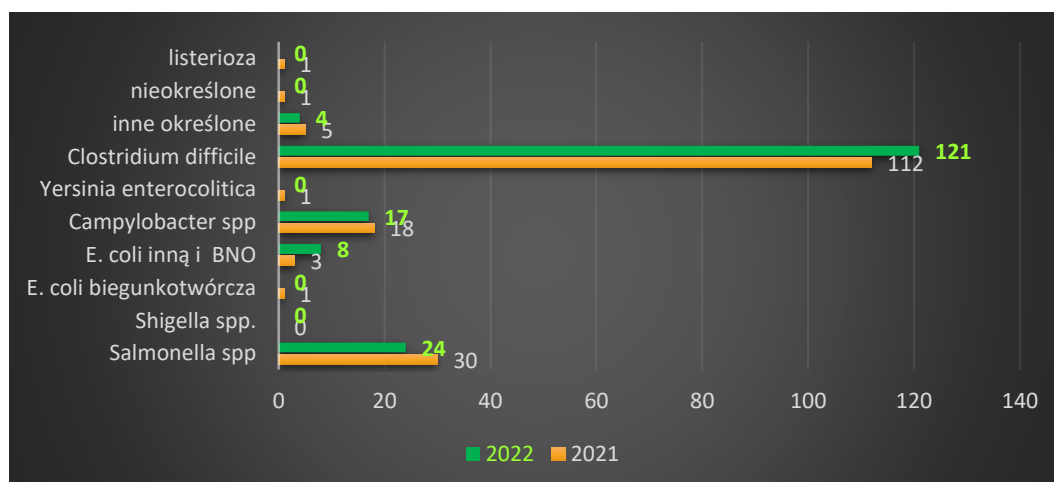
Dopiero w następnej kolejności klasyfikowały się zakażenia jelitowe o etiologii bakteryjnej – 174 zachorowania (ponad 27%), w tym 23 zachorowania dotyczyły dzieci w wieku do lat 2. Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO (bliżej nieokreślone), o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu stanowiły w 2022r. 21% wszystkich zachorowań.

Wykres 2. Bakteryjne zakażenia i zatrucia, wirusowe zakażenia jelitowe oraz biegunki i zapalenia żołądkowe u dzieci do lat 2 w powiecie żywieckim w latach 2021 -2022.

Z prowadzonego nadzoru epidemiologicznego wynika, że liczba wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2 w roku 2022 wzrosła ponad 4-krotnie. W 2021r. odnotowano 40 takich zachorowań, a w roku 2022 – 172, z czego ponad 90% dzieci wymagało hospitalizacji.

Wykres 3. Zatrucia pokarmowe o podłożu bakteryjnym oraz zakażenia jelitowe spowodowane przez czynnik bakteryjny w powiecie żywieckim w 2021 i 2022 roku.

Liczba zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii bakteryjnej w latach 2021-2022 utrzymuje się na zbliżonym poziomie (172 zachorowania w 2021r. i 174 - w 2022r.).

Do czynników etiologicznych, które w minionym roku były główną przyczyną zatruc pokarmowych o podłożu bakteryjnym oraz bakteryjnych zakażeń jelitowych należały:

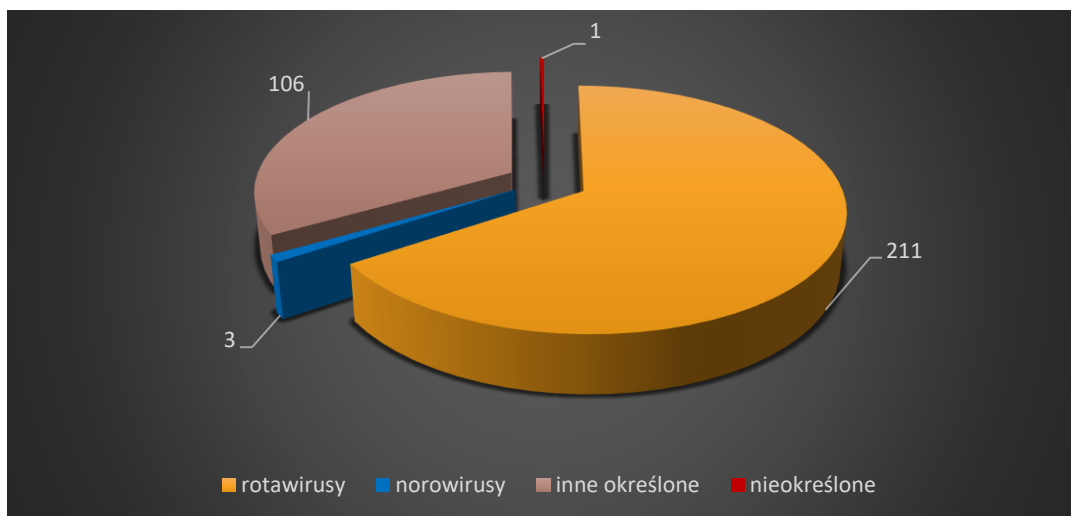
- ✓ *Clostridium difficile*, które stanowiły ponad 69% ogółu zachorowań;
- ✓ *Salmonella spp.*, które stanowiły blisko 14%;
- ✓ *Campylobacter*, które stanowiły blisko 10%.

W przeciwieństwie do roku 2021, w analizowanym okresie nie odnotowano listeriozy i zakażenia wywołanego przez *Yersinia enterocolitica*.

W stosunku do 2021r. w minionym 2022r. o 11% spadła liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie *Salmonella spp.* - z 30 w roku 2021 do 24 w roku 2022. Podobnie jak w roku 2021, w omawianym okresie ok. 25% tych zachorowań dotyczyło dzieci do lat 2. W 2022r. najczęściej izolowanym typem tego patogenu była *Salmonella enteritidis* (tj. 87,5% zachorowań). Ponadto izolowano pojedynczy przypadek bakterii *Salmonella Schleissheim*.

W roku 2022 podobnie, jak w 2021r. nie zarejestrowano na terenie powiatu żywieckiego zachorowań na cholera, dur brzuszny i dury rzekome.

Wykres 4. Wirusowe zakażenia jelitowe w powiecie żywieckim w 2022 roku.

Główną przyczyną wirusowych zakażeń jelitowych były zakażenia rotawirusami – 211 przypadków (ponad 65%). W omawianym okresie zarejestrowano również 3 przypadki zachorowania wywołane przez norowirusy (w 2021r. odnotowano 2 przypadki).

Wirusy należące do rodziny *Reoviridae* – rotawirusy, są najczęstszym czynnikiem wywołującym biegunki zakaźne u niemowląt i dzieci do 5 roku życia. U dorosłych osób przebieg infekcji rotawirusowej jest zwykle bezobjawowy, jednak u małych dzieci w przebiegu choroby na ogół występują wymioty i biegunka, co może prowadzić do znacznego odwodnienia. Warto wspomnieć, iż w Polsce dostępna jest doustna szczepionka przeciwko

rotawirusom zawierająca żywe, atenuowane wirusy. Szczepienia należy rozpocząć u niemowląt w wieku od 6 do 12 tygodnia życia, u których nie występują przeciwwskazania do podania żywych szczepionek.

W powiecie żywieckim w 2022r. z tej formy profilaktyki skorzystało - 669 niemowląt, tj. o 73 mniej niż w 2021r.

WIRUSOWE ZAPALENIA WĄTROBY

Wirusowe zapalenia wątroby stanowią niejednorodną grupę chorób pod względem czynnika etiologicznego oraz dróg szerzenia.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (potocznie zwane żółtaczką pokarmową lub chorobą brudnych rąk) jest schorzeniem wywoływanym przez wirus A zapalenia wątroby (HAV). Ludzie są jedynym rezerwuarem tego wydalanego z kałem wirusa. Do zakażenia może dojść poprzez:

- spożycie skażonego pożywienia (np. nieumytych owoców) lub skażonej wody (podstawowa droga),
- kontakt bezpośredni z zakażonym człowiekiem (np. przeniesienie wirusa poprzez nieumyte po wyjściu z toalety ręce),
- kontakty seksualne (nie tylko analne), w tym przez bezpośredni kontakt oralno–analny, jak i poprzez kontakt oralny z częściami ciała oraz powierzchniami, na których znajduje się wirus.

Przestrzeganie podstawowych zasad higieny osobistej oraz podczas przygotowywania i spożywania posiłków jest absolutną koniecznością. Brak jest specyficznego leczenia. Dostępna jest natomiast skuteczna szczepionka, która zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych zalecana jest:

- osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW typu A;
- osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na WZW typu A

Podobnie jak w 2021r. w analizowanym okresie nie odnotowano na terenie powiatu żywieckiego żadnego przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu A, w przeciwieństwie do 2020r. kiedy to zarejestrowano 1 zachorowanie na żółtaczkę pokarmową.

Na WZW A w 2022r. zaszczepiło się 36 osób, tj. o 22 osoby więcej niż w 2021r.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B to choroba zakaźna wywoływana przez HBV, hepatotropowy wirus DNA należący do rodziny *Hepadnaviridae*. Do zakażenia dochodzi podczas przeniesienia z człowieka na człowieka płynów ustrojowych (stosunki seksualne bez zabezpieczenia), drogą wertykalną z matki na płód, przetaczania krwi i preparatów krwiopochodnych, przypadkowego lub świadomego przerwania ciągłości tkanek przez zakażone igły (zakłucie się przez personel medyczny, stosowanie wielorazowego sprzętu przez narkomanów, piercing, tatuaże, akupunktura). Rezerwuarem patogenów jest człowiek.

W 2022r. ogólna liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B na terenie powiatu żywieckiego wzrosła o 20% w stosunku do roku poprzedzającego, natomiast zapadalność wyniosła 7,9 (w 2021r. – 6,6).

W omawianym roku nie było przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B w ostrej fazie klinicznej. Wszystkie zarejestrowane przypadki były to postaci przewlekłe, a 1 osoba chora wymagała hospitalizacji.

W 2022r. w ramach szczepień zalecanych z tej formy profilaktyki skorzystało 500 osób, tj. o 42 mniej niż w 2021r.

Tabela 2. Zachorowania oraz odsetek hospitalizowanych osób z powodu wirusowego zapalenia wątroby w powiecie żywieckim w 2021 oraz 2022 roku.

typ wirusowego zapalenia wątroby	2020		2021	
	Ilość zachorowań	Liczba hospitalizowanych	Ilość zachorowań	Liczba hospitalizowanych
WZW typu A	0	0	0	0
WZW typu B	10	2	12	1
WZW typu C (wg def. z 2014 r.)	5	1	9	0
WZW typu C – ostre (wg def. UE z 2019 r.)	0	0	1	1

WZW C - wirusowe zapalenie wątroby typu C jest to choroba zakaźna wywołana wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV).

Wirus HCV znajduje się we krwi i innych tkankach osoby zakażonej. Wirus może przenosić się na inne osoby bezpośrednio przez przetoczenie skażonej krwi lub pośrednio, poprzez wspólnie użytkowane przedmioty zanieczyszczone krwią. Warunkiem przeniesienia zakażenia na inną osobę jest naruszenie ciągłości tkanek (przekłucie lub obecność uszkodzenia skóry lub błony śluzowej), przez które wirus może dostać się do organizmu osoby zdrowej. Do zakażenia innej osoby dochodzi, gdy wirus HCV przedostanie się do krwi:

- podczas zabiegów medycznych i pozamedycznych związanych z naruszeniem ciągłości tkanek, jeśli nie są przestrzegane procedury zapobiegające zakażeniom (zabiegi medyczne związane z naruszeniem ciągłości tkanek to np: zastrzyki, pobranie krwi, zabiegi stomatologiczne, operacje chirurgiczne) ;
- podczas wstrzykiwania substancji odurzających (narkotyków) lub innych substancji w celach niemedycznych bez zachowania zasad bezpieczeństwa iniekcji;
- w trakcie zabiegów kosmetycznych wykonywanych z użyciem niesterylnych ostrych narzędzi, zabiegów medycyny estetycznej jak nakłucia kosmetyczne, piercing, tatuaż itp.);
- przy kontakcie z krwią – zawodowo bądź przypadkowo, np. podczas wypadku, bójki, w sportach kontaktowych (np. boks, judo);
- podczas wspólnego używania przyborów kosmetyczno-higienicznych (np. maszynki do golenia i inne ostre narzędzia kosmetyczne).

Ogólna liczba zachorowań na WZW C w 2022r. na terenie powiatu żywieckiego wyniosła 10 przypadków (w 2021r. – 5). Współczynnik zapadalności w omawianym okresie wyniósł 6,6. W omawianym roku odnotowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu C w ostrej fazie klinicznej.

ZAKAŻENIA SARS-CoV-2 (COVID-19)

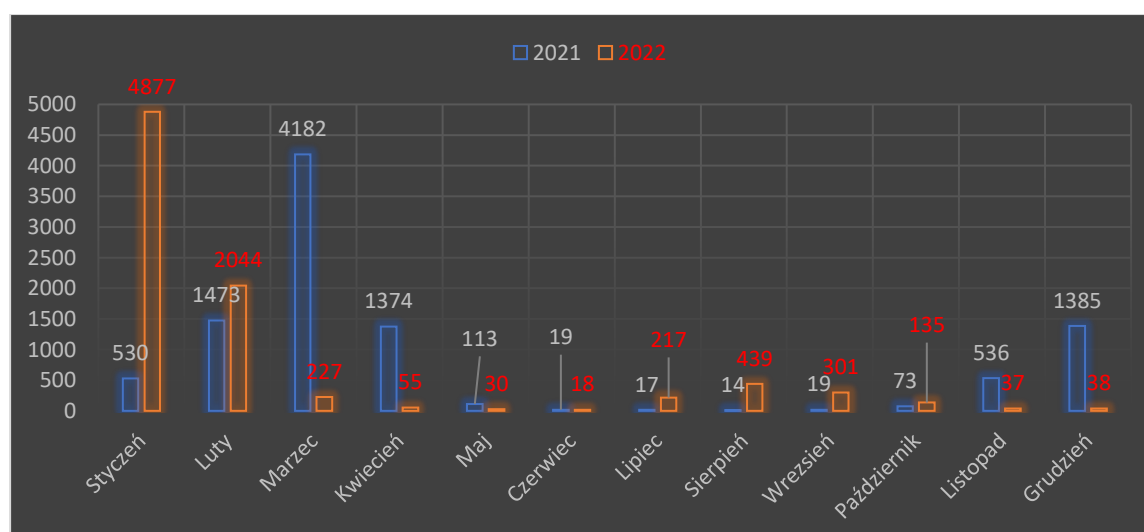
I kwartał 2022r. to nadal czas intensywnych działań przeciwepidemicznych związanych z zachorowaniami na COVID-19. Natomiast od 16 maja 2022r. na obszarze RP obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wprowadzony Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 1028).

Ogółem w 2022r. zarejestrowano na terenie powiatu żywieckiego 8 418 potwierdzonych laboratoryjnie (testem PCR lub antygenowym) zakażeń SARS-CoV-2 (zapadalność 5 561,4 na 100 000 mieszkańców), z czego najwięcej w styczniu – 4 877 przypadki, tj. ponad 57% wszystkich przypadków w ciągu roku. Był to okres IV fali pandemii w Polsce, kiedy to dzienne przyrosty zakażeń w naszym powiecie przekraczały 200 przypadków.

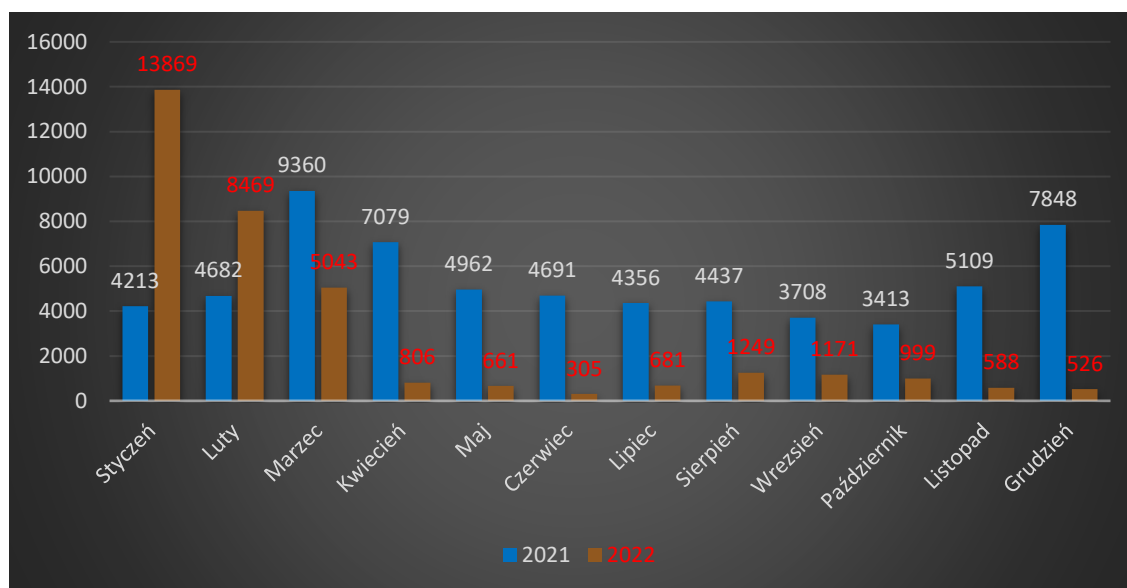
Dla porównania w okresie od 20.03.2020r. do 31.12.2020r. na terenie powiatu żywieckiego potwierdzono 5 621 zakażeń tym koronawirusem, natomiast w roku 2021 - 9 735 przypadków. W związku z zachorowaniem na COVID-19 hospitalizowane były 259 osoby, co stanowiło 3% chorych. Pozostali zakażeni w większości izolowani byli w warunkach domowych, sporadycznie - w izolatorium.

Kwarantanną w związku z kontaktem z zakażonymi SARS CoV-2 objęto 2 434 mieszkańców powiatu żywieckiego (w 2021r. – 21 862 osoby).

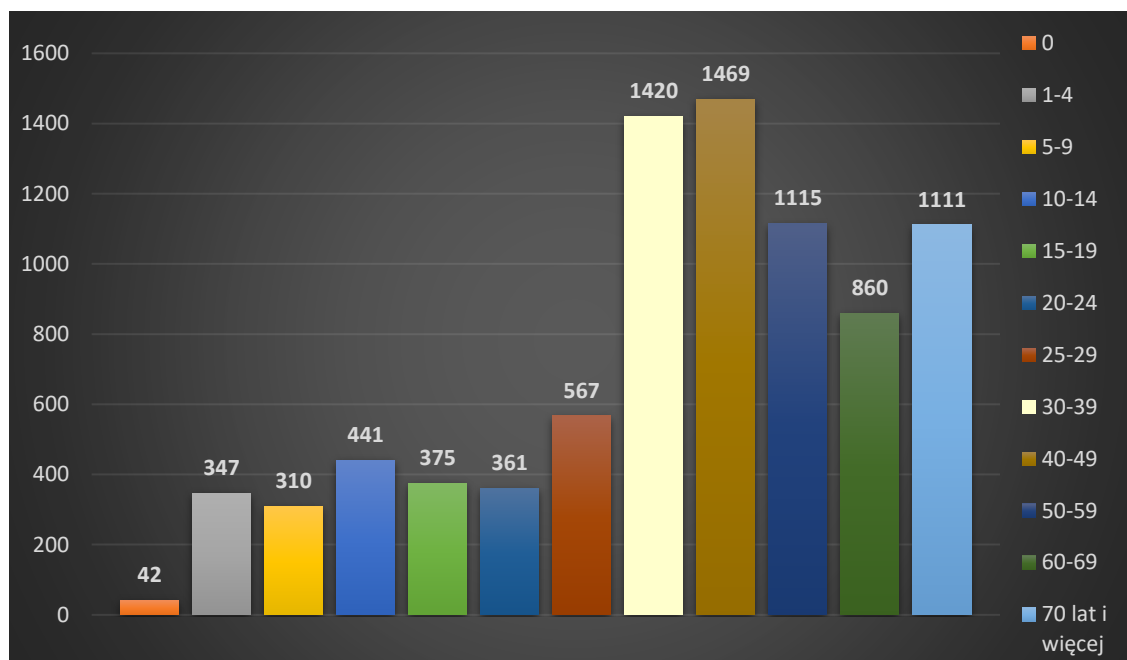
Wykres 5. Liczba zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 w powiecie żywieckim w poszczególnych miesiącach roku 2021 i 2022.

Wykres 6. Liczba wykonanych testów na SARS-CoV-2 w powiecie żywieckim w poszczególnych miesiącach roku 2021 i 2022.

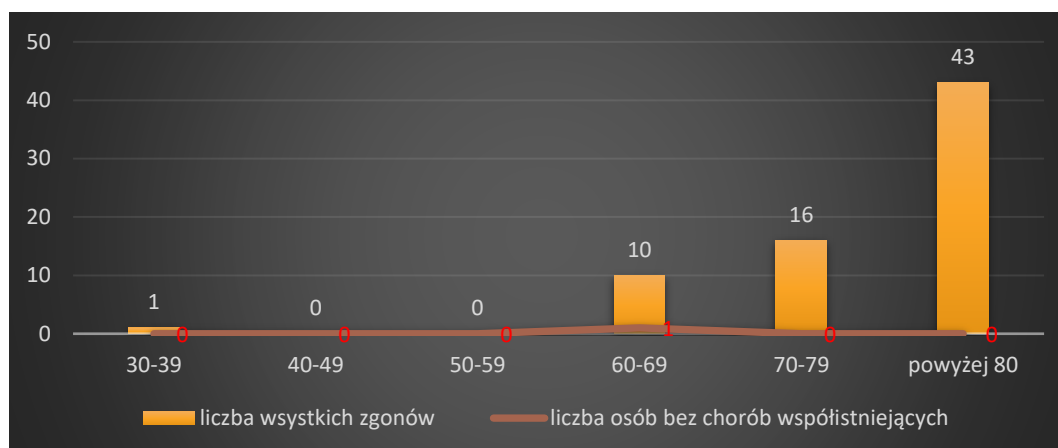

Wykres 7. Liczba zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 odnotowanych w poszczególnych przedziałach wiekowych w 2022r.

W wyniku zachorowań na COVID-19 na terenie naszego powiatu w 2022r. zmarło 70 osób, w tym 1 – bez chorób współistniejących. Dla porównania w roku 2021 z tego powodu zarejestrowano 236 zgony, z czego 10 dotyczyło osób bez chorób współistniejących. Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej zgonów odnotowano wśród osób powyżej 60 roku życia – 69 (tj. 98,6%), z których tylko 1 osoba nie miała chorób współistniejących.

Wykres 8. Liczba zgonów z powodu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 w poszczególnych przedziałach wiekowych w powiecie żywieckim w 2022r.

Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 w 2022r. w powiecie żywieckim.

W 2022r. na terenie naszego powiatu odnotowano 32 ogniska epidemiczne, w których zarejestrowano 378 zakażonych SARS-CoV-2 oraz 4 840 osób narażonych, które poddano kwarantannie lub nadzorowi epidemiologicznemu.

Tabela 3. Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 w 2022r. w powiecie żywieckim.

Miejsce wystąpienia ogniska epidemicznego	Liczba ognisk epidemicznych	Liczba chorych/zakażonych SARS-CoV-2	Liczba osób na kwarantannie	Liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym	Liczba osób hospitalizowanych z powodu COVID 19	Liczba zgonów
ZOL/DPS	7	138	113	434	5	3
Szpital	3	49	26	170	31	8
Stacja Dializ	1	21	15	85	3	0
Zakłady pracy	0	0	0	0	0	0
Przedszkola	3	17	184	25	0	0
Szkoły Podstawowe	12	100	1826	417	0	0
Szkoły Średnie	5	49	708	717	0	0
Imprezy okolicznościowe	0	0	0	0	0	0
Obiekty dla uchodźców z Ukrainy	1	4	1	119	0	0
RAZEM w 2022	32	378	2873	1967	39	11
W porównaniu do roku 2021						
RAZEM w 2021	52	389	2618	3492	48	11

Najwięcej ognisk epidemicznych w środowiskach pozamedycznych występowało w placówkach oświatowych (przedszkola i szkoły) - w sumie 20 ognisk. Natomiast

w podmiotach leczniczych zarejestrowano w sumie 11 ognisk epidemicznych SARS-CoV-2, z czego 3 szpitalnych z 49 zakażonymi oraz 196 narażonymi.

GRYPA I ZAKAŻENIA GRYPOPODOBNE.

Nadzór epidemiologiczny nad grypą w Polsce – podobnie jak w wielu innych krajach – opiera się na rejestrowaniu zakażeń górnych dróg oddechowych, określanych w Polsce jako „zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę”, a obejmujących (zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru) zarówno ostre zakażenia dróg oddechowych jak i zachorowania grypopodobne.

Grypa jest jedną z najczęściej występujących wirusowych chorób zakaźnych. Stanowi ona istotną przyczynę zachorowań i śmiertelności w wielu regionach świata, także w Polsce. Powoduje ją wirus grypy, który atakuje drogi oddechowe.

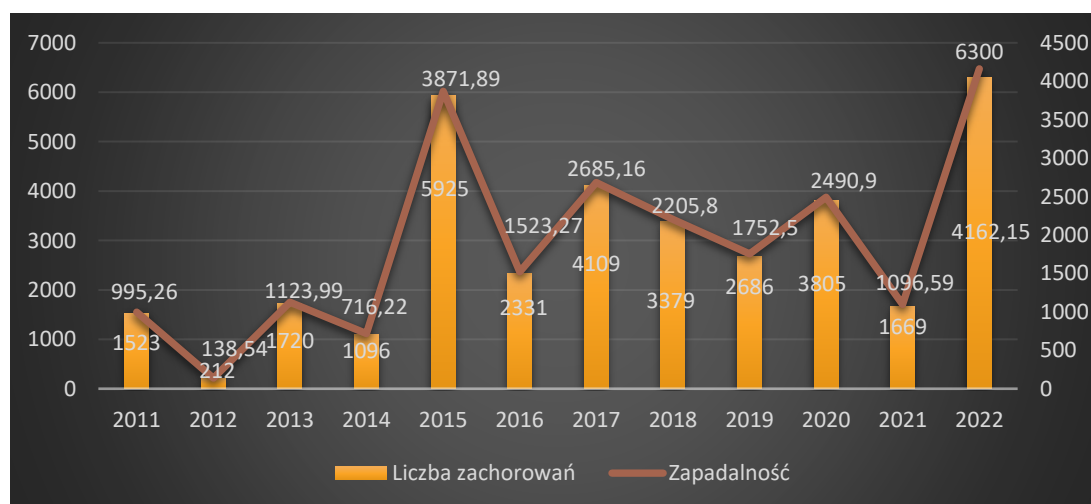
Grypa i jej powikłania są szczególnie groźne dla osób chorych, przemęczonych, z obniżoną odpornością, małych dzieci i osób starszych, jednak zachorować może każdy. Ponad 30% przypadków zakażeń wirusem grypy może przebiegać bezobjawowo co oznacza, że nie zdając sobie sprawy z zakażenia, możemy być źródłem zagrożenia dla osób z otoczenia, w tym naszych najbliższych.

W roku 2022 na terenie powiatu żywieckiego zarejestrowano 6 300 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę, tj. o 4 631 przypadków więcej niż w roku poprzednim. Zapadalność wyniosła 4 162,15 na 100 000 mieszkańców i była o 279% większa od roku 2021.

W omawianym okresie 9 osób chorych na grypę wymagało leczenia szpitalnego. Były to przeważnie dzieci do lat 14, u których w ramach diagnostyki szpitalnej potwierdzono wirus grypy typu A. Powodem skierowania do szpitala były głównie objawy ze strony układu krążenia. Natomiast w 2021 roku hospitalizowane było 3-letnie dziecko.

W 2022r. na terenie naszego powiatu nie odnotowano zgonu z powodu zachorowania na grypę. Natomiast na terenie całej Polski w 2022r. odnotowano ponad 4 mln zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, a współczynnik zapadalności wyniósł 12 320,75.

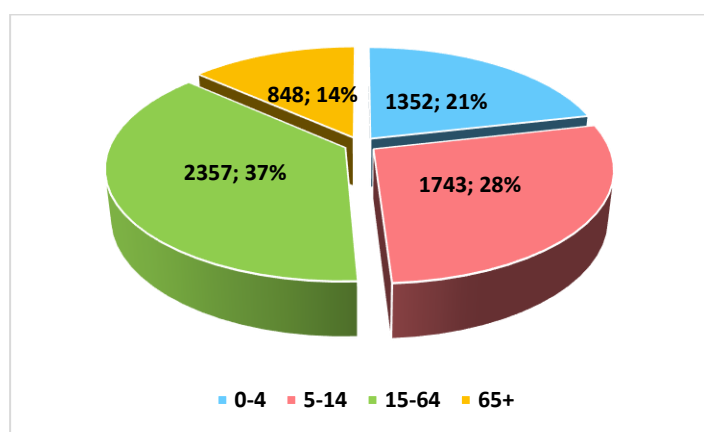
Wykres 9. Liczba zachorowań i zapadalność na grypę i przypadki grypopodobne w powiecie żywieckim w latach 2011-2022.

Szczepienia przeciw grypie są najskuteczniejszą i najtańszą strategią zapobiegania tej chorobie. Zapobiegają zachorowaniom w grupie 70-90% zdrowych osób poniżej 65 roku życia. Ponadto chronią przed powikłaniami pogrypowymi, które mogą pozostawić zdrowotne konsekwencje do końca życia, a nawet zakończyć się zgonem z powodu wielonarządowych powikłań pogrypowych. Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komitetu Doradczego do spraw Szczepień Ochronnych (ACIP) zaszczepić powinny się wszystkie chętne osoby. W 2022 roku z profilaktyki czynnej przeciwko grypie skorzystały 2 683 osoby, tj. o 134 osoby mniej niż w roku poprzednim (2 817 osób).

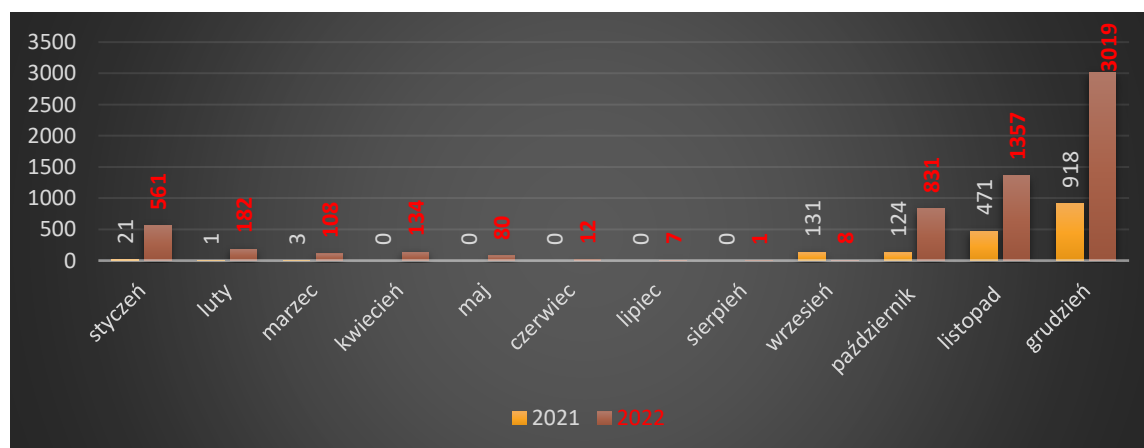
W 2022r., podobnie jak w roku poprzedzającym, najczęściej zachorowań/podejrzeń zachorowań na grypę odnotowano w grupie osób w wieku od 15 do 64 lat – 2 357 przypadki (w 2021r. - 722 przypadki).

Wykres 10. Zachorowania na grypę i przypadki grypopodobne w powiecie żywieckim w 2022 roku wg grup wiekowych.

W roku 2022 podobnie, jak w 2021 - najczęściej zachorowań w powiecie żywieckim na grypę i infekcje grypopodobne odnotowano w grudniu – 3 019 przypadków. W przeciwieństwie do lat poprzednich, kiedy to szczyt zachorowań przypadał na okres między styczniem a marcem.

Wykres 11. Zachorowanie na grypę oraz zachorowania grypopodobne w powiecie żywieckim poszczególnych miesiącach w roku 2021 oraz 2022.

RSV – WIRUS SYNCYTIUM NABŁONKA ODDECHOWEGO

Infekcja wirusem RS w pierwszym roku życia jest główną przyczyną hospitalizacji, stanowi bowiem czynnik sprawczy około 90% przypadków zapalenia oskrzelików i 50% przypadków zapalenia płuc w okresie dziecięcym. Liczne infekcje wirusem RS występują w formie epidemii w klimacie umiarkowanym w stałych odstępach czasu, z największym nasileniem zimą aż do wczesnej wiosny. Obraz kliniczny zakażenia RSV zróżnicowany jest także w zależności od wieku. Pierwotna infekcja (pierwszorazowa) u dzieci od 6 tygodnia życia do 2 roku życia jest zwykle objawowa i obejmuje dolne drogi oddechowe pod postacią zapalenia oskrzelików i zapalenia płuc. U wcześniaków charakterystyczną manifestacją zakażenia są bezdechy. Wtórne zakażenia u starszych dzieci cechują się zwykle łagodniejszym przebiegiem i zróżnicowaną manifestacją od łagodnych objawów nieżytowych górnych dróg oddechowych, zapalenia uszu środkowych i ostrego zapalenia krtani aż po zapalenie oskrzeli.

Tabela 4. Zachorowania na RSV w powiecie Żywieckim w 2022r. wg wieku i płci dziecka.

wiek \ rok	2022		
	ogółem	chłopcy	dziewczęta
0	33	18	15
1	8	7	1
2	2	1	1
3	3	1	2
RAZEM	46	27	19

W powiecie żywieckim odnotowano 46 przypadków zachorowań na RSV z czego ponad 58% dotyczyło chłopców (tj. 27 przypadków). Najwięcej zachorowań odnotowano u dzieci do 1 roku życia tj. 41 przypadków (89,1%). Wszystkie dzieci były z tego powodu hospitalizowane.

CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO

W 2022r. na terenie powiatu żywieckiego zarejestrowano wzrost liczby rozpoznawanych zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego: ospę wietrzną, płonice, krztusiec i świnkę. Nadal jednak utrzymywała się wysoka zapadalność dotycząca ospy wietrznej.

Tabela 5. Zapadalność na choroby wieku dziecięcego w powiecie żywieckim w latach 2021 - 2022.

Jednostka chorobowa	2021 rok		2022 rok	
	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność
<i>Krztusiec</i>	1	0,66	0	0
<i>Płonica (szkarlatyna)</i>	19	12,5	133	87,9
<i>Ospa wietrzna</i>	383	261,6	1304	861,5
<i>Odra</i>	0	0	1	0,66
<i>Różyczka</i>	0	0	0	0
<i>Świnka</i>	1	0,66	4	2,6

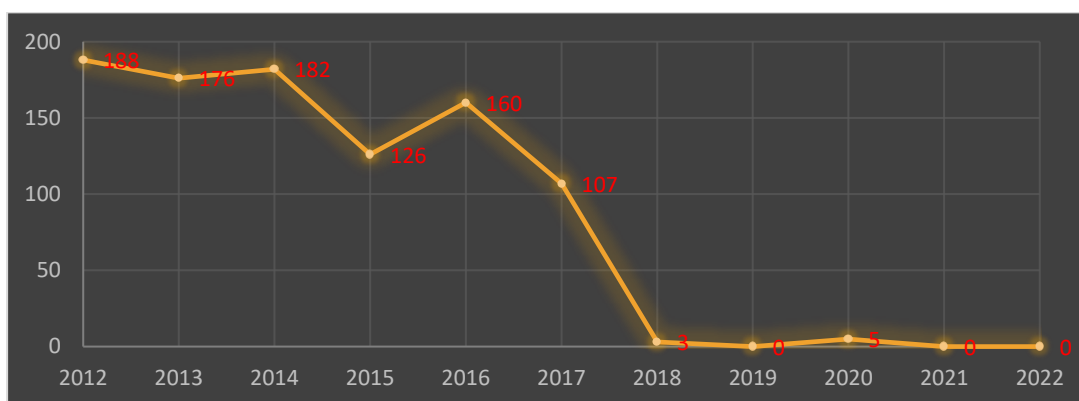
1) KRZTUSIEC

Krztusiec jest chorobą, która atakuje głównie dzieci, jednak sporadycznie może także występować u osób dorosłych z osłabioną odpornością.

Największą zapadalność na tę chorobę w ciągu dekady na terenie powiatu żywieckiego odnotowano w roku 2012, kiedy to współczynnik zapadalności wyniósł ponad 24.

W 2022r. na terenie powiatu żywieckiego nie zarejestrowano żadnego przypadku krztuśca. Natomiast w całym kraju w 2022r. odnotowano 376 zachorowań, a współczynnik zapadalności wyniósł 0,99.

Wykres 12. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie żywieckim w latach 2012 -2022.

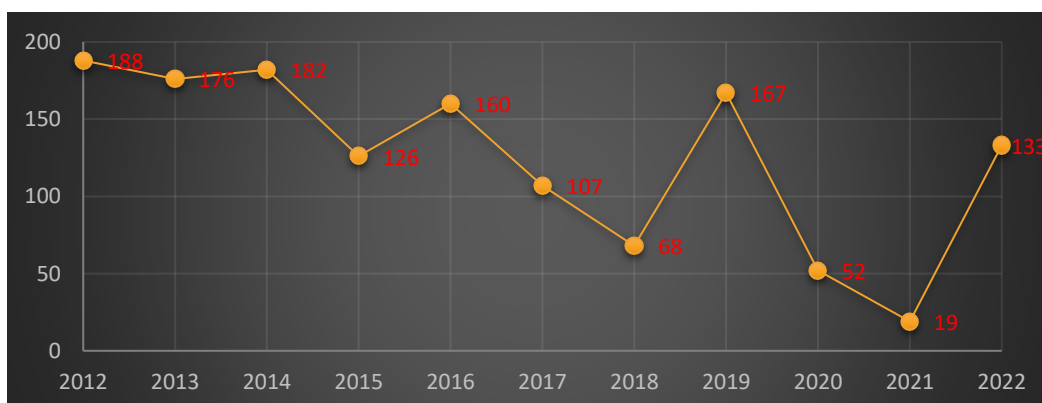

2) PŁONICA (SZKARLATYNA)

W analizowanym roku na terenie powiatu żywieckiego znacznie wzrosła liczba zarejestrowanych przypadków płonicy - do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żywcu zgłoszono 133 zachorowania, tj. 7 razy więcej niż w roku poprzedzającym.

Pomimo tego, iż szkarlatyna jest ostrą, zakaźną chorobą wysypkową, hospitalizacje z jej powodu zdarzają się sporadycznie. W 2022r. żaden chory na płonicę nie wymagał hospitalizacji.

Wykres 13 . Liczba zachorowań na płonicę w powiecie żywieckim w latach 2012-2022.

3) OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna i półpasiec są chorobami powodowanymi jest przez ten sam wirus *Varicella - zoster virus*. Ospa wietrzna występuje zwykle u dzieci.

Przebieg ospy wietrznej najczęściej łagodny u dzieci – u młodzieży i dorosłych może charakteryzować się znacznym nasileniem objawów. Ryzyko wystąpienia powikłań po zachorowaniu (np. wtórne zakażenia bakteryjne skóry, bakteryjne zapalenie płuc, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie serca itp.) wzrasta wraz z wiekiem. Na skutek uaktywnienia się wirusów, które pozostają po przechorowaniu w zwojach nerwowych, mogą pojawić się objawy półpaśca.

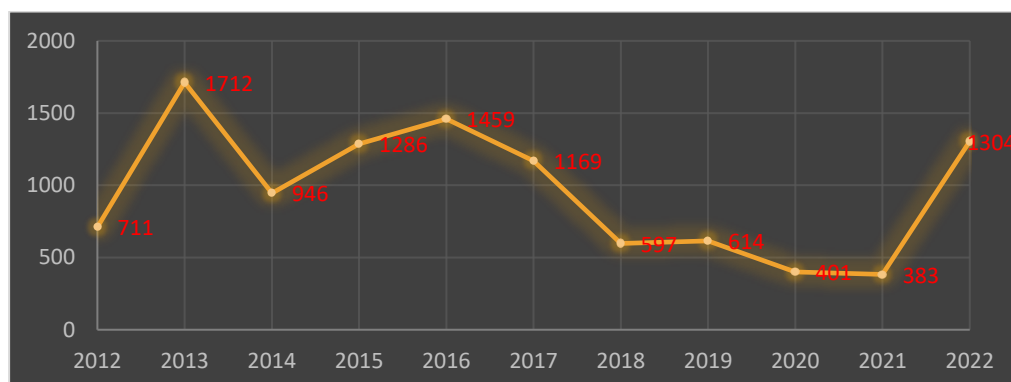
Zachorowania na ospę wietrzną utrzymują się od lat na wysokim poziomie.

W powiecie żywieckim w roku 2022 zarejestrowane zostały 1 304 przypadki, tj. o 921 zachorowań więcej niż w roku 2021 i o 903 więcej niż w roku 2020.

Współczynnik zachorowalności zwiększył się z 261,6 w roku 2021 do 861,5 w roku 2022.

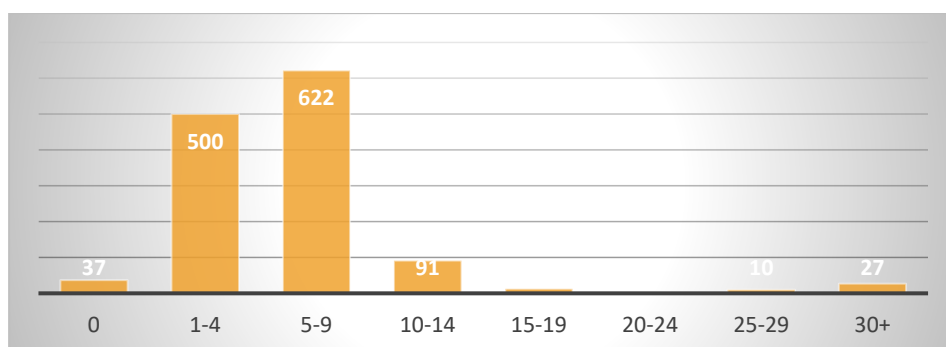
W analizowanym roku na terenie powiatu żywieckiego 2 osoby wymagały hospitalizacji w związku z zachorowaniem na ospę wietrzną.

Wykres 14. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w powiecie żywieckim w latach 2012-2022.

Analiza zachorowań na ospę wietrzną od kilku lat wskazuje, że zdecydowanie najwięcej zachorowań występuje wśród dzieci w wieku od 1 r.ż. do 4 lat oraz od 5 do 9 r.ż. Również w 2022r. dzieci w wieku od 5 do 9 r.ż. – ponad 47 %, a maluchy w przedziale od 1r.ż. do 4 lat – ponad 38% .

Wykres 15. Zachorowania na ospę wietrzną z podziałem na poszczególne grupy wiekowe na terenie powiatu żywieckiego w 2022r.

Na krajowym rynku dostępna jest szczepionka przeciwko ospie wietrznej, zawierająca żywe wirusy, ale tak osłabione i zmodyfikowane, że nie wywołują choroby u zdrowych dzieci, a stymulują odporność.

Wirus ospy wietrznej nie jest eliminowany z organizmu, przez wiele lat pozostaje w zwojach nerwowych pnia mózgu i rdzenia kręgowego. Może się on uaktywnić wywołując półpasiec. Zaobserwowano, że u szczepionych osób półpasiec występuje znacznie rzadziej niż u osób, które przechorowały ospę wietrzną.

Przebieg zachorowania na ospę wietrzną u osób szczepionych jest stosunkowo lekki. Skuteczność szczepionki jest bardzo wysoka i przekracza 95%. Szczepionkę przeciw ospie wietrznej można stosować u zdrowych dzieci od 9 miesiąca życia (najlepiej po 12 miesiącu życia). Szczepienie to jest obowiązkowe dla dzieci uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych. W 2022r. z tego rodzaju profilaktyki na terenie powiatu żywieckiego skorzystało 193 dzieci, tj. o 86 więcej niż w roku poprzednim.

4) ODRA

Odra, podobnie jak *poliomyelitis* oraz różyczka jest chorobą zakaźną podlegającą eradykacji zgodnie z programem ogłoszonym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Jest wysoce zaraźliwą chorobą wirusową. Łatwo przenosi się z osoby chorej na osoby nieuodpornione. Człowiek jest jedynym rezerwuarem wirusa. Wirus ten przenosi się drogą kropelkową (kaszel, kichanie osoby chorej na osoby zdrowe) oraz przez bezpośrednią styczność z wydzieliną z nosa, gardła lub moczem osoby chorej. Od momentu zakażenia wirusem odry do wystąpienia pierwszych objawów choroby może upłynąć 10-12 dni.

Odra jest groźna z powodu występowania powikłań po zachorowaniu. Przyczyną zgonów są zwykle powikłania po odrze, które występują najczęściej u dzieci poniżej 5 roku życia oraz u dorosłych w wieku powyżej 20 roku życia.

W 2022r. zarejestrowano na terenie powiatu żywieckiego 1 przypadek zachorowania na odrę, w przeciwieństwie do 2021r. kiedy to nie odnotowano żadnego zachorowania na tę chorobę zakaźną.

Należy podkreślić, że szczepienie jest jedyną skuteczną metodą pozwalającą na uniknięcie zakażenia i charakteryzuje się bardzo wysoką efektywnością. Po podaniu pierwszej dawki szczepionki odporność uzyskuje ok. 95–98% osób zaszczepionych. Natomiast podanie drugiej dawki szczepionki pozwala osiągnąć odporność u niemalże 100% osób zaszczepionych.

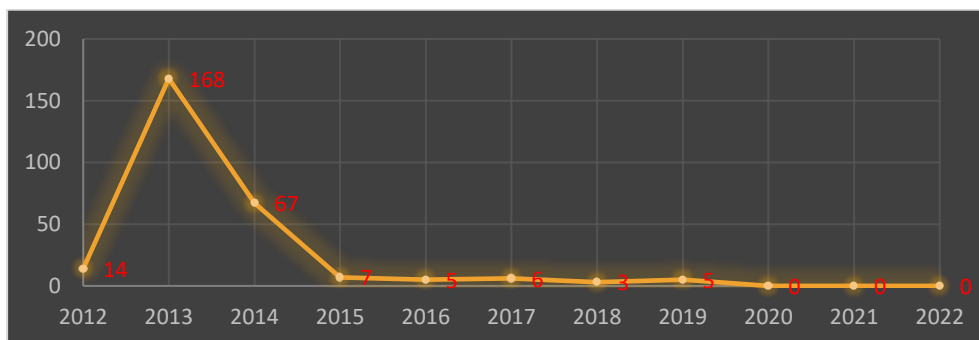
5) RÓŻYCZKA

Różyczka jest chorobą zakaźną, wywoływaną przez wirus różyczki, który charakteryzuje się wysoką zakaźnością. U dzieci choroba najczęściej przebiega łagodnie, a u około 25% do 50% zakażenie jest bezobjawowe. Cięższy przebieg choroby zdarza się u dorosłych, a istotny problem stanowią zakażenia wirusem różyczki w czasie życia płodowego. U kobiet ciężarnych, wirus może zakazić płód, prowadząc do jego obumarcia lub do jego licznych wad rozwojowych.

W roku 2022, podobnie jak w 2021r., na terenie powiatu żywieckiego nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

Natomiast w całym kraju w 2022r. odnotowano 153 przypadki zachorowań na tą chorobę zakaźną.

Wykres 16 . Liczba zachorowań na różyczkę w powiecie żywieckim w latach 2012 -2022.

6) ŚWINKA

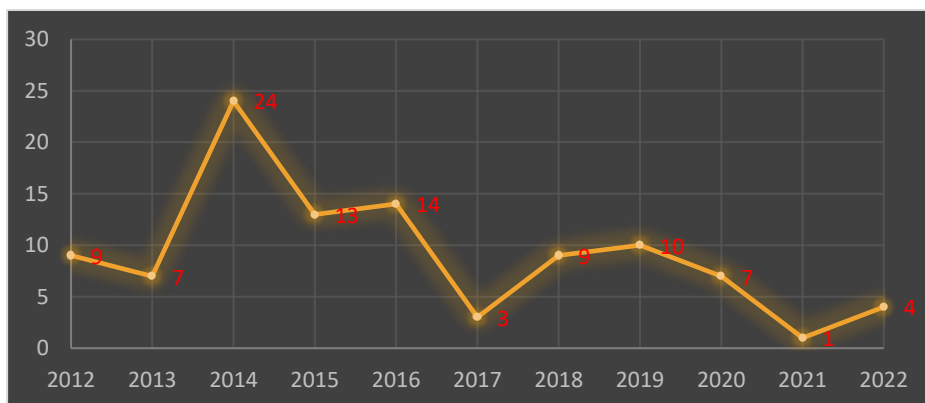
Świnka jest ostrą chorobą zakaźną wywoływaną przez wirus z rodziny *Paramyxoviridae*. Ludzie są jedynym rezerwuarem wirusa, który przenosi się z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt, drogą kropelkową, czasem przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych.

Na ogół przebiega łagodnie, a w 30% przypadków świnka przebiega bezobjawowo. Niekiedy może jednak prowadzić do poważnych powikłań, często wymagających hospitalizacji. Do powikłań po tej chorobie należą m.in. zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie jąder - prowadzące nawet do niepłodności, zapalenie jajników, zapalenie sutków czy głuchota.

Zachorowanie na świnkę uważa się za główną przyczynę wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci. Jak dotąd nie opracowano skutecznego leku przeciwko wirusowi świnki. Jedynym sposobem zapobiegania tej chorobie jest szczepienie.

W 2022r. do PSSE w Żywcu zgłoszone zostały 4 przypadki świnki, a współczynnik zapadalności wyniósł 2,6 (w 2021r. – 0,66).

Wykres 17. Liczba zachorowań na świnkę w powiecie żywieckim w latach 2012-2022.

INWAZYJNE CHOROBY BAKTERYJNE

wywołane przez meningokoki (*Neisseria meningitidis*), *Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae* typ B.

Za zakażenie inwazyjne uważa się takie zakażenie, w którym szczep bakteryjny izoluje się z krwi, płynu mózgowo-rdzeniowego lub innych fizjologicznie jałowych miejsc organizmu. Choć istnieje wiele postaci pozaszpitalnych bakteryjnych zakażeń inwazyjnych (*zapalenie płuc z bakteriami*, *ropne zapalenie stawów*, *zapalenie tkanki podskórnej*, *zapalenie powięzi*) na ogół określenie inwazyjnej choroby bakteryjnej kojarzy się z postaciami najczęściej występującymi, czyli z zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych oraz z posocznica.

Do najczęstszych czynników etiologicznych tego rodzaju zakażeń w Polsce, w grupie wiekowej powyżej trzeciego miesiąca życia, należą *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

W 2022r. do PSSE w Żywcu zgłoszonych zostało 25 zachorowań wywołanych przez w/w czynniki chorobotwórcze (w 2021r. odnotowano 16 zachorowań). Zapadalność wyniosła odpowiednio: w 2022r. – 16,5, a w 2021r. – 10,5.

Na skutek zakażenia ww. patogenami w 2022r. hospitalizowanych było 64% chorych, podczas gdy w 2021r. leczenia szpitalnego wymagało – 62,6%. W 2022r. odnotowano 1 przypadek śmiertelny z powodu posocznicy wywołanej przez *Haemophilus influenzae* - 54-letniej kobiety.

Zarejestrowane w omawianym okresie przypadki zachorowań na bakteryjne choroby inwazyjne spowodowane były głównie zakażeniem wywołanym przez *Streptococcus pyogenes* i *Streptococcus pneumoniae*. Odnotowano 1 przypadek zachorowania na chorobę inwazyjną wywołaną przez *Haemophilus influenzae* typ B.

Zakażenia pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn zachorowalności i umieralności dzieci na świecie. Zakażenia pneumokokami występują we wszystkich grupach wiekowych, ale najbardziej narażone są małe dzieci do 2 lat i osoby starsze powyżej 65 lat.

W Polsce dostępne są dwa rodzaje szczepionek przeciw pneumokokom. Szczepionki skoniugowane stosowane u dzieci od 6 tyg. życia, młodzieży i dorosłych, natomiast polisacharydowe – głównie u dorosłych jako ochrona przed zapaleniem płuc oraz IChP. Skuteczność szczepionki polisacharydowej w ochronie przed Inwazyjną Chorobą Pneumokokową jest oceniana w zakresie 50-80%. Szczepienia te chronią przed zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych, sepsą, bakteriami, zapaleniem płuc oraz zapaleniem ucha wywoływanym przez serotypy pneumokoków zawartych w danej szczepionce.

W ramach szczepień zalecanych przeciwko pneumokokom w 2022r. w naszym powiecie zaszczepione zostały 32 osoby, w tym 28 osób powyżej 30 r.ż. (w 2021r. - 53 osoby)

Tabela 6. Zachorowania oraz hospitalizacja osób chorych na bakteryjne choroby inwazyjne w powiecie żywieckim w 2021 i 2022 roku.

Jednostka chorobowa	2021			2022		
	Liczba zachorowań	Zapadalność	Hospitalizacja	Liczba zachorowań	Zapadalność	Hospitalizacja
Inwazyjna choroba meningokokowa	0	0	0	0	0	0
Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	8	5,3	2	12	7,9	3
Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	8	5,3	8	12	7,9	12
Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> typ B	0	0	0	1	0,66	1

Dostępne w Polsce szczepionki przeciw zakażeniom Hib występują jako szczepionki jednoskładnikowe lub w połączeniu z innymi antygenami chroniącymi przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz poliomyelitis. Szczepionka przeciw Hib jest przeznaczona dla dzieci od 6 tygodnia do 5 r.ż. oraz starszych dzieci z grup ryzyka, np. po usunięciu śledziony. Szczepionki przeciw zakażeniom Hib charakteryzują się wysoką skutecznością, sięgającą 95%. Chronią również przed tzw. kolonizacją, a więc przenoszeniu bakterii przez zdrowe dzieci i narażaniu innych.

W ramach szczepień zalecanych z tej formy profilaktyki w 2022r. w naszym powiecie skorzystała 1 osoba powyżej 30 roku życia.

W ramach immunoprofilaktyki czynnej w Polsce dostępna jest szczepionka przeciwko inwazyjnej chorobie meningokokowej (IChM) wywołanej serotypami A, B, C, W135, Y. Przenoszenie meningokoków odbywa się drogą kropelkową (podczas kaszlu lub kichania) lub przez kontakt bezpośredni (np. podczas intymnego, głębokiego pocałunku). IChM stanowi bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia, dlatego osoba z podejrzeniem takiego zakażenia powinna natychmiast trafić do szpitala,

Z tej formy profilaktyki w 2022r. w naszym powiecie skorzystało 196 osób, tj. o 19 mniej niż w roku wcześniejszym.

BORELIOZA Z LYME.

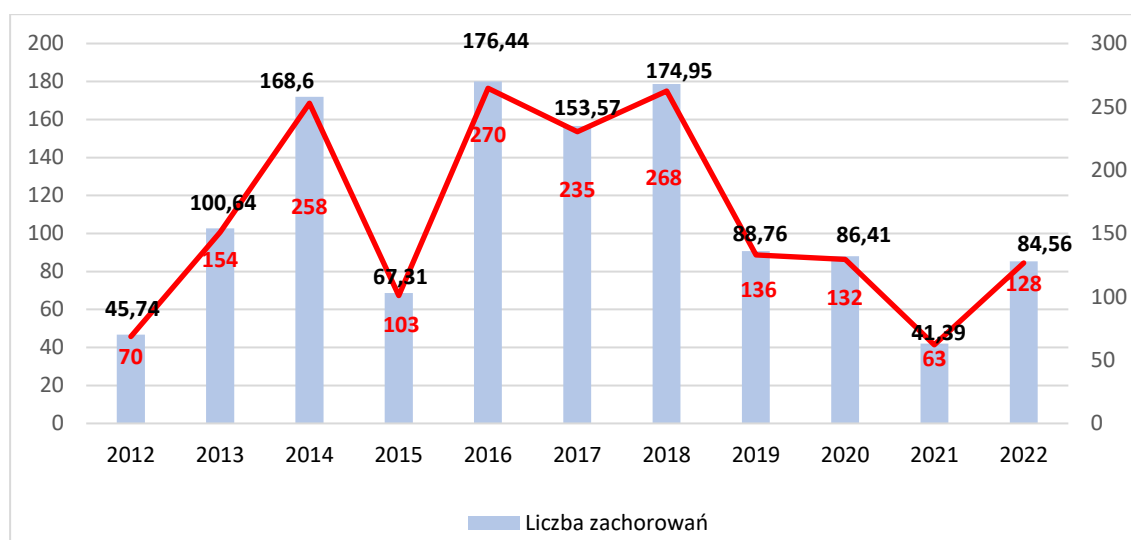
Borelioza jest chorobą odzwierzęcą wywołaną przez krętki z gatunku *Borrelia burgdorferi*. Bakteria ta przenoszona jest przez kleszcze. Do zakażenia człowieka dochodzi na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza. Jest on przenosicielem (wektorem) zarazka – pobierając krew zakażonego zwierzęcia, głównie drobnych gryzoni, zwierząt dzikich i ptaków, sam ulega

zakażeniu, a następnie żerując, przekazuje krętki swojemu żywicielowi – np. człowiekowi. Pasożyty te spotkać można w lasach, parkach, a także w ogródkach, co sprzyja zakażeniu.

W 2022r. w powiecie żywieckim o ponad 103% wzrosła liczba zgłoszonych zachorowań na boreliozę. W omawianym okresie zarejestrowano w Powiatowym Rejestrze zgłoszeń podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej 128 przypadków tej choroby, tj. o 65 więcej niż w roku poprzedzającym. Zapadalność wyniosła 84,6 i była wyższa niż w roku 2021 – 41,4 Współczynnik zapadalności na boreliozę w powiecie żywieckim w 2022r. był 1,9 - krotnie wyższy od zapadalności w Polsce - 45,43.

W 2022r. odnotowano 3 przypadki neuroboreliozy, tj. 2,3% ogółu chorych, które wymagały hospitalizacji.

Wykres 18. Liczba zachorowań i zapadalność na boreliozę w powiecie żywieckim w latach 2012 -2022.

Najczęściej do narażenia dochodziło wokół domu – 58 przypadków, co stanowiło blisko 45% wszystkich zachorowań.

Tabela 7. Zachorowania na boreliozę wg. miejsca narażenia na zakażenie w 2022 roku.

miejsce narażenia	rok	2022		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
działka rekreacyjna		38	19	19
obejście wokół domu		58	23	35
las		15	9	6
park		11	7	4
pole		2	0	2
różne miejsca		4	3	1
RAZEM		128	61	67

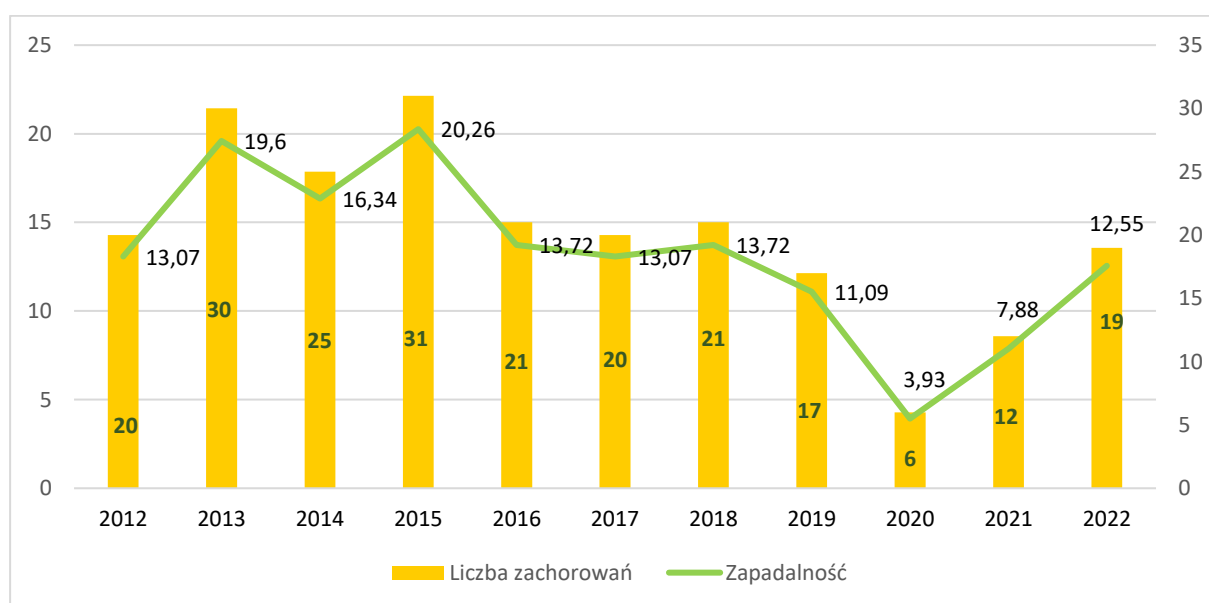
GRUŹLICA.

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywoływaną przez bakterie *Mycobacterium tuberculosis* (prątki gruźlicy). Przenoszona głównie drogą kropelkową, a najczęstszym źródłem zakażenia są osoby chore na gruźlicę, w fazie prątkowania. Gruźlica atakuje głównie układ oddechowy, ale może także atakować inne narządy.

W 2022r. wśród mieszkańców powiatu żywieckiego zarejestrowano 19 zachorowań na gruźlicę, w tym 1 wznowę. Nadzorem objęto 24 osoby z kontaktu. Zapadalność była wyższa niż w roku poprzednim i wyniosła – 12,55 (w 2021r. – 7,88).

Wszyscy pacjenci w okresie prątkowania poddani byli obowiązkowej hospitalizacji, a następnie leczeni w warunkach ambulatoryjnych. W 2022 roku odnotowano 3 zgony z powodu gruźlicy płuc (15,8%).

Wykres 19. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę w powiecie żywieckim w latach 2012 -2022.

Wszystkie zachorowania dotyczyły osób powyżej 25 roku życia, przy czym najwięcej chorych odnotowano wśród osób w grupie wiekowej 40-49, tj. 31,6%.

Podobnie do roku poprzedniego wśród chorych dominowali mężczyźni, którzy w 2022r stanowili 84,2% chorych (w 2021r. – blisko 58,3%).

W 2022r. wśród chorych największą grupę, tj. 63,2% stanowiły osoby pracujące; w 26,3% zachorowania dotyczyły emerytów i rencistów, natomiast 10,5% osoby bezrobotne.

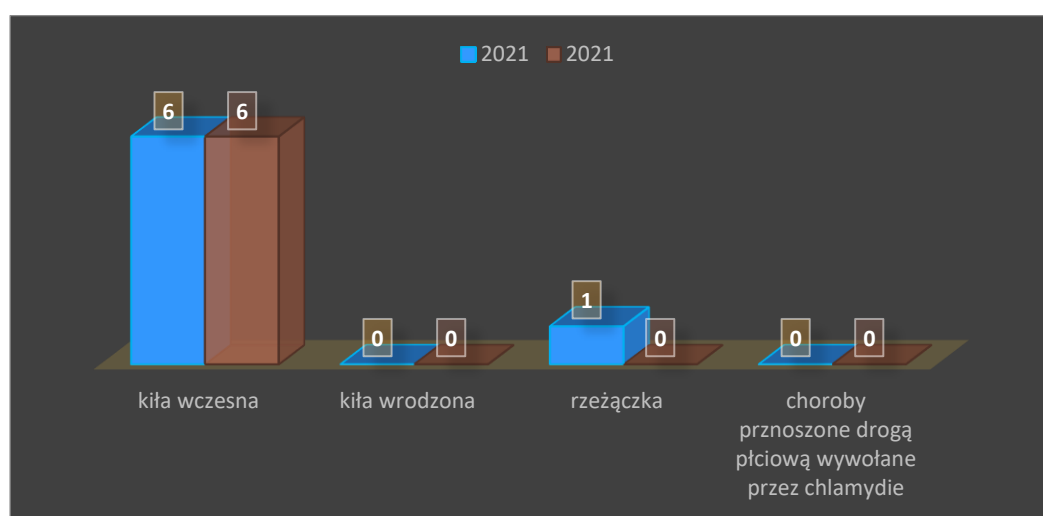
ZAKAŻENIA HIV ORAZ ZACHOROWANIA NA AIDS.

W latach 2021-2022 na terenie powiatu żywieckiego nie zarejestrowano przypadków nowo wykrytego zakażenia ludzkim wirusem niedoboru odporności (HIV) oraz zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności – AIDS.

WYBRANE CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ (kiła, rzeżączka oraz chlamydie).

W 2022r. PPIS w Żywcu zarejestrował 6 zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, tj. o 1 mniej niż w roku poprzednim. Zgłoszonych zostało 6 zachorowań na kiłę wczesną. Nie odnotowano zachorowania na rzeżączkę oraz inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez *Chlamydie*.

Wykres 20. Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową w powiecie żywieckim w 2021r. i 2022 roku.

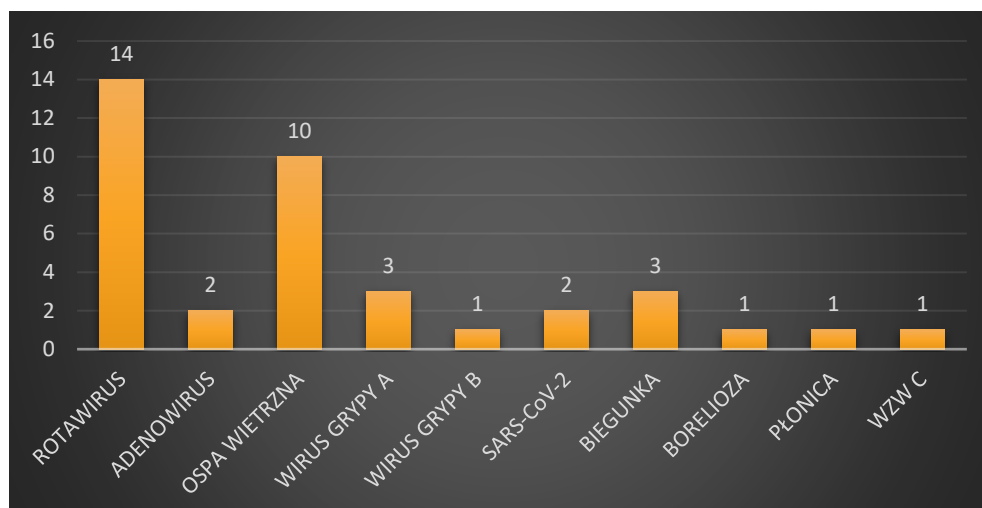

ZACHOROWANIA WŚRÓD UCHODźCÓW

Rok 2022 to trudny czas, który upływał w cieniu wojny na Ukrainie. Powiat Żywiecki był miejscem, w którym przebywała wyjątkowo duża liczba uchodźców wojennych. Znaleźli oni schronienie zarówno w domach prywatnych jak i obiektach użyteczności publicznej przygotowanych na te okoliczność przez Starostwo Powiatowe w Żywcu oraz władarzy poszczególnych gmin.

W związku z zaistniałą sytuacją również PSSE w Żywcu podejmowała działania w zakresie wzmożonego monitorowania i oceny zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa epidemiologicznego na obszarze naszego powiatu współpracując w tym zakresie zarówno ze Starostą Żywieckim, Burmistrzem Miasta Żywca i wójtami poszczególnych gmin, jak i podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą. W ramach tej współpracy przeprowadzono wizytacje w 9 ośrodkach dla uchodźców, w zakresie m.in. stanu technicznego i sanitarno-higienicznego obiektów, dostępności do pomieszczeń sanitarnych, wyposażenia pokoi, zabezpieczenia w środki do utrzymania czystości, bielizny pościelowej oraz postępowania z odpadami komunalnymi, a także przeprowadzono 6 kontroli bloków żywienia w tych obiektach.

Wykres 21. Zachorowania na poszczególne choroby wśród uchodźców wojennych w 2022r.

Najwięcej zachorowań wśród uchodźców wojennych w powiecie żywieckim odnotowano na rotawirusa – 14 przypadków (zachorowania dotyczyły przede wszystkim dzieci do 9 r.ż.) oraz ospę wietrzną, na którą zachorowało 10 dzieci w wieku od 1 do 12 lat.

2. SZCZEPIENIA OCHRONNE

W 2022r. Program Szczepień Ochronnych był realizowany w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1657 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 2172). Program Szczepień Ochronnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych jest aktualizowany każdego roku.

W 2022r. do grupy szczepień obowiązkowych należały:

- szczepienie przeciwko gruźlicy,
- szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- szczepienie przeciwko Haemophilus influenzae typu B,
- szczepienie przeciwko poliomyelitis,
- szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce,
- szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B,
- szczepienia przeciwko inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae,
- szczepienia przeciwko ospie wietrznej,
- szczepienia przeciwko zakażeniom rotawirusem.

Obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne dzieci, młodzieży i dorosłych wykonywane były w 41 punktach szczepień.

Szczepienia ochronne na terenie Powiatu Żywieckiego w 2022r. prowadzone były w:

- 33 placówkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Oddziale Noworodkowym ICZ Healthcare sp. z o.o. Szpital Żywiec (szczepienie BCG, WZW B noworodków),
- Izbie Przyjęć ICZ Healthcare sp. z o.o. Szpital Żywiec (tężec),

- przychodni przyzakładowej - Browar Żywiec S.A.,
- Psychiatrycznym Zakładzie Opiekuńczo -Lecznicznym w Międzybrodziu Bialskim,
- Zakładzie Opiekuńczo - Lecznicznym w Rajczy

SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE

Realizacja szczepień na nadzorowanym terenie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymuje się na wysokim poziomie. Zaległości w szczepieniach wynikają z migracji, przeciwwskazań lekarskich i stale narastającego zjawiska tzw. „rodziców opornych”, którzy rezygnują ze szczepień swoich dzieci.

Na początku 2022r. zarejestrowano 648 dzieci rodziców uchylających się od szczepień ochronnych, natomiast na koniec 2022 roku liczba ta wzrosła do 699 dzieci. Biorąc pod uwagę liczbę dzieci i młodzieży objętych nadzorem w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych - 30 497, liczba osób uchylających się od szczepień stanowi 2,29 % ogółu.

SZCZEPIENIA ZALECANE

Zalecane szczepienia ochronne, to szczepienia za które rodzice, bądź inne osoby zainteresowane muszą zapłacić. Umożliwiają one większą ochronę przed chorobami zakaźnymi. Uzupelnienie szczepień obowiązkowych o szczepienia zalecane stanowi optymalne zabezpieczenie dziecka lub osoby dorosłej przed chorobami zakaźnymi (takimi jak np. ospa wietrzna, kleszczowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie wątroby, grypa, zakażenie brodawczakiem ludzkim). Szczepienia zalecane są tak samo ważne jak szczepienia obowiązkowe i stanowią dużą inwestycję w zdrowie całej populacji, a także są jednym z czynników, które przyczyniły się do wydłużenia życia.

W 2022 roku na terenie powiatu żywieckiego wykonano następujące szczepienia w ramach szczepień zalecanych:

- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 500 osób (*najwięcej w grupie wiekowej ≥ 30 lat, tj. 488 osób*),
- szczepienia przeciw ospie wietrznej – 84 osoby (*najwięcej w grupie 0-11 lat, tj. 78 dzieci*),
- szczepienia przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* – 32 osoby (*najwięcej w grupie wiekowej ≥ 30 lat, tj. 28 osób*),
- szczepienia przeciw grypie:
 - a) I półrocze 2022r. – 166 osób (najwięcej w grupach 15-64 lata, tj. 70 osób i w grupie ≥ 65 lat, tj. 78 osób, w grupie wiekowej 0-14 lat zaszczepiono 18 dzieci),
 - b) II półrocze 2022r. – 2517 osób (zdecydowanie najwięcej w grupie wiekowej ≥ 65 lat, tj. 1493 osób, w grupie wiekowej 0-14 lat zaszczepiono 154 dzieci),
- szczepienia przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka – 63 dziewcząt/kobiet (najwięcej w grupie wiekowej 10-14 lat, tj. 27 dziewcząt) i 7 chłopców/mężczyzn (zaszczepiono 4 chłopców w grupie wiekowej 10-14 lat),
- kleszczowe zapalenie mózgu – 108 osób (po 66 osób w grupie wiekowej 0-19 lat i 42 osoby w grupie wiekowej ≥ 20 lat),

- wirusowe zapalenie wątroby typu A – 36 osób (11 dzieci w wieku 0-19 lat i 25 osób w wieku ≥ 20 lat),
- zakażenia *Neisseria meningitidis* – 196 osób (zdecydowanie najwięcej w grupie wiekowej 0-19 lat, tj. 192 dzieci),
- dur brzuszny – 21 osób (w tym 20 osób w wieku ≥ 20 lat),
- żółta gorączka – 5 osób (w tym 4 osoby w wieku ≥ 20 lat).

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE (NOP)

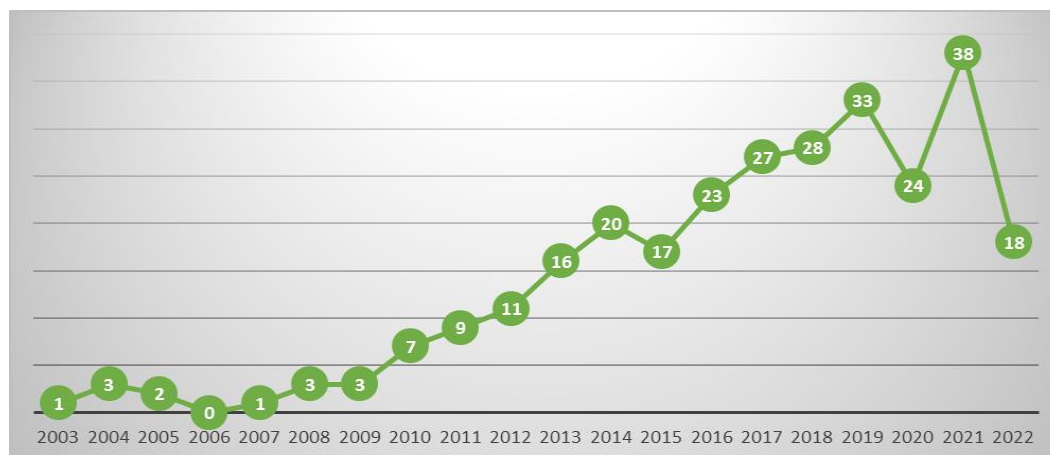
Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) jest zaburzeniem stanu zdrowia, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią odczyny po szczepieniu BCG – w tych wypadkach kryterium czasowe jest znacznie wydłużone, co wynika ze specyfiki szczepionki.

W Polsce w tym zakresie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (Dz. U. 2010r. Nr 254, poz. 1711 z późn. zm.).

Każde zaburzenie stanu zdrowia, które może mieć związek ze szczepieniem podlega zgłoszeniu przez lekarza. W związku z tym każdy (lub rodzic/opiekun w przypadku dziecka) powinien niezwłocznie skontaktować się z lekarzem i zgłosić wszelkie niepokojące objawy. Lekarz na podstawie objawów klinicznych, badania lekarskiego oraz na podstawie nabytej wiedzy i doświadczenia podejmuje decyzję o zasadności zgłoszenia danego przypadku do nadzoru jako podejrzenie NOP, kierując się listą NOP wymienioną w załączniku do w/w Rozporządzenia. Każdy NOP zgłoszony na formularzu jest analizowany i kwalifikowany na podstawie kryteriów opracowanych przez ekspertów. Wyniki są ostatecznie gromadzone, rejestrowane, analizowane i weryfikowane w Zakładzie Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny - Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego.

Rejestr Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych prowadzony jest przez PPIS w Żywcu na podstawie zbioru formularzy zgłoszeń NOP od roku 2003.

Wykres 22. Ilość NOP zgłoszonych do PPIS w Żywcu w latach od 2003r. – 2022r.

W analizowanym czasie, do 2019 roku w powiecie żywieckim występował wzrost ogólnej liczby NOP. W 2020 roku odnotowano spadek ilości zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych. Dane takie wynikały z sytuacji epidemiologicznej związanej z epidemią SARS-CoV-2, której efektem było m. in. zmniejszenie ilości wykonywanych obowiązkowych szczepień ochronnych w ramach PSO.

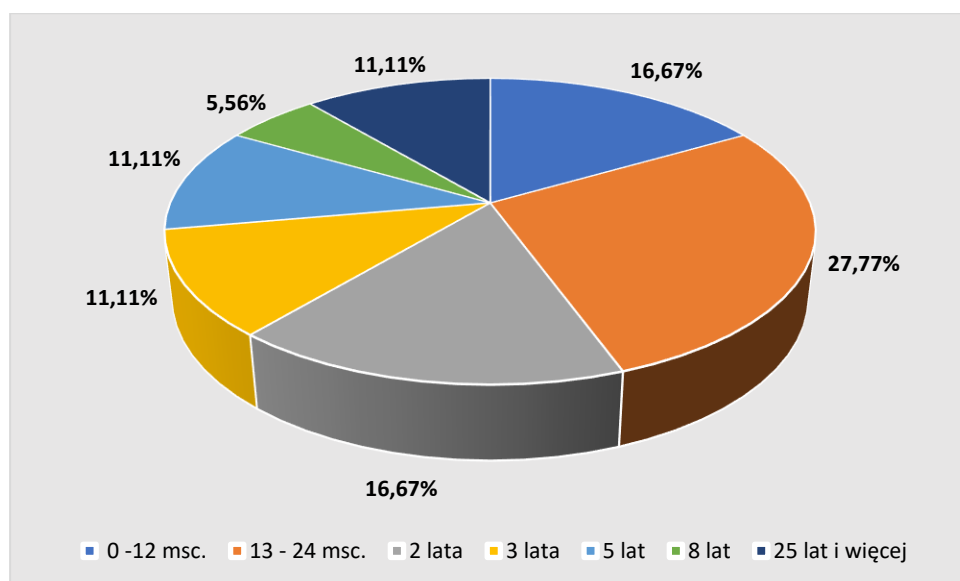
Widoczny w 2021r. wzrost odnotowanych zgłoszeń NOP wynikał z wprowadzenia powszechnych szczepień przeciw COVID-19, zarówno u dorosłych jak i u młodzieży. W związku ze tymi szczepieniami odnotowano 19 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2022 roku odnotowano kolejny spadek ilości zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych, co ma związek ze znacznie mniejszą ilością wykonanych w tym roku szczepień przeciw COVID-19 (zgłoszono tylko 3 przypadki NOP po szczepieniu przeciw COVID-19, w tym 2 – u osób dorosłych).

Tabela 8. Analiza wieku osób, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny.

Wiek dziecka	Liczba NOP	%wszystkich NOP
0 -12 miesięcy	3	16,7%
13 - 24 miesięcy	5	27,8%
2 lata	3	16,7%
3 lata	2	11,1%
5 lat	2	11,1%
8 lat	1	5,6%
25 lat i więcej	2	11,1%

Wykres 23. Analiza wieku osób, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny.

W 2022 roku odnotowano tylko 3 niepożądane odczyny poszczepienne (w tym 1 u dziecka) po podaniu preparatów szczepionkowych przeciw COVID-19, co stanowi 16,7% wszystkich zgłoszonych NOP (w 2021r. 50% wszystkich NOP). Znacznie niższa niż w ubiegłym roku liczba NOP zgłoszonych po szczepieniu preparatami przeciw COVID-19 wynika z mniejszej ilości wykonanych szczepień w tym zakresie.

Natomiast wśród dzieci, podlegających szczepieniom zgodnie z PSO, najwięcej niepożądanych odczynów poszczepiennych zanotowano po szczepieniu BCG (2 zgłoszenia na 15), DTP (2 zgłoszenia na 15), MMR (2 zgłoszenia na 15), Tetraxim (2 zgłoszenia na 15).

Po przeanalizowaniu niepożądanych objawów poszczepiennych, które wystąpiły po podaniu preparatów szczepionkowych na przestrzeni 2022 roku, odnotowano najwięcej odczynów miejscowych oraz ogólnych, takich jak:

- odczyny miejscowe: nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia – w 6 przypadkach,
- odczyny ogólne: gorączka – w 9 przypadkach.

Należy dodać, że w NOP przebiegających z podwyższoną temperaturą, w 3 przypadkach gorączka utrzymywała się do 24 godzin i w 3 przypadkach do 72 godzin.

Tabela 9. Charakter i ilość objawów NOP po szczepieniu innym niż BCG.

Charakter objawów NOP po szczepieniu innym niż BCG (reakcja ogólna)	Ilość NOP*
Reakcja alergiczna (wysypka uogólniona)	0
Reakcja alergiczna (wysypka ograniczone do określonych części ciała)	2
Ciągły płacz	0
Powiększenie węzłów chłonnych	0
Wymioty	3
Wysypka różyczkopodobna	0
Wysypka odropodobna	0
Biegunka	2

**ilość NOP nie sumuje się do ogólnej liczby przypadków NOP, ponieważ odczyny ze względu na ich charakter mogły zostać wykazane w więcej niż jednej kategorii.*

W 2022r. wśród wszystkich zgłoszonych NOP:

- 17 zgłoszeń zostało zakwalifikowanych jako łagodne,
- 1 jako poważny.

Wszystkie kończyły się pełnym powrotem do zdrowia zaszczepionych osób. Odczyn zgłoszony przez lekarza jako poważny wymagał hospitalizacji.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żywcu obejmował nadzorem

w zakresie szczepień ochronnych 30 497 dzieci i młodzieży w wieku od pierwszego dnia życia do 19 roku życia. U 16 zaszczepionych dzieci stwierdzono wystąpienie Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego (tj. 0,05% całej populacji dzieci i młodzieży).

Występowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych bardzo często wiąże się z negatywnym odbiorem społeczeństwa, przede wszystkim wśród tzw. „ruchów antyszczepionkowych”. Jednakże wyniki analizy pokazują, że ryzyko wystąpienia NOP jest minimalne, a negatywne efekty zdrowotne są wielokrotnie mniejsze niż konsekwencje wynikające z wystąpienia choroby zakaźnej. Po przeprowadzeniu analizy niepożądanych odczynów poszczepiennych można stwierdzić, że stosowane preparaty szczepionkowe są bezpieczne, a występujące NOP w większości przypadków mają charakter łagodny i nie wpływają negatywnie na stan zdrowia dziecka czy dorosłej osoby zaszczepionej.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Celem nadzoru nad placówkami ochrony zdrowia była między innymi:

- ✓ ocena opracowania i stosowania procedur dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych, mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.
- ✓ ocena postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania;
- ✓ ocena bieżącego stanu sanitarno-technicznego;
- ✓ postępowanie z bielizną brudną i czystą;
- ✓ postępowanie ze zwłokami osób zmarłych (w przypadku podmiotów prowadzących działalność leczniczą w systemie stacjonarnym);
- ✓ nadzorowanie obowiązku dotyczącego zgłoszenia przez podmioty lecznicze podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z ich powodu zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1657 z późn. zm.).

1. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ W SYSTEMIE STACJONARNYM

W 2022 roku na terenie powiatu żywieckiego znajdowało się 8 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w systemie stacjonarnym (w tym stacja dializ) nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego wszystkie podmioty lecznicze zostały skontrolowane, a wyniku stwierdzonych nieprawidłowości PPIS w Żywcu wydał 4 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 4 zakłady opiekuńczo-lecznicze oraz 2 szpitale (w tym jeden jednodniowy), przeprowadzając w tych podmiotach w sumie 15 kontroli. Ze względu na nieprawidłowości dotyczące złego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i urządzeń wydano 5 decyzji administracyjnych.

Skontrolowane podmioty lecznicze wytwarzały odpady medyczne zakaźne o kodzie 180103, 180104 i odpady medyczne o kodzie 180109. Odpady te zbierane były w sposób selektywny w miejscu ich powstawania, a sposób gromadzenia odpadów na stanowisku pracy oraz czas ich przechowywania był zgodny z obowiązującymi przepisami. Transport wewnętrzny odpadów medycznych do pomieszczeń/urządzeń chłodniczych odbywał się w sposób prawidłowy. Pomioty lecznicze posiadały zawarte umowy na odbiór odpadów medycznych podpisane ze specjalistycznymi firmami posiadającymi zezwolenie na odbiór i transport odpadów do unieszkodliwiania w procesie termicznym.

W ramach nadzoru nad podmiotami leczniczymi wykonującymi ambulatoryjne świadczenia zdrowotne przeprowadzono 53 kontrole i wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu sanitarno-technicznego sprzętu i wyposażenia w gabinetach zabiegowych (*trudne do utrzymania w należytym czystości i prowadzenia prawidłowej dezynfekcji*).

W 2022r. skontrolowano również 15 (na 188 będących w ewidencji) podmiotów leczniczych wykonujących praktykę zawodową. Stan sanitarno-techniczny, opracowane i stosowane procedury dezynfekcyjne i sterylizacyjne mające na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz postępowanie z odpadami medycznymi w skontrolowanych obiektach nie budziło zastrzeżeń.

2. OGNISKA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH

Zgodnie z art. 2 pkt 33) Ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1657 z późn. zm.) zakażenie szpitalne to zakażenie, które wystąpiło w związku z udzieleniem świadczeń zdrowotnych, w przypadku gdy choroba:

- a) nie pozostawała w momencie udzielania świadczeń zdrowotnych w okresie wylegania albo
- b) wystąpiła po udzieleniu świadczeń zdrowotnych, w okresie nie dłuższym niż najdłuższy okres jej wylegania.

W/w/ ustawa nakłada na kierowników podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne obowiązek wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz zgłaszania w ciągu 24 godzin potwierdzonego epidemicznego wzrostu liczby zakażeń szpitalnych właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu.

Efektywnie prowadzony nadzór nad zakażeniami szpitalnymi służy do zidentyfikowania zagrożeń oraz powinien prowadzić do zmniejszenia liczby zakażeń szpitalnych, a tym samym zmniejszenia kosztów leczenia.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest m.in. kontrola prawidłowości działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych podejmowanych przez Komitety i Zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

W 2022r. odnotowano ogółem 10 ognisk epidemicznych w szpitalu w Żywcu z czego:

- ✓ 5 ognisk epidemicznych wywołanych przez biologiczny czynnik chorobotwórczy koronawirus SARS-CoV-2 (w oddziale wewnętrznym, kardiologicznym, ortopedyczno-

urazowym, chirurgii ogólnej i onkologicznej). Ogółem zakażonych było 56 pacjentów oraz 10 osób z personelu. W związku z zakażeniem w ognisku odnotowano 7 zgonów;

- ✓ 4 ogniska epidemiczne (w oddziale wewnętrznym) wywołane przez biologiczny czynnik chorobotwórczy *Clostridium difficile*. Zakażonych w ognisku było 69 pacjentów. Zmarły 4 osoby z powodu tego zakażenia;
- ✓ 1 ognisko epidemiczne wywołane przez biologiczny czynnik chorobotwórczy *Acinetobacter baumannii*, które dotyczyło oddziału chirurgii ogólnej i onkologicznej. Zakażonych było 7 pacjentów.

Podmiot leczniczy każdorazowo wdrażał odpowiednie procedury mające na celu ograniczenie i wygaszanie ogniska oraz podejmował stosowne działania, których celem było ograniczanie rozprzestrzeniania się zakażeń (*ograniczenie lub zakaz odwiedzin pacjentów, stosowanie izolacji i kohortacji osób zakażonych*).

3. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ W RODZAJU AMBULATORYJNE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE ORAZ PRYWATNYMI GABINETAMI ŚWIADCZĄCYMI USŁUGI MEDYCZNE

Na terenie powiatu żywieckiego w 2022 roku pod nadzorem znajdowały się następujące placówki wykonujące działalność leczniczą:

- ✓ 57 niepublicznych zakładów lecznictwa ambulatoryjnego oraz 12 filii zamiejscowych. Skontrolowano 20 podmiotów tj. 35,09%. Po kontroli wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie uchybień;
- ✓ 188 indywidualnych i specjalistycznych praktyk lekarskich. Kontrole przeprowadzono w 15 gabinetach, co stanowi 7,98%, nie stwierdzając nieprawidłowości;
- ✓ 8 indywidualnych praktyk pielęgniarek i położnych;
- ✓ 21 innych obiektów świadczących usługi medyczne.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły, że podmioty zaopatrzone były w wystarczającą ilość preparatów dezynfekcyjnych, środków czystościowych, sprzętu jednorazowego użytku oraz środków ochrony indywidualnej.

Należy podkreślić, że wszystkie gabinety zabiegowe na terenie powiatu żywieckiego są wyposażone w autoklawy. Sterylizacja odbywa się wyłącznie w obrębie placówki, nie zleca się sterylizacji zewnętrznej. Na terenie naszego powiatu funkcjonuje jedna centralna sterylizatornia posiadająca Certifikat ISO zlokalizowana w Szpitalu Żywiec.

Kontrola sprawności urządzeń do sterylizacji i skuteczności tych procesów jest obowiązkiem świadczeniodawców. W roku 2022 wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze posiadały dokumentację potwierdzającą skuteczność prowadzonych procesów sterylizacji.

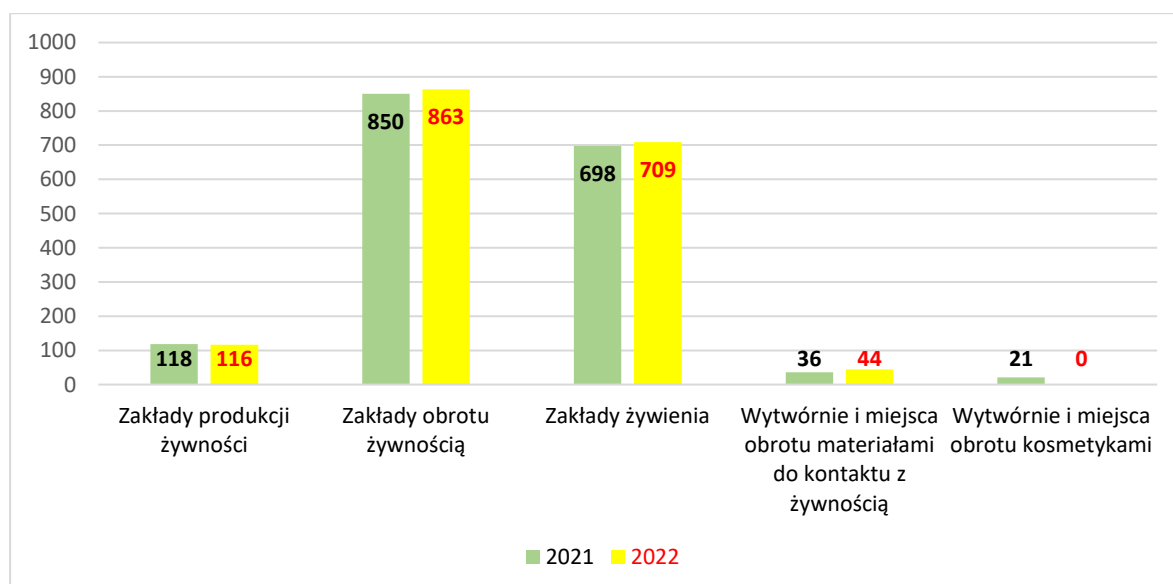
III. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i materiałów do kontaktu z żywnością.

OGÓLNA OCENA STANU SANITARNEGO W/W GRUPY ZAKŁADÓW

W roku 2022 w Rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności prowadzonym przez PPIS w Żywcu znajdowały się 1 732 zakłady, w tym 5 wytwórni i 39 miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano 807 obiektów żywnościowo-żywnościowych (47,81 %) oraz 1 wytwórnię (25%) i 5 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (12,82%).

We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono w sumie 979 kontroli sanitarnych, w tym 6 kontroli sanitarnych w miejscach produkcji i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

Wykres 23. Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2021-2022.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 477 próbek, w tym:

a) w ramach urzędowej kontroli żywności:

- 262 próbki żywności;
- 41 próbek sanitarnych (20 próbek pobranych w piekarniach na obecność zanieczyszczeń biologicznych oraz 21 próbek wymazów sanitarnych w obiektach żywnościowych na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych);
- 7 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 3 próbki substancji dodatkowych,

b) w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu:

- 135 próbek żywności;

c) w ramach monitoringu:

- 25 próbek żywności;
- 4 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowano 0,47% zbadanych środków spożywczych (2 próbki) oraz 31,71% próbek sanitarnych (13 próbek).

Tabela 10. Działania kontrolne w latach 2021 - 2022.

Rok	Liczba obiektów nadzor.	Liczba obiektów skontrol.	%	Liczba przepr. kontroli	Liczba decyzji merytor.	Liczba mandatów	Na kwotę	Liczba decyzji płat.	Na kwotę	Próby zbadane	Próby kwest.	%
2022	1 732	813	46,9	979	249	85	22 300	183	17 196,0	477	15	3,14
2021	1 723	479	27,8	557	190	47	10 800	96	10 869,5	423	15	3,55

Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzona była na podstawie jednolitych kryteriów, zgodnie z arkuszem oceny stanowiącym załącznik do Procedury urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W 2021r. kwalifikowano obiekty do wysokiego, średniego lub niskiego ryzyka w zależności od ilości punktów otrzymanych w arkuszu oceny zakładu. Największy wpływ na zakwalifikowanie na podstawie arkusza oceny zakładu do wysokiego lub średniego ryzyka miała kategoryzacja zakładu ze względu na rodzaj wprowadzanych lub produkowanych środków zgodnie z instrukcją Głównego Inspektora Sanitarnego IK/PK/BŻ/01/02.

W wyniku prowadzonej działalności kontrolno-represyjnej wydano 249 decyzji merytorycznych, w tym 81 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, z czego:

- ✓ 5 decyzji nakazujących unieruchomienie/przerwanie działalności zakładu lub jego części;
- ✓ 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środka spożywczego;
- ✓ 1 decyzję odmawiającą wpisania do Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS kuchni domowej w zakresie produkcji czekolady oraz mieszanek do ciast;
- ✓ 58 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 20 zmieniających termin wykonania obowiązków

oraz 183 decyzje płatnicze na łączną kwotę 17 196,- zł.

Winnych uchybień natury higieniczno-sanitarnej ukarano 85 mandatami karnymi na łączną kwotę 22 300,- zł.

Stan sanitarny i techniczny obiektów każdego roku ulega nieznacznym wahaniom. Generalnie, dzięki prowadzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontrolom i postępowaniom administracyjnym będącym ich wynikiem oraz coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP, można uznać, że ulega on systematycznej poprawie.

W skali całego powiatu zasady GHP/GMP wdrożyło 1 581 zakładów, co stanowi 91,28% wszystkich obiektów wpisanych do Rejestru. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji. Natomiast system HACCP wprowadziło 1 478 nadzorowanych obiektów, czyli blisko 86% zakładów. Korzystając z ułatwień przewidzianych przez Komisję Europejską we wdrażaniu procedur HACCP w małych przedsiębiorstwach, w części zakładów spożywczych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności, co dotyczy zwłaszcza punktów małej gastronomii, bazujących na półproduktach i produktach gotowych.

1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2022 w Rejestrze zakładów znajdowało się 116 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 79 (68,10 %), przeprowadzając 106 kontroli sanitarnych. Przeprowadzono 65 kontroli z wykorzystaniem arkusza oceny zakładu produkcji.

Obiekty z tej grupy zakwalifikowano:

- ✓ do kategorii niskiego ryzyka: 27 zakładów;
- ✓ do kategorii średniego ryzyka: 58 zakładów;
- ✓ do kategorii wysokiego ryzyka: 31 zakładów.

Kwalifikacja obiektów do grupy średniego lub wysokiego ryzyka związana była głównie z profilem działalności zakładu.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli należały:

- ✓ niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, pomocniczych i w zapleczu socjalnym dla pracowników oraz w komorze do garowania pieczywa;
- ✓ niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wyposażenia oraz sprzętu produkcyjnego;
- ✓ brak ustalonego harmonogramu badań produkowanych wyrobów w celu potwierdzenia ich zgodności z kryteriami mikrobiologicznymi;
- ✓ brak badań laboratoryjnych wyrobów gotowych potwierdzających ich zgodność z kryteriami mikrobiologicznymi;
- ✓ niewłaściwe znakowanie opakowań jednostkowych produkowanych wyrobów;
- ✓ nieprzestrzeganie procedur GMP, HACCP;
- ✓ brak zapisów wynikających z dokumentacji GHP, GMP i HACCP;
- ✓ nieaktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- ✓ używanie do produkcji niewłaściwej jakości surowców;
- ✓ brudno utrzymane pomieszczenia i sprzęt produkcyjny;
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny obiektu – stwierdzenie w próbkach sanitarnych szkodników zbożowo-mącznych.

W zakładach produkcji żywności wydano 30 decyzji administracyjnych, w tym:

- ✓ 1 decyzję zakazu wprowadzania do obrotu wody źródlanej, ze względu na stwierdzenie badaniem laboratoryjnym niewłaściwej jakości wyrobu gotowego;
- ✓ 21 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, w tym 13 zmieniających termin wykonania obowiązków;

✓ 1 decyzję odmowy wpisania do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS kuchni domowej w zakresie produkcji czekolady oraz mieszanek do ciast. Ze względu na stwierdzenie nieprawidłowości sanitarnych nałożono 13 mandatów karnych na łączną kwotę 4 200zł.

W omawianym roku w ramach Akcji „Mklik próchniczek”, zapoczątkowanej 10 lat temu, wytypowano 10 piekarni do pobrania próbek sanitarnych. W trakcie przeprowadzonych 11 kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 20 próbek sanitarnych (*zmiotki i wytrzepy z koszyków produkcyjnych*) w kierunku zanieczyszczeń biologicznych, tj. szkodników i ich pozostałości. Zakwestionowanych zostało 9 próbek, tj. 45%.

Z przedstawionego poniżej zestawienia tabelarycznego wynika, że w dalszym ciągu konieczna jest weryfikacja zakładów piekarniczo-ciastkarskich w tym zakresie, ze względu na brak lub niedostateczny nadzór właścicielski.

Tabela 11. Działania w ramach Akcji „Mklik próchniczek” w latach 2013 – 2022.

Rok	Liczba zakładów objętych akcją	% zakładów objętych akcją	Liczba kontroli	Liczba pobranych prób	Liczba prób kwestion.	%	Liczba nałożonych mandatów	Na kwotę
2022	10	34,3	11	20	9	45,0	5	1900
2021	5	16,6	7	11	6	54,5	4	1400
2020	-	-	1	2	0	0,0	0	0
2019	10	32,3	10	20	0	0,0	0	0
2018	10	29,4	13	20	6	30,0	3	850
2017	10	28,6	12	20	4	20,0	2	400
2016	10	28,6	12	20	4	20,0	2	500
2015	10	20	11	20	1	5,0	1	150
2014	9	16,4	17	19	2	10,5	1	200
2013	12	24	18	22	10	45,4	7	1350

Na terenie nadzorowanego powiatu w 2022r. znajdowało się 8 obiektów produkujących wody źródlane i napoje bezalkoholowe. Wszystkie zakłady z tej grupy zostały skontrolowane. Przeprowadzono w tych obiektach 11 kontroli sanitarnych (w tym 2 kontrole interwencyjne), w trakcie których pobrano do badań laboratoryjnych 25 próbek wody źródlanej w opakowaniach jednostkowych. Jedna z próbek została zakwestionowana, ze względu na stwierdzenie bakterii z grupy coli w ilości 18 jtk w 250 ml wody.

Tabela 12. Działania nadzоровe w zakładach produkujących wody źródlane i napoje bezalkoholowe w latach 2021 - 2022.

Rok	Liczba zakładów w Rejestrze	% zakładów skontrolow.	Liczba kontroli	Liczba pobranych prób	Liczba prób kwest.		% kwest. ogółem	Liczba wydanych decyzji admin.
					ogółem	w tym mikrobiol.		
2022	8	8	11	25	1	1	4	8
2021	8	4	6	33	0	0	0	6

W 2022 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 77 próbek żywności do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych oraz w kierunku znakowania, 1 próbkę substancji dodatkowych w kierunku oznaczenia parametrów czystości, 5 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 20 próbek sanitarnych (wytrzępki i zmiotki).

Zakwestionowano 1 próbkę środka spożywczego - wody źródlanej, ze względu na obecność bakterii z grupy coli w ilości 18 jtk w 250 ml wody oraz 9 próbek sanitarnych (5 próbek zmiotek i 4 próbki wytrzępków) ze względu na stwierdzenie szkodników zbożowo-mącznych.

Ponadto w związku ze stwierdzeniem podczas kontroli w zakładach produkcyjnych prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu lub wpisem do rejestru zakładów skierowano do SPWIS dwa pisma o wymierzenie kar pieniężnych na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. 2022r., poz. 2132).

2. Obiekty obrotu żywnością

Do obiektów obrotu żywnością nadzorowanych przez PPIS w Żywcu zaliczamy zarówno małe kioski i obiekty tymczasowe prowadzące działalność na targowiskach czy podczas imprez masowych, jak również sklepy spożywcze łącznie z supermarketami oraz magazyny hurtowe. Na nadzorowanym terenie powiatu żywieckiego brak sklepów wielkopowierzchniowych – hipermarketów.

W roku 2022 skontrolowano 342 obiekty z 863 prowadzących działalność handlową (tj. ponad 39%), przeprowadzając 424 kontrole, z czego 42 kontrole w 31 supermarketach. Ponadto skontrolowano 1 zakład transportu żywności z 41 będących pod nadzorem.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 23 decyzje administracyjne, w tym 20 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz 1 decyzję zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych.

Winnych zaniedbań natury sanitarnej ukarano 41 mandatami karnymi na łączną kwotę 9 700zł. Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu technicznego należały:

- ✓ zły stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg w pomieszczeniach magazynowych, w pomieszczeniach zaplecza sanitarnego oraz w sali sprzedaży;

- ✓ zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia w salach sprzedaży (np. urządzeń chłodniczych).

Natomiast nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to głównie:

- ✓ brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- ✓ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości lub z oznakami zepsucia;
- ✓ brak zapisów prowadzonych w ramach GHP;
- ✓ brak prowadzonej identyfikowalności wędlin;
- ✓ niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych (niezgodne z zaleceniem producenta);
- ✓ brudno utrzymane zaplecze magazynowe, koszyki dla klientów.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 322 próbki żywności, 2 próbki substancji dodatkowych. Ponadto w obiektach obrotu pobrano do badań 6 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością.

Zakwestionowano 1 próbkę środka spożywczego, tj. pomidorów, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów.

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym.

W roku 2022 skontrolowano 17 obiektów ruchomych i tymczasowych prowadzących działalność w zakresie obrotu środkami spożywczymi w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym, przeprowadzając 17 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2022 roku skontrolowano ponad 25% zakładów żywienia zbiorowego (386 obiektów z 709), w których przeprowadzono w sumie 443 kontrole, z czego skontrolowano:

- ✓ 79 zakładów żywienia zbiorowego otwartego – przeprowadzając 95 kontroli;
- ✓ 146 zakładów małej gastronomii – przeprowadzając 161 kontroli;
- ✓ 9 gospodarstw agroturystycznych – przeprowadzając 9 kontroli;
- ✓ 152 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego – przeprowadzając 178 kontroli, w tym 2 kontrole w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby przenoszonej drogą pokarmową.

Wydano 28 decyzji administracyjnych, w tym 5 decyzji nakazujących unieruchomienie/przerwanie działalności zakładu w związku ze stwierdzeniem niewłaściwej jakości zdrowotnej wody z wodociągu lokalnego oraz 17 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładu.

Za usterki natury sanitarnej nałożono 31 mandatów karnych na kwotę 8 400 zł, w tym:

- ✓ w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego 21 mandatów na kwotę 5 400 zł (z czego w zakładach małej gastronomii - 1 mandat na kwotę 200 zł oraz w gospodarstwie agroturystycznym 1 mandat na kwotę 300 zł);

- ✓ w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego 10 mandatów na kwotę 3 000 zł.

Do najczęściej stwierdzanych uchybień należało:

- ✓ brak segregacji w urządzeniach chłodniczych;
- ✓ brak czystości w pomieszczeniach produkcyjnych;
- ✓ brudno utrzymany sprzęt;
- ✓ przechowywanie surowców niezgodnie z zaleceniami producentów;
- ✓ brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- ✓ używanie surowców po dacie minimalnej trwałości/terminie przydatności do spożycia;
- ✓ brak zapisów wynikających z GMP, GHP oraz procedury opartej na zasadach systemu HACCP;
- ✓ zły stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w pomieszczeniach zakładu;
- ✓ zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia.

W ramach nadzoru, w obiektach tej grupy pobrano do badań laboratoryjnych 20 próbek żywności oraz 21 próbek sanitarnych - wymazów. Spośród pobranych próbek zdyskwalifikowane zostały 4 próbki sanitarne.

Ponadto w związku ze stwierdzeniem podczas kontroli w zakładach żywienia zbiorowego prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu lub bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów skierowano do ŚPWIS dwa pisma o wymierzenie kary pieniężnej na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 2132).

OGÓLNA OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154) stanowi, że środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży muszą spełniać odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej, wynikające z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej. Najnowsze wydanie obowiązujących „Norm żywienia dla populacji polskiej” pod red. naukową prof. dr hab. n. med. Mirosława Jarosza zostało wydane w 2020 roku przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego–Państwowy Zakład Higieny (NIŻ-PZH). W 2022r. teoretyczną oceną sposobu żywienia objęto jadłospisy z 12 placówek żywiących dzieci, tj.:

- 8 żłobków, w tym 7 prowadzących żywienie w systemie cateringowym,
- 3 przedszkoli,
- 1 internatu dla młodzieży szkolnej.

Wszystkie zestawienia dekadowe zostały ocenione zostały jako nieprawidłowe ze względu na odchylenia wartości teoretycznej, odchylenia w procentowym rozkładzie energii z białka i/lub tłuszczu oraz nieprawidłową podaż wapnia, żelaza i witaminy C.

Ponadto w jednostkach systemu oświaty (*stołówki szkolne, przedszkolne, sklepiki szkolne, internaty*) przeprowadzono 90 kontroli w zakresie przestrzegania wymagań określonych w w/w Rozporządzeniu dotyczących grup środków spożywczych wykorzystywanych do żywienia oraz przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w tych placówkach (*5 kontroli w sklepikach szkolnych, 44 kontrole w stołówkach szkolnych, 39 kontroli w blokach żywienia w przedszkolach, 2 kontrole w stołówkach internatów*). Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w 1 obiekcie. Dotyczyły one wykorzystywania do żywienia dzieci i młodzieży koncentratu spożywczego do sporządzania napojów zawierającego substancje dodatkowe oraz braku zapisów umożliwiających weryfikację jadłospisów z wymaganiami określonymi w cytowanym rozporządzeniu. Koncentrat spożywczy został usunięty z bloku żywieniowego w trakcie kontroli. Wydano decyzję administracyjną nakazującą prowadzenie odpowiedniej dokumentacji umożliwiających weryfikację jadłospisów z zaleceniami żywieniowymi.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2022r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu pobrali do badań laboratoryjnych u producentów oraz w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego oraz w zakładach żywienia zbiorowego 422 próbki środków spożywczych, w tym w ramach:

- ✓ urzędowej kontroli żywności – 262 próbki;
- ✓ monitoringu - 25 próbek;
- ✓ urzędowej kontroli i monitoringu – 135 próbki.

Próbki te przebadane zostały w następujących kierunkach: zanieczyszczeń mikrobiologicznych, metali szkodliwych dla zdrowia, mykotoksyn, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO), zawartości histaminy, skażeń promieniotwórczych, antybiotykooporności, pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń azotanami, alkaloidów pirolizydynowych i tropanowych, dozwolonych substancji dodatkowych, zanieczyszczeń biologicznych, zanieczyszczeń fizycznych oraz znakowania.

Za niezgodne z wymaganiami uznano 2 próbki, co stanowi 0,47 %.

Tabela 13. Jakość zdrowotna środków spożywczych: lata 2021 – 2022

Rok	Próbki zbadane	Próbki zdyskw. %	w tym					
			krajowe		UE		importowane	
			zbadane	zdyskw. %	zbadane	zdyskw. %	zbadane	zdyskw. %
2022	422	0,47	354	0,56	36	0	32	0
2021	402	2,24	342	2,63	28	0	32	0

Przyczyną kwestionowania próbek środków spożywczych było stwierdzenie:

- ✓ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w pomidorach;

- ✓ obecności bakterii z grupy coli w ilości 18 jtk. w 250 ml wody źródlanej w opakowaniu jednostkowym.

5. Import / eksport.

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną importowanej żywności i importowanych przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2022r. przeprowadzono 4 kontrole materiałów do kontaktu z żywnością (10 partii). Wydano 4 świadectwa spełnienia wymagań przez wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Nie wydano żadnej decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu importowanej żywności, materiałów/wyrobów do kontaktu z żywnością.

W roku 2022 nie przeprowadzono kontroli dotyczących eksportu żywności bądź materiałów do kontaktu z żywnością. Nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych i nie dokonywano wstępnej oceny organoleptycznej.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem to 480,- zł

6. RASFF (*Rapid Alert System for Food and Feed*) - System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.

System RASFF stał się ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności, opierającym się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o produktach żywnościowych, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i środkach żywienia zwierząt mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Ma on również na celu ochronę konsumenta przed ryzykiem wystąpienia ewentualnych zachorowań.

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach istnieją trzy typy powiadomień, które na potrzeby sieci krajowej, zgodnie z propozycją Krajowego Punktu Kontaktowego RASFF w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, definiowane są w następujący sposób:

- ✓ powiadomienie alarmowe – oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które wymaga lub może wymagać natychmiastowego działania przez innego krajowego członka sieci RASFF;
- ✓ powiadomienie informacyjne - oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które nie wymaga natychmiastowego działania przez innego krajowego członka sieci RASFF. Powiadomienie informacyjne może być związane z produktem, w którym wykryto poważne ryzyko, jednak znajduje się on jedynie w obrocie lokalnym, na ograniczonym terenie, nie został wprowadzony do obrotu lub nie znajduje się już w obrocie;
- ✓ powiadomienie o odrzuceniu produktu na granicy - oznacza powiadomienie o odrzuceniu partii, kontenera lub ładunku żywności lub paszy, o czym mowa w art. 50 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 178/2002;

Wszelkie informacje, które nie zostały przesłane w formie w/w powiadomień, a są uznane za istotne pod względem bezpieczeństwa i pasz, przekazywane były jako powiadomienie typu NEWS.

W roku 2022 do PSSE w Żywcu wpłynęło w tym systemie 100 powiadomień, w tym:

- ✓ 37 powiadomień alarmowych (w tym 6 dot. przedmiotów użytku),
- ✓ 58 powiadomień informacyjnych (w tym 6 dot. przedmiotów użytku),
- ✓ 4 powiadomienia typu NEWS oraz 1 powiadomienie o niezgodności.

Zgłoszenia przesyłane były drogą elektroniczną. Po otrzymaniu powiadomienia sprawdzana była dokumentacja (w tym listy dystrybucyjne, celem ustalenia czy dany produkt znajdował się w obrocie na terenie powiatu). W celu ustalenia czy kwestionowany produkt znajduje się w sprzedaży, w podmiotach wskazanych na liście dystrybucyjnej przeprowadzane były kontrole, czasami informacje w tym zakresie zbierane były drogą telefoniczną lub mailową.

Tabela 11. Powiadomienia alarmowe i informacyjne przesłane do PPIS w Żywcu w 2022r.

Kategorie produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne
Orzechy i bakalie	1	0
Przetwory zbożowo-mączne i wyroby przemysłu piekarskiego	3	2
Drób, przetwory drobiowe, jaja	10	36
Owoce i warzywa świeże	5	7
Mięso i przetwory mięsne	1	1
Ryby i przetwory rybne	0	1
Suplementy diety, środki spożywcze dla wybranych grup	5	2
Mleko i przetwory mleczne	1	0
Przyprawy i sosy	1	1
Napoje alkoholowe	1	0
Wyroby do kontaktu z żywnością	5	6
Cukier i wyroby cukiernicze	4	2

Mięso drobiowe i pochodzące z niego produkty stanowiły najliczniejszą grupę co do ilości powiadomień zgłoszonych w roku 2022. Powodem tak licznych zgłoszeń było stwierdzenie obecności zanieczyszczeń mikrobiologicznych: głównie bakterii *Salmonella Enteritidis*.

Generalnie zagrożenia mikrobiologiczne dotyczące obecności bakterii chorobotwórczych w żywności stanowiły ponad 47% wszystkich powiadomień. Ponad 26% otrzymanych powiadomień w systemie RASFF dotyczyła zagrożeń chemicznych, w tym m.in.:

- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów mykotoksyn;
- przekroczenia zawartości metali ciężkich;
- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych pozostałości pestycydów;
- stwierdzenie obecności antybiotyków;
- stwierdzenie alkaloidów tropanowych;
- stwierdzenie przekroczenia limitu migracji specyficznej (SML) formaldehydu;
- stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędnych amin aromatycznych;
- stwierdzenie wysokiego poziomu benzopirenów;

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych;
- migracja pierwszorzędnych amin aromatycznych

Ponad 6% powiadomień dotyczyło zanieczyszczeń fizycznych.

PPIS w Żywcu w 2022r. - w ramach funkcjonowania systemu RASFF - przesłał do ŚPWIS w celu weryfikacji dokumentację dotyczącą środka spożywczego zakwalifikowanego do powiadomienia informacyjnego. Przedmiotem powiadomienia były pomidory pobrane do badań w ramach urzędowej kontroli żywności w dniu 22.08.2022r., które zakwestionowano ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu pn. Dinotefuran. O powyższych wynikach badań poinformowano organ nadzoru producenta oraz PIORIN.

7. Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W Rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS prowadzonym przez PPIS w Żywcu w 2022r. znajdowało się 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i 39 miejsc obrotu tymi produktami. W omawianym okresie wykonano 1 kontrolę w zakładzie produkującym materiały do kontaktu z żywnością oraz 5 kontroli w zakładach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością - nie stwierdzono nieprawidłowości. Pobrano do badań laboratoryjnych 11 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

INTERWENCJE

W 2022r. do PSSE w Żywcu wpłynęło 49 interwencji (w tym 10 zgłoszonych anonimowo) dotyczących bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności (w 2021r. – 32). Rozpatrzono bezpośrednio 48 interwencji, z czego 1 po częściowym rozpatrzeniu została przekazana do Państwowej Inspekcji Pracy. W 1 przypadku (ze względu na miejsce siedziby producenta środka spożywczego) w całości przekazano sprawę do właściwego organu PIS. Zasadność zarzutów podniesionych przez skarżących została potwierdzona w 19 przypadkach co stanowi blisko 40% rozpatrywanych spraw (w 2021r. – ok. 38%).

Wśród rozpatrywanych interwencji:

- 22 dotyczyły niewłaściwej jakości zdrowotnej zakupionych środków spożywczych (*głównie wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej lub z oznakami widocznych zanieczyszczeń*);
- 22 dotyczyły nieprawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach produkcyjnych, obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego;
- 4 dotyczące żywienia w zakładach żywienia zbiorowego,
- 1 interwencja dotyczyła wprowadzania do obrotu przez internet żywności dla sportowców (*służącej zaspokajania zapotrzebowania organizmu przy intensywnym wysiłku fizycznym*) zawierającej w swym składzie substancje zabronione przez Światową Agencję Antydopingową, z tzw. listy WADA.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w związku z interwencjami nałożono 24 mandaty karne na łączną kwotę 7 100,- zł i wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności w związku ze stwierdzeniem, w wyniku badań laboratoryjnych, niewłaściwej jakości wody używanej do produkcji.

Podczas przeprowadzania kontroli interwencyjnych pobrano do badań laboratoryjnych 11 próbek środków spożywczych – żadna nie została zakwestionowana. Ponadto pobrano 8 próbek sanitarnych (*wymazów z rąk i sprzętu produkcyjnego w kuchni*), z czego zdyskwalifikowano 1 próbkę (12,5%).

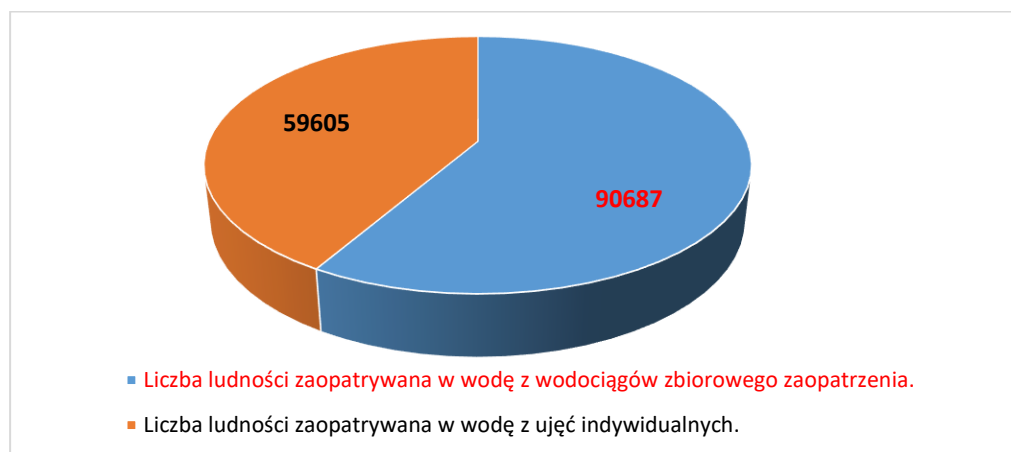
IV. Nadzór nad jakością wody

1. Jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia.

Mieszkańcy powiatu żywieckiego zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe, zakłady gospodarki komunalnej lub zarejestrowane spółki wodne,
- prywatne wodociągi, które nie posiadają zarządcy odpowiedzialnego za jakość produkowanej wody,
- studnie indywidualne.

Wykres 25. Zaopatrzenie ludności powiatu żywieckiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w 2022r.

W 2022r. wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 2028 z późn. zm.) dostarczały wodę do około 60,3 % mieszkańców powiatu.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 40) oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 2028 z późn. zm.) zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę jest zadaniem własnym gminy.

W gminach Koszarawa i Ujszoły nadal brak jest wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W gminie Rajcza poniżej 10% mieszkańców zaopatrywanych jest przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

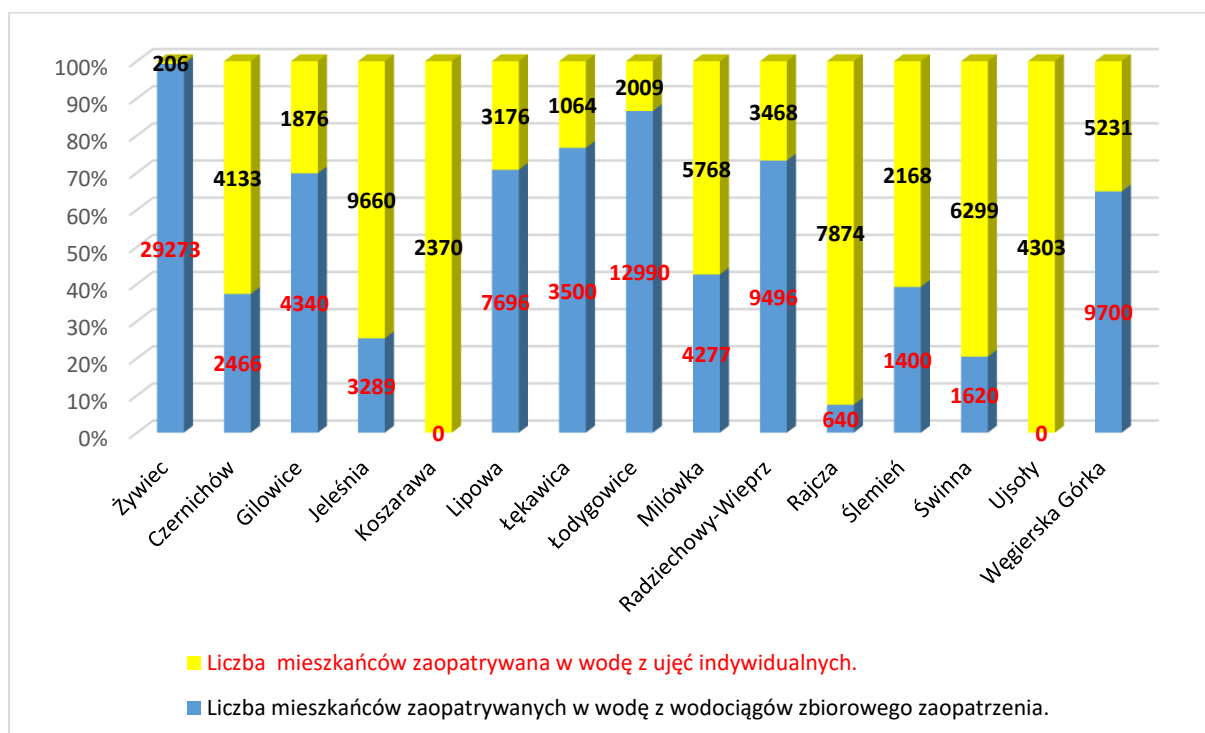
Są również takie gminy, w których powyżej 60% mieszkańców zaopatrywanych jest w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Do gmin tych należą:

- Gilowice i Węgierska Górka – powyżej 60 % mieszkańców;
- Lipowa, Łękawica i Radziechowy -Wieprz – powyżej 70 % mieszkańców;
- Łodygowice - powyżej 80 % mieszkańców;
- Żywiec - prawie 100% mieszkańców.

Tabela 14. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin w % zaopatrywana w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2022r.

Gminy Powiatu Żywieckiego	% mieszkańców gminy zaopatrywanych w wodę przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę
<i>Żywiec</i>	<i>99,3</i>
<i>Czernichów</i>	<i>37,4</i>
<i>Gilowice</i>	<i>69,8</i>
<i>Jeleśnia</i>	<i>25,4</i>
<i>Koszarawa</i>	<i>0,0</i>
<i>Lipowa</i>	<i>70,8</i>
<i>Łękawica</i>	<i>76,7</i>
<i>Łodygowice</i>	<i>86,6</i>
<i>Milówka</i>	<i>42,6</i>
<i>Radziechowy-Wieprz</i>	<i>73,2</i>
<i>Rajcza</i>	<i>7,5</i>
<i>Ślemień</i>	<i>39,2</i>
<i>Świnna</i>	<i>20,5</i>
<i>Ujszoły</i>	<i>0,0</i>
<i>Węgierska Górka</i>	<i>65,0</i>

Wykres 25. Zaopatrzenie mieszkańców gmin powiatu żywieckiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w 2022r.

W 2022r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu było 28 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym:

- produkujących $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ wody – 15
- produkujących od 101 do $1000 \text{ m}^3/\text{d}$ wody – 12
- produkujących od 1001 do $10000 \text{ m}^3/\text{d}$ wody - 1

Wodociągi te rozprowadziły około $10\,902 \text{ m}^3/\text{d}$ wody do spożycia. Jakość wody dostarczana przez te wodociągi była na bieżąco monitorowana w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców tych wodociągów oraz w ramach nadzoru sanitarnego przez PPIS w Żywcu.

W 2022r. skontrolowano jakość wody we wszystkich 28 wodociągach. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych z ww. wodociągów 189 próbek wody.

Jakość wody w 177 próbkach (93,6%) spełniała wymagania określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) i była przydatna do spożycia przez ludzi. Zakwestionowano jakość wody w 12 próbkach (co stanowi 6,3%), ze względu na podwyższoną mętność i glin, obniżoną wartość pH oraz obecność bakterii grupy coli, *Escherichia coli* oraz przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów wyhodowanych w temp. 22°C po 72h.

Natomiast dysponenci tych wodociągów w ramach realizowanej kontroli wewnętrznej przeprowadzili badania 189 próbek wody, z czego zakwestionowano jakość wody w 9 próbkach

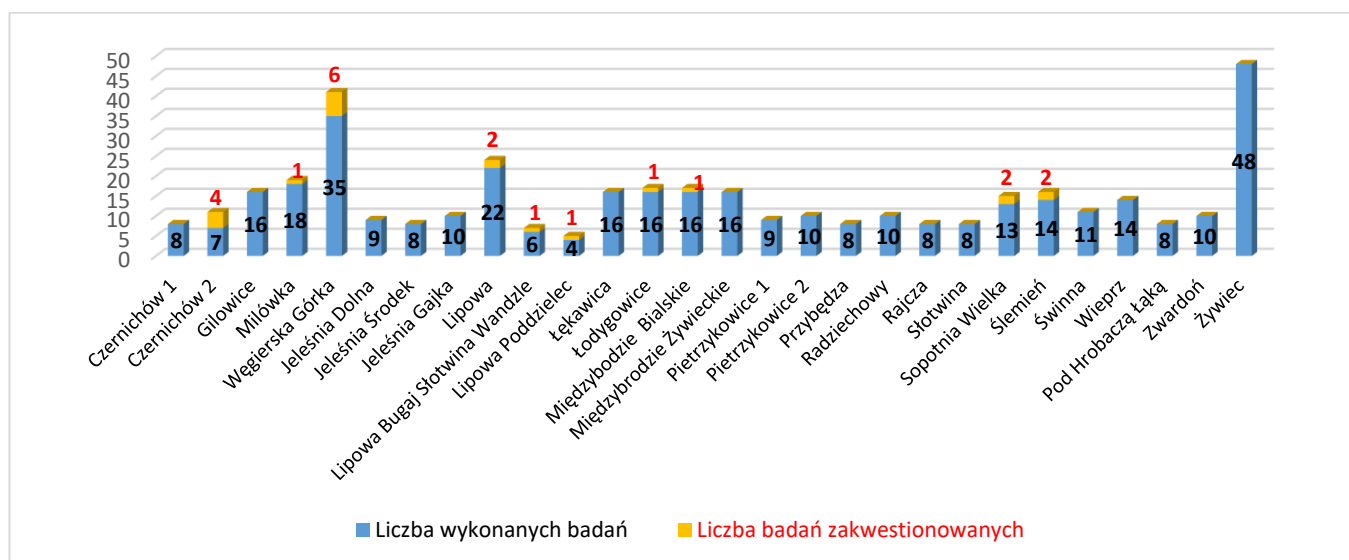
(4,8%) ze względu na wysoką mętność oraz przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h.

A zatem w sumie z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę przebadanych zostało 378 próbek wody.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że jakość wody w 357 (94,4%) próbkach spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) i była przydatna do spożycia przez ludzi.

Ogółem zakwestionowano jakość wody w 21 próbkach, tj. 5,6% zbadanych (pobranych w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej).

Wykres 26. Liczba próbek wody pobranych do badań laboratoryjnych na poszczególnych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2022r.

Kwestionowane próbki dotyczyły następujących wodociągów:

1) Wodociąg sieciowy Czernichów II (4 próbki):

- ✓ 1 próbka wody pobrana w budynku mieszkalnym oraz 2 pobrane ze zbiornika wody uzdatnionej w Czernichowie – stwierdzono podwyższoną mętność – od 1,3 do 2,4 NTU (zalecany zakres wartości do 1,0 NTU), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.
- ✓ 1 próbka wody pobrana ze zbiornika wody uzdatnionej w Czernichowie – stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości - 46 jtk/100ml; Escherichia coli - 14 jtk/100ml (wymagania: bakterie grupy coli < 10 jtk/100ml, Escherichia coli 0 jtk/100 ml) oraz podwyższoną mętność 2,9 NTU (zalecany zakres wartości do 1,0 NTU), wobec czego orzeczono o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. PPIS w Żywcu wydał decyzję zakazującą korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z przedmiotowego wodociągu do czasu uzyskania pozytywnego wyniku badania wody oraz podjęcia skutecznych działań naprawczych. O powyższej decyzji PPIS w Żywcu poinformował dysponenta wodociągu, Wójta Gminy Czernichów, ZZK w Żywcu oraz

ŚPWIS. Stosowny komunikat umieszczony został również na stronie BIP PSSE w Żywcu.

2) Wodociąg sieciowy Milówka (1 próbka):

- ✓ 1 próbka pobrana w SUW w Kamesznicy - stwierdzono przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h > 300 jtk/1ml (*zalecana wartość do 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej*), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

Parametr ten, tj. ogólna liczba mikroorganizmów, nie jest uważany za wskaźnik bezpieczeństwa wody dla zdrowia i w związku tym nie jest wykorzystywany jako wskaźnik potencjalnego szkodliwego wpływu na zdrowie człowieka, w przypadku nie stwierdzenia w wodzie bakterii chorobotwórczych (np. E. coli).

3) Wodociąg sieciowy Węgierska Górka (6 próbek):

- ✓ 2 próbki pobrane w Przedszkolu w Ciścu, 2 próbki pobrane w Piekarni PSSE Społem w Węgierskiej Górcie, 1 próbka pobrana w Hurtowni Warzyw i Owoców w Ciścu - stwierdzono podwyższoną mętność – od 1,6 do 6,3 NTU (*zalecany zakres wartości do 1,0 NTU*), oraz 1 próbka pobrana w SUW w Węgierskiej Górcie oś. XX-lecia - stwierdzono podwyższoną mętność 2,9 NTU (*zalecany zakres wartości do 1,0 NTU*) i przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h > 300 jtk/1ml (*zalecana wartość do 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej*) wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

4) Wodociąg sieciowy Lipowa (2 próbki):

- ✓ 2 próbki wody pobrane w pompowni w Lipowej – w jednej stwierdzono podwyższoną mętność - 1,3 NTU (*zalecany zakres wartości do 1,0 NTU*) natomiast w drugiej stwierdzono przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h – 123 jtk/1ml (*zalecana wartość do 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej*) wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

5) Wodociąg sieciowy Lipowa Bugaj Słotwina Wandzle (1 próbka):

- ✓ próbka wody pobrana w budynku mieszkalnym w Słotwinie - stwierdzono podwyższoną mętność - 1,4 NTU (*zalecany zakres wartości do 1,0 NTU*), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

6) Wodociąg sieciowy Lipowa Poddzielec (1 próbka):

- ✓ próbka wody pobrana w budynku mieszkalnym w Lipowej - stwierdzono podwyższoną mętność - 1,4 NTU (*zalecany zakres wartości do 1,0 NTU*), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

7) Wodociąg sieciowy Łodygowice (1 próbka):

- ✓ 1 próbka pobrana w Cukierni - stwierdzono obniżoną wartość pH - 5,9 (*zalecany zakres wartości od 6,5-9,5*), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

8) Wodociąg sieciowy Międzybrodzie Bialskie (1 próbka):

- ✓ próbka wody pobrana w Ośrodku Zdrowia w Międzybrodziu Bialskim - stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości - 21 jtk/100ml; Escherichia coli - 6 jtk/100ml

(wymagania: bakterie grupy coli < 10 jtk/100ml, Escherichia coli 0 jtk/100 ml), wobec czego orzeczono o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. PPIS w Żywcu wydał decyzję zakazującą korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z przedmiotowego wodociągu do czasu uzyskania pozytywnego wyniku badania wody oraz podjęcia skutecznych działań naprawczych. O powyższej decyzji PPIS w Żywcu poinformował dysponenta wodociągu, Wójta Gminy Czernichów, ZZK w Żywcu oraz ŚPWIS. Stosowny komunikat umieszczony został również na stronie BIP PSSE w Żywcu.

10) Wodociąg sieciowy Sopotnia Wielka (2 próbki):

- ✓ 1 próbka wody pobrana w budynku piekarni w Sopotni Wielkiej i 1 próbka pobrana w budynku mieszkalnym w Sopotni Wielkiej - stwierdzono podwyższoną mętność - 1,3 i 2,6 NTU (zalecany zakres wartości do 1,0 NTU), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia.

11) Wodociąg sieciowy Ślemień (2 próbki):

- ✓ 1 próbka wody pobrana w SUW w Ślemieniu - stwierdzono przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h - 179 jtk/1ml (zalecana wartość do 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej) oraz 1 próbka pobrana w budynku Oczyszczalni ścieków w Ślemieniu - stwierdzono podwyższoną mętność - 7,6 NTU (zalecany zakres wartości do 1,0 NTU) oraz przekroczoną wartość glinu > 220 µg/l (wymagana wartość 200 µg/l), wobec czego woda była okresowo warunkowo przydatna do spożycia;

W każdym przypadku stwierdzone przekroczenia trwały krótko, ponieważ przedstawiciele PSSE w Żywcu - bezzwłocznie po uzyskaniu informacji o przekroczeniach - informowali o nich telefonicznie dysponentów wodociągów, którzy podejmowali natychmiastowe działania naprawcze. Najczęściej polegały one na czyszczeniu filtrów oraz dezynfekcji urządzeń do uzdatniania i dystrybucji wody. Na skutek podjętych działań jakość wody ulegała poprawie, co potwierdzały pozytywne wyniki kontrolnych badań wody.

Wykres 27. % zakwestionowanych badań wody wykonanych w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej na poszczególnych wodociągach w 2022r.

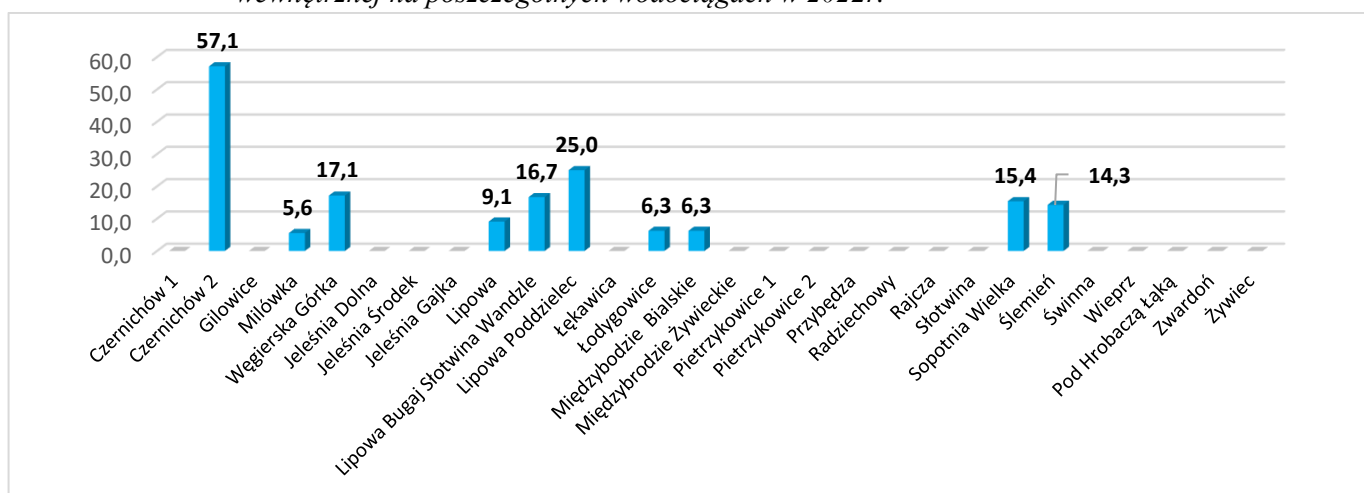

Tabela 15. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu żywieckiego w 2022r.

Lp	Nazwa wodociągu	Zarządca wodociągu	Adres zarządcy		Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody m ³ /d
1	Żywiec	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Żywiec	Bracka 66	29273	5528,0
2	Węgierska Górka	Beskid EKO SYSTEM Sp. z o.o.	Cięcina	Graniczna 1	9700	800,0
3	Czernichów I	Spółka Wodociągowa Czernichów	Czernichów	Strażacka 6	380	25,0
4	Gilowice	Zakład Usług Komunalnych w Gilowicach	Gilowice	Krakowska 40	4340	360,0
5	Jeleśnia Dolna	Spółka Wodociągowa „Jeleśnia Dolna”	Jeleśnia	Starowiejska 69	1519	98,0
6	Sopotnia Wielka	Zakład Gospodarki Komunalnej w Jeleśni	Jeleśnia	Plebańska 5	1110	188,0
7	Jeleśnia Środek	Spółka Wodna „Jeleśnia Środek”	Jeleśnia	Jana Kazimierza 92	500	80,0
8	Lipowa Podzielec	Spółka Wodociągowa „Lipowa Podzielec”	Lipowa	Jana Pawła II 84	420	28,0
9	Lipowa	Zakład Gospodarki Komunalnej w Lipowej	Lipowa	Wiejska 44	6795	880,0
10	Lipowa Bugaj Słotwina Wandzle	Zakład Gospodarki Komunalnej w Lipowej	Lipowa	Wiejska 44	243	8,0
11	Łękawica	Zakład Usług Komunalnych	Łękawica	Żywiecka 23	3500	250,0
12	Łodygowice	Eco Team Service Sp. z o.o.	Łodygowice	Piłsudskiego 75	10749	680,0
13	Pietrzykowice I	Eco Team Service Sp. z o.o.	Łodygowice	Piłsudskiego 75	883	43,0
14	Pietrzykowice II	Eco Team Service Sp. z o.o.	Łodygowice	Piłsudskiego 75	1358	87,0
15	Międzybrodzie Bialskie	Zakład Usługowo-Produkcyjny Gospodarki Wodno-Ściekowej Isepnica	Międzybrodzie Bialskie	Energetyków 2	486	133,0
16	Międzybrodzie Żywieckie	Zakład Usługowo-Produkcyjny Gospodarki Wodno-Ściekowej Isepnica	Międzybrodzie Bialskie	Energetyków 2	1100	316,9
17	Pod Hroba.Łąką	Spółka Wodno-Wodociągowa "Pod Hrobaczą Łąką"	Międzybrodzie Bialskie	Alojzego Koniora 23	400	60,0
18	Milówka	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Milówce	Milówka	Jana Kazimierza 123	4277	190,0
19	Przybędza	Spółka Wodno Ściekowa w Przybędzy	Przybędza	3-Maja 75	850	80,0
20	Radziechowy	Spółka Wodna w Radziechowach	Radziechowy	Św. Marcina 23	4400	300,0
21	Rajcza	Zakład Usług Komunalnych w Rajczy	Rajcza	Górska 1	300	20,0
22	Zwardoń	Zakład Usług Komunalnych w Rajczy	Rajcza	Górska 1	340	40,0
23	Słotwina	Spółka Wodociągowa w Słotwinie	Słotwina	Rudzika 8	238	66,0

24	Ślemień	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Ślemień	Ślemień	Za rzeką 5	1400	40,0
25	Czernichów 2	Spółka Wodna nr 1 w Czernichowie	Tresna	Żywiecka 2	100	12,0
26	Wieprz	Spółka Wodno Ściekowa w Wieprzu	Wieprz	Żywiecka 355	4246	287,0
27	Świnna	Gmina Świnna		Wspólna 13	1620	230,0
28	Jeleśnia "Gajka"	Związek Międzygminny ds.. Ekologii w Żywcu	Żywiec	Ks.Pr.St.Słonki 22	160	72,0
Razem					90687	10902

Na podstawie wyników badań wody pobranej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2022r. w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żywcu ocenił pozytywnie jakość wody w w/w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach indywidualnych.

Obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) określa także wymagania dla wody pobieranej z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących co najmniej 50 osób lub dostarczających co najmniej średnio 10 m³ wody na dobę oraz bez względu na ilość dostarczanej wody, jeżeli woda ta służyła do działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

W 2022r. skontrolowano jakość wody w 147 ze 189 (co stanowi ponad 77%) wodociągów obiektów użyteczności publicznej, tj.: szkół, przedszkoli, ośrodków wczasowych, które ujmują wodę z indywidualnych ujęć wody. W obiektach tych przedstawiciele PPIS w Żywcu w ramach nadzoru sanitarnego pobrali do badania 70 próbek wody, a ich dysponenci w ramach kontroli wewnętrznej 160 próbek. Łącznie przebadano 230 próbek wody.

W sumie w ciągu 2022r. zakwestionowano jakość wody w 22 próbkach, tj. 9,6% (w 2021r. - 21,3%), z czego:

- 1) w 16 próbkach (tj. 22,9%) pobranych w ramach nadzoru sanitarnego, w tym:
 - ✓ w 12 przypadkach określono warunkową przydatność ze względu na przekroczony parametr mętności oraz przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów;
 - ✓ w 4 przypadkach orzeczono o braku przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych (*bakterie grupy coli, Escherichia coli, Enterokoki oraz ogólna liczba mikroorganizmów, mętność*) w 1 wodociągu i przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (*bakterie grupy coli, Escherichia coli, Enterokoki oraz ogólna liczba mikroorganizmów*) w 3 wodociągach. W tych sytuacjach PPIS w Żywcu każdorazowo wydawał decyzję o unieruchomieniu wodociągu do czasu przeprowadzenia działań naprawczych i zapewnienia wody właściwej jakości zdrowotnej. Każdorazowo o wydanej decyzji informowany był

właściciel wodociągu, wójt gminy właściwy ze względu na lokalizację obiektu, ZZK oraz ŚPWIS.

2) w 6 próbkach (tj. 3,8%) pobranych przez dysponentów w ramach kontroli wewnętrznej, w stosunku do których orzeczono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na podwyższone parametry fizyko-chemiczne (mętność, mangan i żelazo i jon amonowy). Stwierdzone przekroczenie miało charakter incydentalny i krótkotrwały, gdyż zarządcy obiektów, po otrzymaniu informacji od pracowników PSSE w Żywcu, podejmowali natychmiastowe działania naprawcze. W wyniku podjętych działań jakość wody w obiekcie ulegała poprawie, co potwierdziły pozytywne wyniki przeprowadzonych kontrolnych badań wody.

Z § 7 Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) wynika konieczność ustalania harmonogramu pobierania próbek wody do badań w uzgodnieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, tak aby terminy badania były równomiernie rozłożone w czasie. W/w obowiązek dotyczy zarówno przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, jak i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. Ponadto realizacja badań w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym harmonogramem jest jednym z elementów na podstawie którego organy PIS wydają okresowe i obszarowe oceny jakości wody (§ 22 i § 23 rozporządzenia). W związku z niedopełnieniem tego obowiązku przez podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej nałożono 8 mandatów karnych na sumę 1 600, - zł.

3. Jakość wody w ujęciach powierzchniowych.

Wymagania, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia określa rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. z 2019r. poz.1747).

W ewidencji PSSE w Żywcu w 2022r. znajdowało się 25 ujęć wód powierzchniowych, z których woda ujmowana była do celów wodociągowych. W sumie skontrolowano jakość wody we wszystkich ujęciach (100%), w których przedstawiciele PPIS w Żywcu w ramach nadzoru sanitarnego pobrali 25 próbek do badań laboratoryjnych. Również dysponenti wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej pobrali do badania 25 próbek wody.

Badana woda odpowiadała następującym kategoriom:

- 17 ujęć kategorii A2;
- 8 ujęć kategorii A3.

Jakość wody w ujęciach powierzchniowych utrzymuje się na poziomie porównywalnym do roku 2021, kiedy to również 17 ujęć zakwalifikowano do kategorii A2, a w 4 ujęciach woda odpowiadała wymaganiom kategorii A3, natomiast w 4 ujęciach woda nie była badana.

Zgodnie z § 2 w/w rozporządzenia ustalone zostały trzy kategorie jakości wody, w zależności od wartości granicznych wskaźników jakości wody, które z uwagi na ich zanieczyszczenie muszą być poddane standardowym procesom uzdatniania, w celu uzyskania wody przeznaczonej do spożycia:

- ✓ kategoria A1 - woda wymagająca prostego uzdatniania fizycznego, w szczególności filtracji oraz dezynfekcji;
- ✓ kategoria A2 - woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, dezynfekcji (chlorowania końcowego);
- ✓ kategoria A3 - woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węglu aktywnym, dezynfekcji (ozonowania, chlorowania końcowego).

Na podstawie przeprowadzonych badań oceniono, że w 7 ujęciach woda odpowiadała wymaganiom żądanej kategorii czystości wód powierzchniowych (*co stanowi 32% skontrolowanych ujęć*). Były to:

- 1) Potok Leśnianka w Leśnej – ujęcie wodociągu zakładowego Browar Żywiec – kat. A3;
- 2) Zbiornik Tresna (Jezioro Żywieckie) w Tresnej Małej - ujęcie wodociągu zakładowego Browar Żywiec – kat. A3;
- 3) Potok Frydziowski w Ślemieniu - ujęcie wodociągu sieciowego Ślemień – kat. A2;
- 4) Dopływ Potoku Kalonka w Słotwinie - ujęcie wodociągu sieciowego Słotwina – kat. A2;
- 5) Potok Malinowski w Lipowej - ujęcie wodociągu sieciowego Lipowa – kat. A2;
- 6) Potok Bystra w Kamesznicy – ujęcie wodociągu sieciowego Milówka – kat. A2;
- 7) Potok Roztoka w Zwardoni - ujęcie wodociągu sieciowego Zwardoń – kat. A2;

W 2021r. woda w 9 ujęciach woda odpowiadała wymaganiom żądanej kategorii czystości wód powierzchniowych (*co stanowiło ok. 43% skontrolowanych ujęć*). Wówczas oprócz w/w ujęć były to jeszcze:

- 1) Potok Cięcinka w Cięcinie – ujęcie wodociągu sieciowego Węgierska Górka – kat. A2;
- 2) Potok Romanka w Żabnicy - ujęcie wodociągu sieciowego Węgierska Górka – kat. A2;

Natomiast w 2022r. w 18 ujęciach oceniono wodę jako nie spełniającą wymagań żądanej kategorii, w tym w:

- ✓ 7 ujęciach ze względu na odchylenia wyłącznie parametrów mikrobiologicznych,
- ✓ 11 ujęciach ze względu na przekroczenia parametrów zarówno mikrobiologicznych, jak i fizyko-chemicznych.

Były to:

- 1) **Rzeka Koszarawa w Żywcu** – ujęcie wodociągu sieciowego Żywiec. Wymagana kategoria A2, oceniono mikrobiologicznie jako A3 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 2) **Potok Cięcinka w Cięcinie** - ujęcie wodociągu sieciowego Węgierska Górka. Wymagana kategoria A2, oceniono fizykochemicznie jako A3 (*zawiesiny ogólne*) oraz mikrobiologicznie jako A3 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);

- 3) **Potok Kocierzanka w Łękawicy** - ujęcie wodociągu sieciowego Łękawica. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli);
- 4) **Potok Romanka w Żabnicy** - ujęcie wodociągu sieciowego Węgierska Górka. Wymagana kategoria A2, oceniono fizykochemicznie jako A3 (*zawiesiny ogólne*) oraz mikrobiologicznie jako A3 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 5) **Potok Wieśnik w Radziechowach** - ujęcie wodociągu sieciowego Radziechowy. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*fenole*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki*);
- 6) **Potok Przybędza w Radziechowach** - ujęcie wodociągu sieciowego Radziechowy. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli*);
- 7) **Potok Łękawka Mała w Gilowicach ujęcie nr 1** - ujęcie wodociągu sieciowego Gilowice. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*fenole*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki*);
- 8) **Dopływ potoku Łękawka Mała w Gilowicach ujęcie nr 2** - ujęcie wodociągu sieciowego Gilowice. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*fenole*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 9) **Potok Skotniczyk ujęcie nr 3** - ujęcie wodociągu sieciowego Gilowice. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 10) **Potok Pierlaków w Sopotni Wielkiej** - ujęcie wodociągu sieciowego Sopotnia Wielka. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*fenole*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 11) **Potok Bartoszowiec w Łodygowicach** - ujęcie wodociągu sieciowego Łodygowice. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A3 (*żelazo*), natomiast mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 12) **Potok Kalonka w Łodygowicach** - ujęcie wodociągu sieciowego Łodygowice. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A3 (*żelazo*) oraz mikrobiologicznie jako A3 (*Enterokoki*);
- 13) **Dopływ Potoku Roztoka w Czernichowie** - ujęcie wodociągu sieciowego Czernichów II. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A3 (*żelazo*), natomiast mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 14) **Potok Czarny w Lalikach** - ujęcie wodociągu sieciowego Zwardoń. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*mangan*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 15) **Potok Stachurski w Zarzeczcu** - wodociąg obiektu PHT „ODYS” w Zarzeczcu. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);
- 16) **Potok Glinne w Korbielowie** - wodociąg obiektu Willa Helvetia Wellness & Spa w Korbielowie. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);

17) Potok Buczynka w Korbielowie - wodociąg obiektu czasowego „HARNAŚ” w Korbielowie. Wymagana kategoria A1, oceniono mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli*);

18) Jezioro Żywieckie w Zarzeczcu - wodociąg Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji „NEPTUN” w Zarzeczcu. Wymagana kategoria A1, oceniono fizykochemicznie jako A2 (*pH*) oraz mikrobiologicznie jako A2 (*bakterie grupy coli*);

Tabela 16. Ocena jakości wody w ujęciach powierzchniowych w odniesieniu do procesów uzdatniania w 2022r.

Lp.	Nazwa cieklu wodnego.	Ocena jakości wody			Wymagana kategoria	Ocena
		Liczba próbek	Fch	Mb		
1	Potok Leśnianka w Leśnej	3	1xA1 1xA2 1xA3	2xA2 1xA3	A3	spełnia
2	Rzeka Koszarawa w Żywcu	5	3xA1 2xA2	3xA2 1xA3	A2	nie spełnia
3	Potok Cięcinka w Cięcinnie	2	1xA1 1xA3	1xA2 1xA3	A2	nie spełnia
4	Potok Kocierzanka w Łękawicy	2	2xA1	1xA1 1xA2	A1	nie spełnia
5	Potok Wieśnik w Radziechowach	2	1xA1 1xA2	1xA1 1xA2	A1	nie spełnia
6	Potok Przybędza w Przybędzy	2	2xA1	1xA1 1xA2	A1	nie spełnia
7	Potok Łękawka Mała - ujęcie nr 1 w Gilowicach	2	1xA1 1xA2	1xA1 1xA2	A1	nie spełnia
8	Dopływ Potoku Kalonka w Słotwinie	2	2xA1	1xA1 1xA2	A2	spełnia
9	Potok Romanka w Żabnicy	2	1xA1 1xA3	1xA2 1xA3	A2	nie spełnia
10	Potok Bystra w Kamesznicy	2	2xA1	1xA1 1xA2	A2	spełnia
11	Potok Pierlaków w Sopotni Wielkiej	2	1xA1 1xA2	2xA2	A1	nie spełnia
12	Potok Roztoka w Zwardoniu	2	2xA1	2xA2	A2	spełnia
13	Potok Czarny w Lalikach	2	1xA1 1xA2	2xA2	A1	nie spełnia
14	Dopływ Potoku Łękawka Mała - ujęcie nr 2 w Gilowicach	2	1xA1 1xA2	2xA2	A1	nie spełnia
15	Potok Stachurski w Zarzeczcu	1	1xA1	1xA2	A1	nie spełnia
16	Jezioro Żywieckie w Zarzeczcu	1	1xA2	1xA2	A1	nie spełnia
17	Potok Frydziowski w Ślemieniu	2	2xA1	1xA1 1xA2	A2	spełnia
18	Potok Glinne w Korbielowie	1	1xA1	1xA2	A1	nie spełnia

19	Potok Bartoszowiec w Łodygowicach	1	1xA3	1xA2	A1	nie spełnia
20	Zbiornik Tresna (Jezioro Żywieckie) w Tresnej Małej	3	1xA2 2xA3	1xA1 2xA3	A3	spełnia
21	Dopływ potoku Roztoka w Czernichowie	2	1xA2 1xA3	2xA2	A1	nie spełnia
22	Potok Kalonka w Łodygowicach	1	1xA3	1xA3	A1	nie spełnia
23	Potok Malinowski w Lipowej	2	2xA1	2xA2	A2	spełnia
24	Potok Buczynka w Korbielowie	2	2xA1	1xA1 1xA2	A1	nie spełnia
25	Potok Skotniczyk – ujęcie nr 3 w Gilowicach	2	2xA1	2xA2	A1	nie spełnia

4. Jakość wody w ujęciach podziemnych.

W 2022r. ocena jakości wody w ujęciach podziemnych dokonywana była w oparciu o wymagania określone w obowiązującym Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

W omawianym okresie w ewidencji PSSE w Żywcu znajdowały się 194 ujęcia podziemne.

Skontrolowano jakość wody w 15 ujęciach, z których pobrano wodę bezpośrednio z ujęć. Wodę oceniono na podstawie 15 próbek wody pobranych przez przedstawiciela PPIS w Żywcu i 14 próbek pobranych przez dysponentów wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej (badano parametry monitoringu grupy A).

Badania PIS wykazały dobrą jakość wody w 6 ujęciach podziemnych, a w 9 próbkach stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologiczne. Na podstawie badań przeprowadzonych przez dysponentów wodociągów w 1 ujęciu stwierdzono dobrą jakość wody, natomiast w 13 ujęciach zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

W sumie przebadano 29 próbek wody, z czego w 22 (tj. 75,9%) stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologiczne (w 2021 – w 84,6%).

Na podstawie badań przeprowadzonych zarówno w ramach urzędowej kontroli, jak i w ramach kontroli wewnętrznej w 6 ujęciach podziemnych, tj.

- ✓ wodociągu Gminy Węgierska Górka – ujęcie ul. Kościuszki (1 badanie PIS i 1 KW);
- ✓ wodociągu Międzybrodzie Bialskie - studnie S-1 i SW-1 (2 badania PIS);
- ✓ wodociągu Jeleśnia Środek (1 badanie PIS);
- ✓ wodociągu Międzybrodzie Żywieckie (1 badanie PIS);
- ✓ wodociągu Pietrzykowice I (1 badanie PIS)

woda w stanie surowym była przydatna do spożycia przed uzdatnieniem.

W pozostałych ujęciach woda ma bardzo zmienne parametry mikrobiologiczne, dlatego zalecono, aby szczególną kontrolą objąć proces dezynfekcji wody.

5. KĄPIELISKA

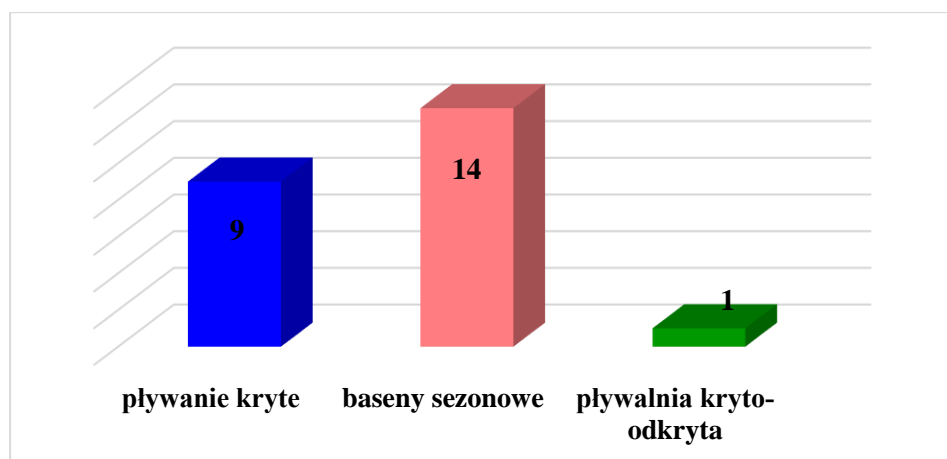
W 2022r. w ewidencji tutaj Stacji nie było kąpielisk zorganizowanych, prowizorycznych oraz miejsc tradycyjnie wykorzystywanych do kąpielii.

6. PŁYWALNIE

W omawianym roku nadzorem PSSE w Żywcu objęte były 24 pływalnie, w tym:

- 9 krytych całorocznych, tj. Pływalnia Miejska zlokalizowana w Żywcu oraz 8 basenów zlokalizowanych na terenie wsi w obiektach świadczących usługi turystyczne;
- 14 odkrytych sezonowych, tj. 11 basenów kąpielowych zlokalizowanych na terenie obiektów wczasowych, 2 baseny usytuowane przy placówkach szkolnych i 1 basen kąpielowy znajdujący się na terenie rekreacyjnym;
- 1 pływalnia kryto-odkryta, tj. Aqua Park w Leśnej.

Wykres 28. Liczba pływalni na terenie powiatu żywieckiego w 2022r.

Skontrolowano 2 baseny działające przez cały rok, 8 basenów sezonowych oraz 1 pływalnię kryto-odkrytą. W sumie w obiektach tych przeprowadzono 13 kontrole, z czego:

- 2 kontrole basenów całorocznych;
- 9 kontrole basenów sezonowych;
- 2 kontrole pływalni kryto-odkrytej.

Na stwierdzone usterki sanitarno-techniczne wydano 4 decyzje administracyjne z wyznaczonym terminem usunięcia nieprawidłowości oraz 4 decyzje nakazujące wyłączenie z eksploatacji niecek basenowych wraz z systemami cyrkulacji, do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań wody, ze względu na ponadnormatywną liczbę bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* oraz ogólną liczbę mikroorganizmów.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli 4 baseny ocenione zostały jako złe pod względem sanitarno-technicznym.

Zgodnie z harmonogramem poboru próbek Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żywcu na czynnych basenach kąpielowych pobierał do badań próbki wody z systemu cyrkulacji, z niecek basenowych i natrysków przy basenie. W przypadku nieznacznych przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych na bieżąco informowano właścicieli obiektów celem podjęcia działań naprawczych mających na celu przywrócenie dobrej jakości wody. Również zarządzający pływalniami, w ramach realizowanego harmonogramu badań, przesyłali do PPIS w Żywcu sprawozdania z badań wody basenowej wykonane w zakresie kontroli wewnętrznej.

Z w/w pływalni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu pobrali do badań laboratoryjnych ogółem 70 próbek wody, z czego 46 (tj. 65,7%) ocenionych zostało jako woda nieprzydatna do kąpielii, w tym:

- ✓ 9 pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym;
- ✓ 7 w zakresie mikrobiologicznym;
- ✓ 30 ze względu na odchylenia wyłącznie parametrów fizykochemicznych.

Najczęściej kwestionowanymi parametrami były: mętność, chlor wolny, chlor związany, chloroform, potencjał redox, pH i THM-y, natomiast z parametrów mikrobiologicznych - ogólna liczba bakterii, *Pseudomonas aeruginosa*, Gronkowce koagulazododatnie, *Escherichia coli*, *Legionella sp.*

W ramach kontroli wewnętrznej dysponenci pływalni przekazali do badań 359 próbek, z czego w 108 (tj. 30,1%) próbkach oceniono wodę jako nieprzydatną do kąpielii, w tym:

- ✓ 12 pod względem mikrobiologicznym;
- ✓ 3 pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym;
- ✓ 93 ze względu na odchylenia wyłącznie parametrów fizykochemicznych.

Najczęściej kwestionowanym parametrem mikrobiologicznym była ponadnormatywna ogólna liczba mikroorganizmów, natomiast z parametrów fizykochemicznych kwestionowane były: chlor związany, chlor wolny, mętność, chloroform, potencjał redox i odczyn (pH). W pozostałych 251 próbkach wodę oceniono jako przydatną do kąpielii.

Na skutek stwierdzonych przekroczeń zarządcy obiektów podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody w basenach.

Ocena jakości wody dokonywana była w oparciu o wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1230).

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2022r. pod nadzorem PSSE w Żywcu znajdowało się 717 obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano 252 obiekty (co stanowi 35,2 %), w tym 2 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków, przeprowadzając w sumie 283 kontrole sanitarne. Ponadto w budynkach zamieszkania zbiorowego przeprowadzono 13 wizytacji dotyczących sprawdzenia warunków lokalowych i sanitarnych obiektów, w których przebywali uchodźcy z Ukrainy.

PPIS w Żywcu wydał 43 decyzje administracyjne, w tym 6 decyzji unieruchamiających obiekt oraz 29 decyzji nakazujących zapewnić dobry stan sanitarno-techniczny obiektów.

Decyzje unieruchamiające z rygorem natychmiastowej wykonalności zostały wydane w związku z brakiem bieżącej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub ze złą jej jakością (2 przypadki) oraz w związku z ponadnormatywną liczbą bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* i ogólną liczbą mikroorganizmów w nieckach basenowych wraz z systemami cyrkulacji (4 przypadki).

Za usterki natury sanitarnej nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1 950 zł.

Tabela 17. Działania kontrolno-represyjne w obiektach użyteczności publicznej w latach 2021-2022.

Rok	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrol.	%	Obiekty uznane za złe	%	Liczba przepr. kontroli	Liczba decyzji admin.	Liczba upomnień	Liczba mandatów	Na kwotę
2022	717	252	35,2	18	7,1	283	43	0	7	1950
2021	728	155	21,3	12	7,7	177	18	2	7	1550

W 2022r. do obiektów o złym stanie sanitarno-technicznym zakwalifikowano:

- 3 pływalnie kryte;
- 1 pływalnia kryto-odkryta;
- 4 inne obiekty, w których są świadczone usługi turystyczne;
- 2 zakłady fryzjerskie;
- 2 tereny rekreacyjne;
- 2 apteki;
- 1 stadion sportowy;
- 1 amfiteatr;
- 1 Centrum Kultury Wypoczynku i Rekreacji;
- 1 stację paliw.

Ponadto w ramach prowadzonych działań ustawowych wydano:

- 18 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok,
- 47 postanowień, w tym m.in: 29 wyrażających zgodę na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

INTERWENCJE

W 2022 roku do PSSE w Żywcu wniesiono 21 interwencji dotyczących obiektów użyteczności publicznej, z których 15 zostało w całości rozpatrzonych przez PPIS w Żywcu, 1 po przeprowadzeniu badań hałasu pochodzącego z urządzeń zamontowanych w budynku została przekazana do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, natomiast 5 – przekazano w całości innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami.

Zasadność zarzutów podniesionych przez skarżących została potwierdzona w 13 przypadkach co stanowi blisko 87% rozpatrywanych spraw (w 2021r. – ok. 45%).

W trakcie prowadzonych postępowań wyjaśniających przeprowadzono 22 kontrole sanitarne, w wyniku których wydano 8 decyzji administracyjnych, w tym 1 nakazującą unieruchomienie obiektu. Za usterki natury sanitarnej nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 1 300,- zł.

Wniesione i rozpatrzone w całości interwencje dotyczyły:

- ✓ w 10 przypadkach – niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi;
- ✓ w 3 przypadkach – zanieczyszczenia wody w studniach przydomowych;
- ✓ w 1 przypadku – złej jakości wody dostarczanej przez wodociąg sieciowy;
- ✓ w 1 przypadku – uciążliwego zapachu pochodzącego z toalet w galerii handlowej.

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

W 2022r. na terenie powiatu żywieckiego bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 763 placówki oświatowo wychowawcze, z czego 230 to obiekty stałe, natomiast 533 to placówki sezonowe (turnusy wypoczynkowe).

Tabela 18. Placówki oświatowo-wychowawcze objęte nadzorem w 2022r.

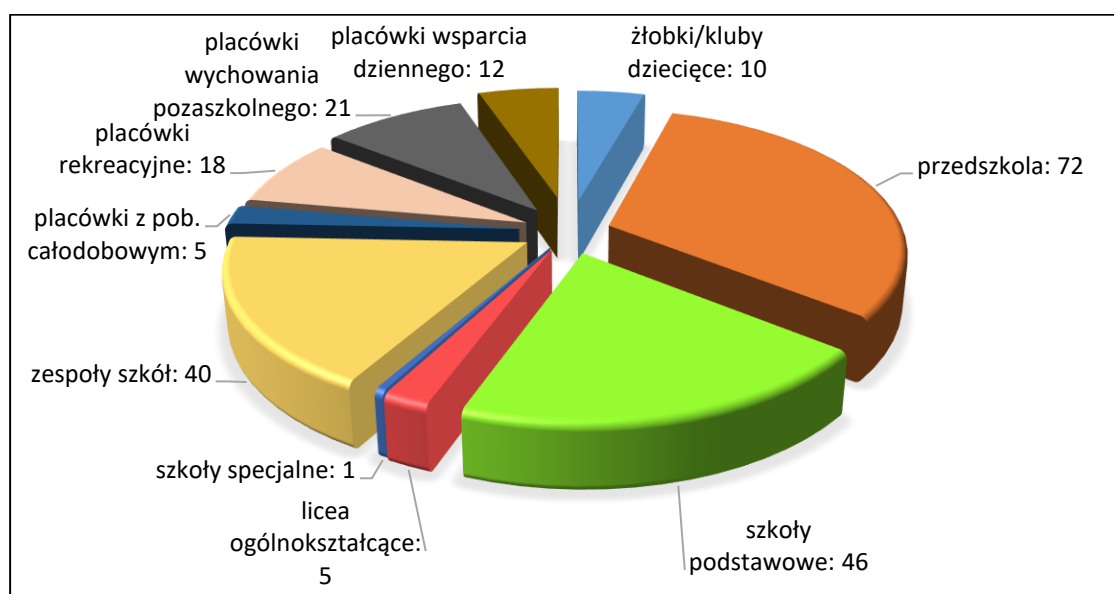
Rodzaje placówek	Liczba placówek	Liczba kontroli	Uwagi
stałych	230	100	
sezonowych	533	26	
uczelnii wyższych	0	0	

W ramach prowadzonego nadzoru skontrolowano łącznie 80 placówek stałych, w których przebywało 11 099 dzieci i młodzieży, co stanowi 34,8 % placówek nauczania i wychowania będących w ewidencji PSSE w Żywcu, oraz 26 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży, co stanowi blisko 5 % wszystkich zgłoszonych w bazie MEN na terenie powiatu żywieckiego, w których z wypoczynku korzystało 1220 uczestników.

W sumie w 2022r. przeprowadzono 126 kontroli, z czego 100 kontroli w placówkach stałych, natomiast 26 kontroli - w sezonowych.

Placówki objęte stałym nadzorem to przede wszystkim szkoły wszystkich typów i stopni, żłobki/kluby dziecięce, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, placówki z pobytem całodobowym, placówki wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki rekreacyjne takie jak np. domy wczasów dziecięcych, schroniska młodzieżowe.

Wykres 29. Placówki stałe objęte nadzorem PPIS w Żywcu w 2022r.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku była ocena warunków sanitarno-technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych, w tym:

- 1) zapewnienia czystości i porządku,
- 2) infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- 3) warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież,
- 4) dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- 5) sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- 6) higieny procesu nauczania,
- 7) dożywiania dzieci i młodzieży,
- 8) zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych,
- 9) warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 10) oceny organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży,
- 11) oceny przestrzegania wytycznych przeciwepidemicznych GIS.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 placówkach stałych stwierdzono zły stan higieniczno – sanitarny (2,5% skontrolowanych). Natomiast kontrole placówek wypoczynku wykazały, że w 3 z nich nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych, co stanowi 11,5 % skontrolowanych turnusów.

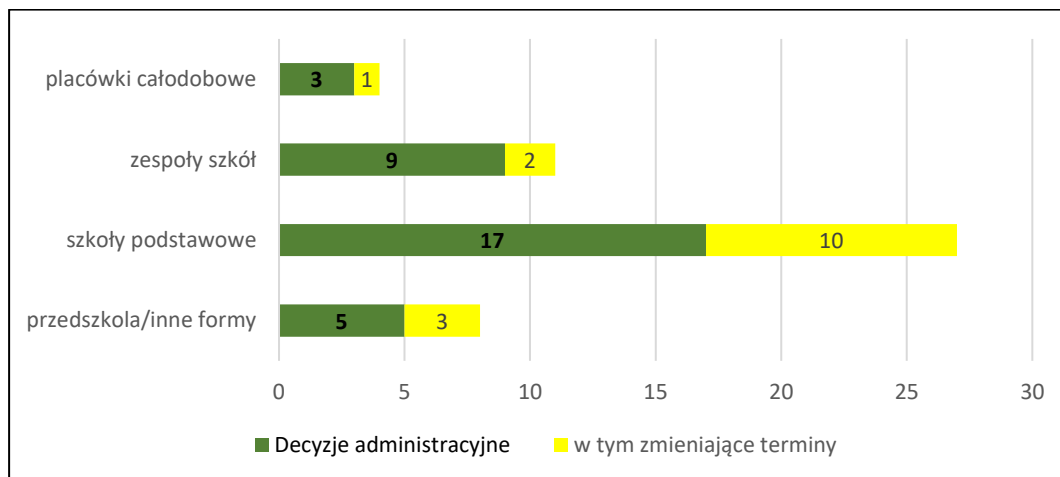
W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w 2022r. wydano 34 decyzje administracyjne (z czego 16 to decyzje zmieniające termin) oraz 28 decyzji płatniczych.

Do nieprawidłowości, których usunięcie nakazano decyzjami administracyjnymi należały m.in.:

- zły stan techniczno-sanitarny ścian, sufitów i podłóg w salach zajęć, w korytarzach i w pomieszczeniach bloku sportowego;
- zły stan techniczno-sanitarny podłóg i glazury ściennej, stolarki drzwiowej oraz wyposażenia pomieszczeń sanitarnych;
- brak właściwej wentylacji zarówno w salach zajęć i w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- niedostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii;
- wyposażenie sal lekcyjnych w meble nie posiadające certyfikatów lub atestów;
- brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania;
- brak bieżącej ciepłej wody do mycia rąk;
- nieodpowiednie przechowywanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin;
- zły stan sanitarno-techniczny ścian w pokojach mieszkalnych w placówkach z pobytem całodobowym;

- niedostateczne wyposażenie pokoi mieszkalnych w placówkach z pobytem całodobowym.

Wykres 30. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w placówkach nauczania i wychowania w 2022 roku.

W celu poprawy warunków sanitarno-technicznych wystosowano również 10 wystąpień pokontrolnych skierowanych do organów prowadzących placówki nauczania i wychowania lub do ich dyrektorów.

Wystąpienia dotyczyły w szczególności:

- niezachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych,
- zbyt małej powierzchni sal zajęć dla dzieci przedszkolnych,
- niezachowania zasady równomiernego rozłożenia zajęć lekcyjnych.

Wydano 4 opinie sanitarne dot. spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w istniejących obiektach, w których planowano uruchomienie nowych placówek stałych oraz 1 opinię dla obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie, w związku z planowanym organizowaniem wypoczynku.

W związku z trwającą do 16 maja 2022r. epidemią COVID-19 PPIS w Żywcu wydał na wniosek dyrektorów placówek 217 opinii dotyczących zawieszenia zajęć stacjonarnych (*w tym 184 opinie dla szkół i 33 dla przedszkoli*) na podstawie art. 1 pkt 4 i art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 195 z póź.zm.) oraz § 18 ust. 2a i 2b rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1604). W myśl w/w przepisu dyrektor, za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, mógł zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną może być zagrożone zdrowie uczniów.

Tabela 19. Liczba nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych w latach 2021 - 2022r.

Rok	Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba placówek skontrol.	Liczba kontroli	Liczba mandatów	Na kwotę	Liczba decyzji	Liczba wystąpień
2021	stałych	230	80	100	2	550	34	10
	sezonowych (wypoczynek dzieci i młodzieży)	533	26	26	3	900	0	0
2021	stałych	231	69	91	2	900	30	1
	sezonowych (wypoczynek dzieci i młodzieży)	357	29	31	1	200	0	0

1. ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE.

W roku 2021 na terenie działalności PPIS w Żywcu funkcjonowało 6 żłobków i 4 kluby dziecięce, z czego 1 placówka została skontrolowana. Podczas kontroli nie stwierdzono złego stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego.

2. PLACÓWKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO.

W roku 2022r. spośród 102 przedszkoli/innych form wychowania przedszkolnego funkcjonujących samodzielnie lub w zespołach skontrolowano 30 placówek (29,4%), przeprowadzając w sumie 35 kontroli. W placówkach tych opiekę otrzymało 1 929 dzieci. W żadnej z nich nie stwierdzono złego stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego. W porównaniu z rokiem 2021 stan w tym zakresie uległ poprawie. Wówczas na 102 przedszkola będące w ewidencji skontrolowano 24 placówki (23,5%) i stwierdzono zły stan techniczny w 1 z nich (*zły stan sanitarno-techniczny stolarki okiennej i drzwiowej w całym obiekcie oraz zły stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w salach zajęć i w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych*).

W kontrolowanych placówkach przedszkolnych zapewniona była bieżąca ciepła woda przy umywalkach oraz zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Ergonomia mebli w przedszkolach

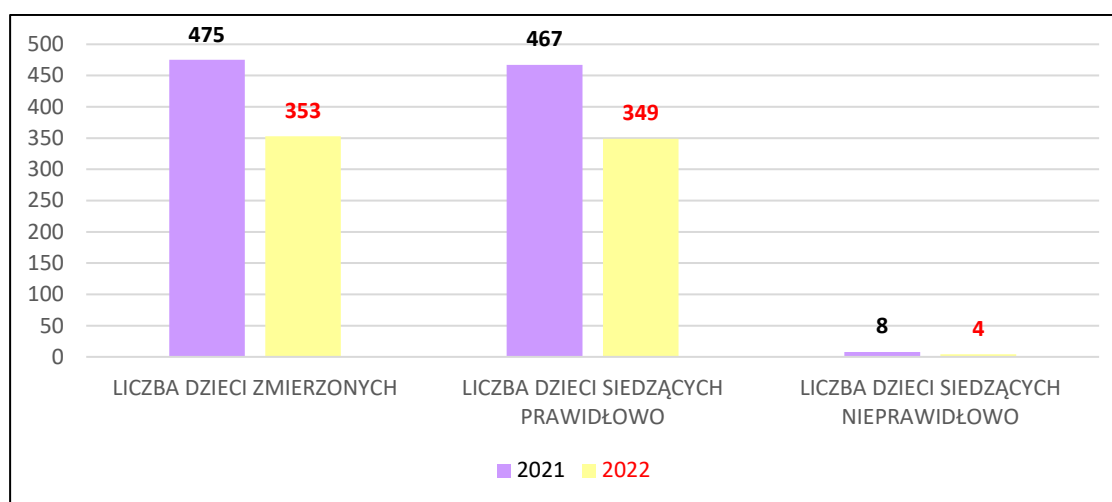
W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2022 roku dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w wybranych placówkach przedszkolnych. Dostosowanie mebli do wzrostu dzieci oceniono w 18 przedszkolach funkcjonujących

samodzielnie oraz w 2 przedszkolach funkcjonujących w zespołach. Badaniem objęto w sumie 353 stanowiska w 30 oddziałach i stwierdzono, że w 1 placówce 4 stanowiska są nieodpowiednio dobrane do wzrostu przedszkolaków.

Meble oznakowane były kolorami lub numerami, zgodnie z obowiązującymi normami w tym zakresie.

W roku 2021 pomiary przeprowadzono w 16 placówkach (w 14 przedszkolach samodzielnych i w 2 przedszkolach w zespołach), gdzie oceniono 475 stanowisk, z których 8 (1,7 %) było niezgodnych z Polską Normą.

Wykres 31. Wyniki badań dostosowania mebli przedszkolnych do wzrostu dzieci w latach 2021 -2022.

Jednocześnie skontrolowano sytuację pod kątem posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne zakupione po 1997 roku. Na 27 przedszkoli skontrolowanych w tym zakresie, w 25 odsetek mebli z obowiązującymi certyfikatami wyniósł 100%, natomiast w 2 placówkach niewielka część mebli nabyta była jeszcze przed 1997r. W żadnym kontrolowanym przedszkolu nie stwierdzono mebli zakupionych po 1997r. i nie posiadających certyfikatów zgodności z Polską Normą.

3. SZKOŁY.

W 2022 roku na 106 szkół funkcjonujących w powiecie żywieckim (w tym 52 szkoły funkcjonujące samodzielnie wraz ze szkołą specjalną oraz 54 szkoły w zespołach) skontrolowano 48 (tj. 45,3%). W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 7 901 dzieci i młodzieży.

W zdecydowanej większości skontrolowanych placówek (blisko 92%) zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, tj. ciepła bieżąca woda, mydło w płynie w dozownikach, środki do dezynfekcji, ręczniki papierowe, papier toaletowy. Jedynie w 3 szkołach podstawowych nie zapewniono dostępu do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla uczniów, w związku z czym PPIS w Żywcu wydał decyzje nakazujące usunięcie tych usterek.

Również w większości skontrolowanych szkół (*blisko 90%*) zapewnione były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. W 4 obiektach stwierdzono za małą liczbę urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów, w związku z czym wydano 1 decyzję administracyjną oraz wystosowano do organu prowadzącego wystąpienie pokontrolne dotyczące 3 zespołów szkół ponadpodstawowych.

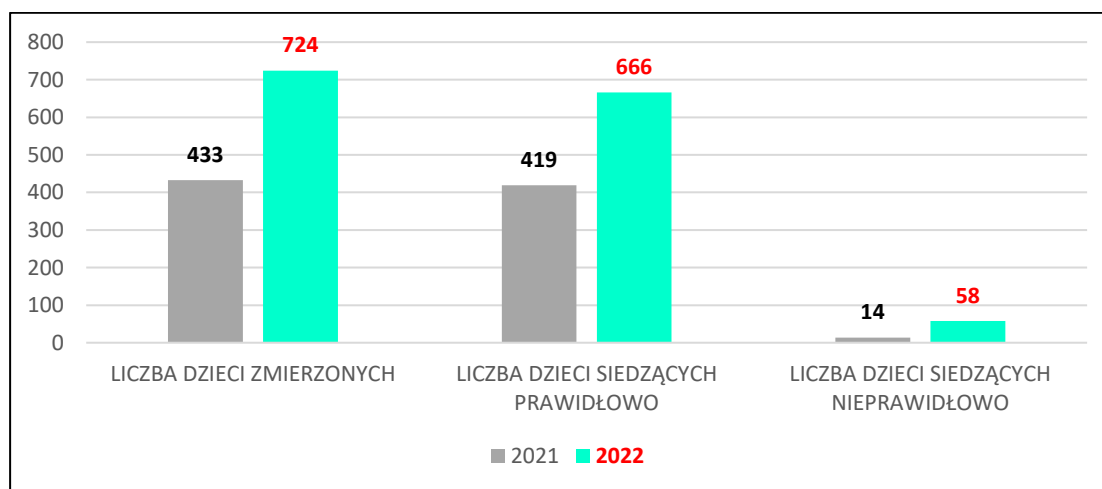
Z roku na rok obserwuje się poprawę infrastruktury placówek szkolnych. W 2022 roku spośród skontrolowanych tylko jedna placówka (*3,7% skontrolowanych*) nie była podłączona do sieci kanalizacyjnej (posiadała zbiornik bezodpływowy).

W zakresie poprawy warunków sanitarno-technicznych w placówkach szkolnych wydano 14 decyzji administracyjnych.

Ergonomia mebli w szkole.

W roku 2022 dokonano oceny doboru mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów w 11 szkołach podstawowych. Badaniem objęto 724 stanowiska w 57 oddziałach i stwierdzono, że 58 stanowisk nie jest odpowiednio dobranych do wzrostu uczniów. W poprzednim roku pomiary przeprowadzono w 9 placówkach i objęto nimi 433 uczniów, wśród których 14 korzystało z niedostosowanych stolików i krzeseł.

Wykres 32. Wyniki badań dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci w latach 2021 -2022.

Jednocześnie skontrolowano sytuację w zakresie posiadania przez szkoły certyfikatów na meble edukacyjne zakupione po 1997 roku. Na 20 skontrolowanych pod tym kątem szkół, w 8 (*40%*) odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast 12 szkół wyposażonych było jeszcze w część mebli zakupionych przed 1997r. Dla porównania w roku 2021 na 11 szkół skontrolowanych w tym zakresie, odsetek placówek posiadających wszystkie meble z certyfikatami wyniósł 81,8%.

Kontrole wykazały również, że użytkowane stoliki i krzesła są w dobrym stanie technicznym.

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach.

Jednym z zadań nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Podczas oceny rozkładów zajęć lekcyjnych brano pod uwagę potrzebę równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia. Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniano następujące aspekty:

- czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż jedna godzina,
- czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie jest większa niż 1 godzina.

Wyniki analizy tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w wybranych szkołach na przestrzeni 2021 i 2022 roku przedstawiają się następująco:

- w 2022 roku tygodniowe rozkłady zajęć oceniono w 185 oddziałach 14 szkół, z których 65 rozkładów (w 8 szkołach) było niezgodnych z zasadami higienicznej pracy umysłowej ucznia, co stanowi 35% wszystkich badanych;
- w 2021 roku tygodniowe rozkłady zajęć oceniono w 77 oddziałach w 9 szkołach, z których 3 rozkłady (w 3 szkołach) było niezgodnych z zasadami higienicznej pracy umysłowej ucznia, co stanowiło 3,9%;

Nieprawidłowości stwierdzone podczas przeprowadzonych czynności kontrolnych dotyczyły większej niż 1 godzina różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia oraz różnicy w rozpoczynaniu zajęć lekcyjnych.

Analiza porównawcza za lata 2021 - 2022 wskazuje, że odsetek niewłaściwie ułożonych tygodniowych rozkładów zajęć uległ znacznemu zwiększeniu. W celu poprawy istniejącego stanu do dyrektorów 3 szkół skierowano w tej sprawie wystąpienia pokontrolne, natomiast w przypadku 5 szkół wydano zalecenia.

Tabela 20. Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć w latach 2021 -2022.

Nazwa zakładu	Liczba szkół skontrolowanych w tym zakresie		Liczba skontrolowanych oddziałów		Liczba szkół w których stwierdzono nieprawidłowości		Liczba oddziałów w których stwierdzono nieprawidłowości	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Szkoły Podstawowe	4	7	27	68	3	3	3	17
Zespoły szkół	5	7	50	117	0	5	0	48
Razem	9	14	77	185	3	8	3	65

Zagęszczenie i mikroklimat w pomieszczeniach lekcyjnych.

Dbając o higieniczne warunki pracy ucznia, podczas kontroli zwracano uwagę na warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych (temperatura powietrza, wilgotność). W dwóch szkołach wystąpił problem dotyczący zbyt niskiej temperatury w pomieszczeniach do nauki. W związku z tym wszczęto postępowanie i wydane zostały 2 decyzje administracyjne

nakazujące w terminie natychmiastowym zapewnienie właściwej temperatury, wynoszącej co najmniej 18°C. Organ prowadzący podjął działania i zapewnił odpowiednią temperaturę w placówkach.

W związku z prowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi budynków przedszkolnych i szkolnych oraz innych obiektów, związanymi m.in. z: wymianą stolarki okiennej, instalacji centralnego ogrzewania, wykonaniem nowej elewacji, podejmowaniem działań zmierzających do zapewnienia właściwej wentylacji - mikroklimat pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży ulega systematycznej poprawie.

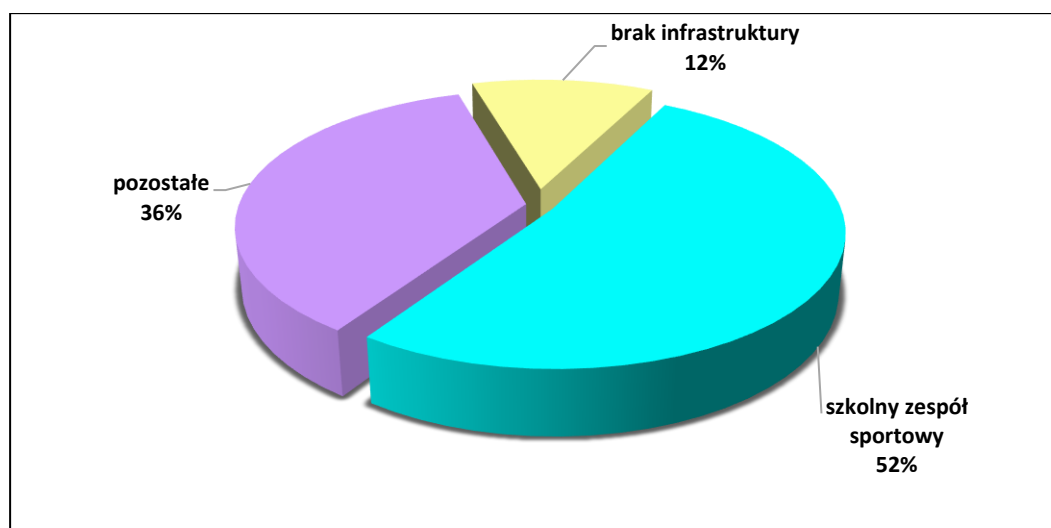
W omawianym roku w związku ze stwierdzeniem podczas kontroli braku właściwej wentylacji w 3 placówkach (w tym w 1 szkole podstawowej i w 2 zespołach szkół) wydane zostały decyzje administracyjne. W pozostałych kontrolowanych placówkach zapewniona była właściwa wentylacja, co potwierdzały protokoły z corocznych kontroli skuteczności działania przewodów kominowych i wentylacyjnych. Ponadto w trakcie bieżących kontroli zwracano uwagę na konieczność częstego wietrzenia pomieszczeń do nauki, szczególnie podczas przerw międzylekcyjnych.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach.

Oceniając szkoły pod kątem warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, stwierdzono, że na 25 skontrolowanych w tym zakresie placówek oświatowych:

- 10 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem (tj. 40%),
- 3 szkoły posiadały szkolny zespół sportowy bez boiska (tj. 12%),
- 1 szkoła posiadała tylko salę gimnastyczną (tj. 4%),
- 5 szkół posiadało tylko salę rekreacyjną/zastępczą (20%),
- 1 szkoła posiadała salę gimnastyczną z boiskiem (4%),
- 2 szkoły posiadały salę rekreacyjną/zastępczą z boiskiem (8%),
- 3 szkoły nie posiadały własnej infrastruktury do zajęć WF (12%).

Wykres 33. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach w 2022 roku.

Podczas kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na występujący od lat problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, iż warunki do utrzymania higieny osobistej są zapewnione, dzieci i młodzież w żadnej z kontrolowanych szkół nie korzysta z nich systematycznie.

We wszystkich skontrolowanych w 2022r. szkołach posiadających pomieszczenia z natryskami (13 placówek) były one czynne, jednak w żadnej z nich uczniowie nie wykorzystywali urządzeń natryskowych. Choć we wcześniejszych latach na terenie działania PPIS w Żywcu można było zaobserwować systematyczną poprawę w zakresie warunków do prowadzenia zajęć WF, to zarówno w roku 2022, tak jak i w roku poprzednim, w żadnej szkole nie została oddana do użytku nowa baza sportowa.

Szkoły, które nie posiadają wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego organizują zajęcia w obiektach sportowych poza placówką, takich jak hala sportowa, sala gimnastyczna czy boiska sportowe gminne lub miejscowych klubów sportowych.

Ogółem z takiej formy korzystali uczniowie 9 szkół, w tym z:

- hali sportowej/sali gimnastycznej – 4 szkoły,
- boisk sportowych – 6 szkół.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej w 1 szkole podstawowej zajęcia wychowania fizycznego prowadzone były na korytarzach.

Prowadzenie dożywiania w szkołach

W omawianym roku spośród 10 szkół podstawowych skontrolowanych pod kątem organizowania dożywiania uczniów, 8 (tj. 80%) prowadziło dożywianie, z czego 4 szkoły (tj. 50%) wydawały ciepłe posiłki przygotowywane na miejscu, natomiast w pozostałych 4 placówkach (50%) obiady dostarczane były w formie cateringu. Z obiadów pełnych skorzystało łącznie 467 uczniów, a z posiłków jednodaniowych – 129 uczniów. Jedna szkoła przygotowywała śniadania, i z tej formy dożywiania skorzystało 13 uczniów. W sumie dla 63 uczniów posiłki były dofinansowane, co stanowi 10,3% wszystkich dożywianych. W trakcie przeprowadzanych kontroli ustalono, że 8 placówek (80% szkół) oferowało swoim uczniom możliwość wypicia napoju (mleka, herbaty), z którego skorzystało 620 uczniów. W 2 szkołach podstawowych była możliwość organizowania dożywiania w formie posiłków dostarczanych w ramach cateringu, ale nie było uczniów chętnych na posiłki.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły.

W omawianym roku na terenie powiatu żywieckiego w związku z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej (t.j. Dz. U. z 2020r. Nr 6, poz. 1604) dotyczącym zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, skontrolowano 26 szkół. Kontrole wykazały, że dyrektorzy wszystkich skontrolowanych szkół zapewnili uczniom odpowiednie warunki w tym zakresie

4. INNE PLACÓWKI OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZE

W 2022r. PPIS w Żywcu obejmował nadzorem 56 takich placówek, w tym:

- 5 placówek z pobytem całodobowym,
- 12 placówek wsparcia dziennego,
- 21 placówek wychowania pozaszkolnego,
- 18 placówek rekreacyjnych.

Ogółem spośród nich skontrolowano 10 (17,8%). W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 1 mandat karny za zły stan sanitarno-higieniczny oraz wydano 1 decyzję administracyjną w związku ze złym stanem sanitarno-technicznym pomieszczeń.

5. WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY.

W 2022r. do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu zostało zgłoszonych ogółem 533 turnusy, w tym 377 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 156 turnusów wypoczynku zimowego.

W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 15 184 uczestników skontrolowano 16 turnusów (*tj. 4,2% zgłoszonych*) na których przebywało 794 dzieci. Odnotowano 8 interwencji, z czego 4 uznano za zasadne lub częściowo uzasadnione. Dotyczyły one braku czystości w pomieszczeniach, w których przebywały dzieci i młodzież. Za te zaniedbania nałożono 3 mandaty karne.

Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 5 588 uczestników, skontrolowano 10 turnusów (*tj. 6,4%*), w których uczestniczyło 426 dzieci. W trakcie kontroli nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych i nie wniesiono żadnej interwencji.

W roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był w formie półkolonii w placówkach oświatowo-wychowawczych. W ramach zajęć uczestnicy brali udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, artystycznych, plastycznych, w grach i zabawach oraz w wycieczkach i wyjazdach na basen.

W trakcie kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzono także działalność oświatową polegającą na udzielaniu zarówno kierownikom jak i uczestnikom wskazówek nt. wdrażania zachowań zdrowotnych, przestrzegania zasad higieny i otoczenia, w celu zapobiegania chorobom i wypadkom. Przekazywano także kierownikom placówek wypoczynku oraz dyrektorom placówek nauczania i wychowania materiały kształtujące zachowania prozdrowotne, do wykorzystania w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych, m.in. ulotki, broszury lub plakaty dot. skutecznego mycia i dezynfekowania rąk, dopalaczy, bezpieczeństwa podczas trwania wypoczynku dzieci i młodzieży, prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej, skutków korzystania z promieniowania UV, pedikulozy.

INTERWENCJE

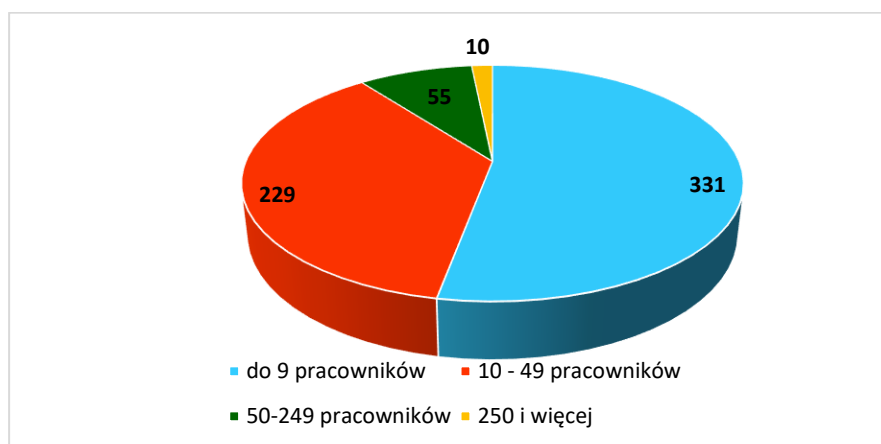
W 2022r. do PSSE w Żywcu wpłynęło 16 interwencji dotyczących placówek oświatowo-wychowawczych, z czego 8 dotyczyło obiektów stałych i 8 obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych postępowań 50% z nich zostało uznane za zasadne (w 2021. – 33%). Wniesione interwencje w większości dotyczyły złego stanu sanitarnego obiektów.

VII. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY.

1. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY ZAKŁADÓW PRACY.

W roku 2022 nadzorem bieżącym pionu higieny pracy na terenie powiatu żywieckiego objętych było 625 zakładów pracy, w których zatrudnionych było ogółem 19 961 pracowników. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba zakładów pracy objętych nadzorem zwiększyła się o 53 obiekty, a liczba zatrudnionych w nich pracowników – zmniejszyła o 165 osób.

Wykres 34. Struktura skontrolowanych zakładów pracy na terenie powiatu żywieckiego w 2022r. wg liczby zatrudnionych pracowników

W ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami pracy skontrolowano 148 zakładów (tj. 23,7%), w których zatrudnionych było łącznie 3 482 pracowników, przeprowadzając 176 kontroli sanitarnych.

W celu wyeliminowania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości sanitarno-technicznych PPIS w Żywcu wydał 27 decyzji administracyjnych, w tym 6 dotyczących poprawy warunków pracy.

Wydane decyzje dotyczyły:

- 1) w zakresie poprawy warunków pracy:
 - zapewnienia właściwego stanu powierzchni ścian i sufitów w pomieszczeniach pracy;
 - zapewnienia właściwej wentylacji w pomieszczeniach pracy;
- 2) w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin:

- sporządzenia spisu mieszanin chemicznych niebezpiecznych stosowanych w działalności zawodowej;
 - udostępnienia pracownikom, do stałego korzystania kart charakterystyki niebezpiecznych mieszanin chemicznych stosowanych w działalności zawodowej;
 - udostępnienia pracownikom, do stałego korzystania aktualnych instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi oraz udzielania pierwszej pomocy.
- 3) zapewnienia pracownikom pomieszczeń i urządzeń higieniczno – sanitarnych, których rodzaj, ilość i wielkość była dostosowana do liczby zatrudnionych pracowników, stosowanych technologii i rodzajów pracy oraz warunków w jakich ta praca była wykonywana.

Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł za:

- wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia na obrót;
- wprowadzanie do obrotu mieszanin chemicznych bez wymaganego oznakowania.

Tabela 21. Działalność kontrolno-represyjna w zakładach pracy w powiecie żywieckim w latach 2021 – 2022.

Rok	Liczba zakładów pracy w ewidencji	Liczba pracowników zatrudnionych w tych zakładach	Liczba zakładów skontr.	Liczba kontroli	Liczba decyzji	Liczba mandatów	Na kwotę
2022	625	19 961	148	176	27	2	1 000
2021	572	20 126	78	101	33	3	1 100

Na terenie powiatu żywieckiego w 9 skontrolowanych zakładach pracy, tj. 1,4 % stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. W zakładach tych w 2022r. 1 168 pracowników (tj. 5,9%) ekspozowanych było na jeden lub więcej czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne, z czego:

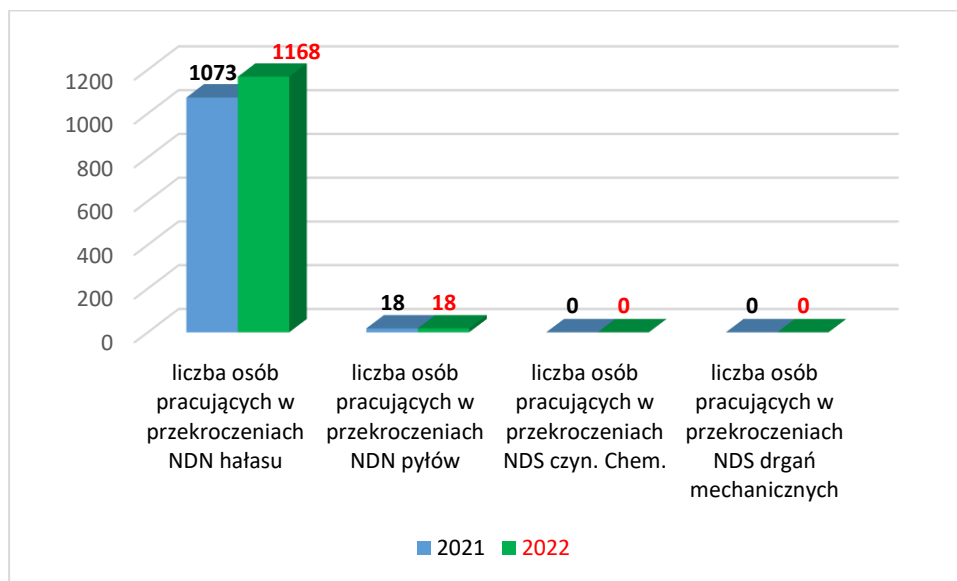
- 1168 osób pracowało w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia czynnika fizycznego (hałas),
- 18 osób w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów.

Natomiast w 2021r. przekroczenia NDS i NDN stwierdzono w 1,2% skontrolowanych zakładów, w których pracowało 1 073 pracowników, co stanowiło 5,3% zatrudnionych.

Poprawę warunków pracy starano się uzyskać poprzez przedsięwzięcia techniczne i organizacyjne, a mianowicie:

- wdrażanie nowoczesnych technologii i procesów produkcyjnych;
- wymianę parku maszynowego;
- uruchamianie nowych zakładów pracy;
- zainstalowanie wentylacji i klimatyzacji na stanowiskach pracy;
- modernizację istniejących zakładów pracy;
- zmiany organizacyjne i rotację pracowników na stanowiskach pracy.

Wykres 35. Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w skontrolowanych zakładach na terenie powiatu żywieckiego w latach 2021 – 2022.

W celu doraźnego zabezpieczenia pracownicy zostali wyposażeni w odzież roboczą i ochronną oraz w indywidualny sprzęt ochrony osobistej (ochrony dróg oddechowych, ochronniki słuchu).

Ponadto poprawę warunków higieny pracy uzyskiwano poprzez:

- 1) egzekwowanie częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy z określoną częstotliwością;
- 2) dokonanie oceny ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy i zapoznanie pracowników z zagrożeniami;
- 3) urządzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych dla pracowników;
- 4) opracowanie instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń higienicznosanitarnych.

NADZÓR NAD CZYNNIKAMI RAKOTWÓRCZYMI

W ewidencji PSSE w Żywcu w 2022r. znajdowały się 63 zakłady pracy, w których występowały szkodliwe czynniki rakotwórcze. W zakładach tych zatrudnionych było łącznie 2 267 osób, co stanowi niewiele ponad 11% zatrudnionych we wszystkich zakładach pracy na terenie powiatu żywieckiego.

W roku 2022 skontrolowano 24 zakłady, w których występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, co stanowi 38% zakładów z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 29 kontroli. W skontrolowanych obiektach stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym;
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego;

- braku informacji o czynniku rakotwórczym jaką należy przekazać do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W związku z w/w nieprawidłowościami wydano 4 decyzje administracyjne.

W zakładach pracy, gdzie występuje narażenie na szkodliwe czynniki rakotwórcze pracownicy objęci są profilaktyczną opieką zdrowotną. Ponadto, informowani są o zagrożeniach związanych z tymi czynnikami oraz o ryzyku zawodowym na okresowych szkoleniach BHP. W w/w zakładach stosowane są środki ochrony zbiorowej (wentylacja grawitacyjna, mechaniczna ogólna i miejscowa) oraz środki ochrony indywidualnej (maski, półmaski p/pyłowe, rękawice ochronne, okulary ochronne).

Pracownicy w w/w zakładach mają zapewnione właściwe warunki przechowywania odzieży własnej, roboczej i ochronnej, a także miejsca do spożywania posiłków zgodne z obowiązującymi przepisami.

NADZÓR NAD CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

W 2022r. w ewidencji PSSE w Żywcu znajdowało się 289 zakładów pracy, w których występowały szkodliwe czynniki biologiczne. Skontrolowano 41 zakładów z tej grupy, co stanowi ponad 14% zakładów z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 45 kontroli.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- braku oceny ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych;
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do gr. 3 zagrożenia.

Wydano 2 decyzje administracyjne w powyższym zakresie.

Liczba osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne wynosi łącznie 4 338 osób, co stanowi 21,7% ogółu zatrudnionych w nadzorowanych zakładach.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI.

W ewidencji PSSE w Żywcu znajduje się 12 dalszych użytkowników – formulatorów, 43 dystrybutorów oraz 460 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. Pod nadzorem PPIS w Żywcu nie ma natomiast podmiotów zobowiązanych do rejestracji substancji.

W roku 2022 przeprowadzono łącznie 84 kontroli, w tym 6 kontroli u dalszych użytkowników – formulatorów, 3 kontrole u dystrybutorów oraz 75 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 3 skontrolowanych podmiotach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- braku spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w działalności zawodowej;
- braku kart charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w działalności zawodowej;
- braku instrukcji dotyczących postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi oraz udzielania pierwszej pomocy;
- niewłaściwego sposobu przechowywania mieszanin chemicznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami PPIS w Żywcu wydał 2 decyzje administracyjne oraz 1 umarzającą postępowanie, w związku z usunięciem stwierdzonym usterek w czasie przysługującym przedsiębiorcy na składanie dodatkowych wniosków dowodów na podstawie art. 10 Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

W 2022r. nadzorem bieżącym objętych było 40 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 5 podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia. W omawianym okresie przeprowadzono 33 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 36 kontroli w zakresie stosowania tychże produktów w działalności zawodowej.

W trakcie kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych stwierdzono, że 6 produktów nie posiadało wymaganego pozwolenia na obrót, a 1 produkt posiadał niewłaściwe oznakowanie. W związku z powyższym PPIS w Żywcu wydał 4 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu produktów biobójczych nieposiadających pozwolenia na obrót. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na konieczność ochrony zdrowia ludzkiego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 528/2012 z dnia 22.05.2012r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 167/1 z dnia 27.06.2012r. z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 09.10.2015r. o produktach biobójczych (t. j. Dz.U. z 2021 poz. 24) produktów biobójczych nie można udostępniać na rynku ani stosować, jeśli nie uzyskały pozwolenia w tym zakresie. W Polsce organem kompetentnym do którego składane są odpowiednie wnioski jest Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Produkty biobójcze udostępniane na rynku i stosowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlegają wpisowi do Wykazu Produktów Biobójczych, publikowanego na stronie URPLiWM prowadzonego przez Prezesa Urzędu w formie systemu teleinformatycznego.

Natomiast producent niewłaściwie oznakowanego produktu biobójczego podjął natychmiastowe działania i dokonał prawidłowego oznakowania, w związku z czym wydana została decyzja umarzającą postępowanie w tej sprawie.

NADZÓR W ZAKRESIE PREKURSORÓW NARKOTYKÓW KATEGORII 2 i 3.

W ewidencji PSSE w Żywcu w 2022r. znajdował się 1 podmiot wprowadzający do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 3 oraz 21 podmiotów stosujących prekursorzy narkotykowe. Przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie pracy wprowadzającym do obrotu prekursorzy narkotykowe. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

KONTROLA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA/USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

W powiecie żywieckim w 2022r. prowadzono także nadzór w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem w zakresie ochrony pracowników przed jego szkodliwym oddziaływaniem. Zgodnie z § 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

W minionym roku przeprowadzono 6 kontroli w trakcie prac związanych z usuwaniem azbestu. Liczba pracowników zatrudnionych przy zabezpieczaniu/ usuwaniu/ transporcie wyrobów zawierających azbest – 17. Podczas kontroli sprawdzane były:

- stosowne zezwolenie dla firmy zajmującej się usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję pracowników i osób kierujących lub nadzorujących usuwanie wyrobów zawierających azbest w zakresie bhp oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- właściwe oznakowanie terenu;
- sposób zabezpieczenia usuwanych wyrobów;
- zabezpieczenie pracowników w odpowiednią odzież ochronną;
- aktualne badania lekarskie.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole tematyczne w zakresie przestrzegania wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30.11.2009r. dotyczącego kosmetyków (Dz. U. L. 342 z 22.12.2009r. s 59) w dwóch zakładach produkujących kosmetyki. W obiektach tych skontrolowano oznakowanie w sumie 10 kosmetyków, w tym pod względem zawartości pirytionianu cynku. Substancja ta została sklasyfikowana jako rakotwórcza, mutagenna lub działającą szkodliwie na rozrodczość i zakazana do stosowania w kosmetykach od 1 marca 2022r. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Ponadto w 2022r. pobrano do badań w ramach urzędowej kontroli w kierunku oznaczenia zawartości formaldehydu 1 kosmetyk (mydło w płynie) - próbka nie została zakwestionowana. W związku ze zgłoszeniem w systemie RAPEX (*system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach związanych z produktami niebędącymi żywnością*) perfum zawierających w swoim składzie substancje niedozwolone, tj.: karboksyaldehyd hydroksyizoheksylo-3-cykloheksen (HICC lub

Lyral) oraz Butylphenyl Methylpropional (Lilial) przeprowadzono 1 kontrolę w obiekcie wskazanym na liście dystrybucyjnej. Nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu objętego powyższym powiadomieniem.

Również 1 kontrolę przeprowadzono w związku z powiadomieniem dotyczącym produktów do wybielania zębów, co do których zachodziło podejrzenie, iż nie spełniają wymagań związanych z dopuszczalnym stężeniem nadtlenu wodoru w produktach przeznaczonych do stosowania w jamie ustnej. Nie stwierdzono kwestionowanych produktów w kontrolowanym sklepie.

2. CHOROBY ZAWODOWE.

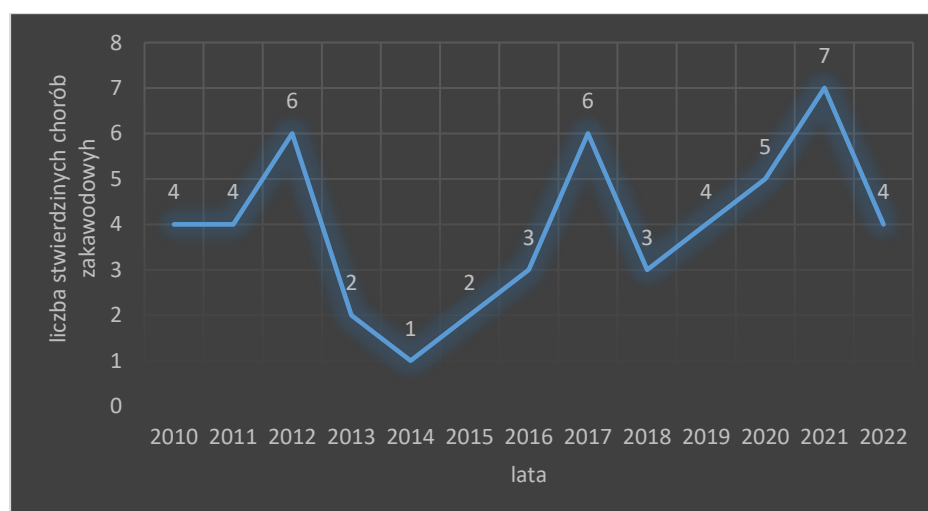
W roku 2022 do PSSE w Żywcu zgłoszonych zostało 16 podejrzeń chorób zawodowych. W związku z prowadzonym postępowaniem oraz na podstawie orzeczeń lekarskich wystawionych przez Poradnię Chorób Zawodowych w Sosnowcu przy Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Katowicach wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 2 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia. Strony postępowań nie odwołały się od decyzji PPIS w Żywcu.

Decyzje stwierdzające dotyczyły:

- ✓ w 2 przypadkach – borelioza (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa) – poz. 26 wykazu chorób zawodowych w/w rozporządzenia;
- ✓ w 1 przypadku – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych – wymienioną w poz. 15.2
- ✓ w 1 przypadku - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka poz. 19.1 wykazu chorób zawodowych w/w rozporządzenia.

W trakcie postępowań związanych z chorobami zawodowym PPIS w Żywcu wydał 34 postanowienia, przeprowadzono 19 postępowań wyjaśniających (w tym 6 dla innych jednostek), sporządzono 11 kart oceny narażenia zawodowego.

Wykres 36. Analiza zapadalności na choroby zawodowe w powiecie żywieckim w latach 2010 – 2022.

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Zadania wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie uzgadniania dokumentów planistycznych podlegających ocenie, takich jak: strategię, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, programy rewitalizacji, ochrony środowiska, gospodarki odpadami, zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną oraz uzgadniania dokumentacji projektowej nowych i modernizowanych obiektów, w których pracować i przebywać będą ludzie.

Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żywcu na podstawie art. 53 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247) w 2021r. dokonał 18 uzgodnień, wydając:

- 7 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 11 opinii sanitarnych dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tj. opiniowania projektu dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Głównymi kierunkami zmiany istniejącego zagospodarowania terenów w przedkładanych projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin w większości było wyznaczenie terenów infrastruktury technicznej elektroenergetycznej (fotowoltaika), powiększenie terenów pod zabudowę mieszkaniowo – usługową, wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod drogi, a także dopuszczenie lokalizacji lądowiska dla helikopterów. Zmiany dotyczyły również poszerzenia terenów przemysłowych (z wyjątkiem zakwalifikowanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko) oraz terenów cmentarzy. Dodatkowo wyznaczono nowe tereny pod infrastrukturę techniczną obejmującą ujęcia wody do zbiorowego zaopatrzenia.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów nie stwarzały problemów, gdyż zmiany w miejscowych planach obejmowały obszary, których nowa funkcja była kontynuacją już istniejącej, znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie lub ściśle z nią związaną.

Przy uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu ochrony zdrowia i życia ludzi, zwracano uwagę na:

- ✓ ochronę terenów podlegających ochronie akustycznej (gł. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) przed możliwością realizacji na tych terenach inwestycji mogących być potencjalnym źródłem uciążliwości dla ich mieszkańców;
- ✓ ochronę wód powierzchniowych i podziemnych;
- ✓ ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami;
- ✓ ochronę stref ujęć wody;
- ✓ gospodarkę odpadami;

- ✓ interesy osób trzecich.

Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji środowiskowych

W roku 2022 uzgodniono 2 przedsięwzięcia na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji dla przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko. Były to: przebudowa kotłowni rejonowej „Pod Grapą” dla potrzeb wysokosprawnej kogeneracji i nowych jednostek wytwórczych zasilanych gazem oraz budowa budynku produkcyjno-magazynowo-laboratoryjno-biurowego wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu w m. Radziechowy Wieprz.

Przy uzgadnianiu przedsięwzięć na etapie decyzji środowiskowych zwracano uwagę na ochronę zdrowia ludzkiego poprzez zapewnienie osobom zamieszkałym w bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia odpowiedniej ochrony przed negatywnym wpływem planowanych inwestycji. Szczególną uwagę zwracano na oddziaływanie akustyczne, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych, właściwe gromadzenie odpadów stałych (w tym niebezpiecznych), niekorzystne oddziaływanie na środowisko w zakresie emisji hałasu i pyłów oraz warunki higieniczno-sanitarne dla zatrudnionych pracowników.

Sporządzanie opinii w związku z potrzebą przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz stwierdzenia obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko

W 2022r. wyrażono 32 takie opinie, w tym:

- ✓ 27, w których nie stwierdzono konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko,
- ✓ 5, w których stwierdzono konieczność sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko;

W omawianym okresie dokonano uzgodnienia następujących rodzajów przedsięwzięć: budowę sieci wodociągowych; przebudowę dróg, w tym mostów; budowę budynków usługowych; budowę wyciągu narciarskiego; przebudowę węzła przesiadkowego; rozbudowę zakładów produkcyjnych, montaż otaczarni, przebudowę kotłowni, uzgodnienie technologii przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych, eksploatację kruszywa naturalnego w obrębie zbiornika wodnego.

Przy uzgadnianiu przedsięwzięć na tym etapie zwracano uwagę m. in. na oddziaływanie akustyczne, szczególnie terenów mieszkaniowych podlegających ochronie w tym zakresie oraz ochronę wód podziemnych i powierzchniowych, ze szczególnym uwzględnieniem ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

Jednym z zadań realizowanych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych

W 2022r. ogółem wyrażono 17 opinii do projektów, a ostatecznie uzgodniono 5 dokumentacji projektowych.

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej najczęściej stwierdzano niezgodność zaprojektowanego obiektu z obowiązującymi przepisami w zakresie:

- wyposażenia,
- ilości punktów wodnych,
- wentylacji,
- nieprawidłowego rozplanowania pomieszczeń (brak pomieszczenia porządkowego, przedsionka izolującego w WC, pomieszczenia socjalnego);
- zastosowanych materiałów wykończeniowych.

Ponadto stwierdzano niezgodności części opisowej z rzutem pomieszczeń, brak projektu zagospodarowania terenu oraz brak przekroju pionowego pomieszczeń z zaznaczeniem wysokości.

Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2022r. pracownicy PPIS w Żywcu przeprowadzili 83 kontrole, w tym 52 kontrole w oparciu o art. 56 ustawy Prawo Budowlane. W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia, pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektową oraz obowiązującymi wymaganiami higieniczno-sanitarnymi. W celu zagwarantowania odpowiednich warunków pobytu ludzi w obiektach, sprawdzano również zastosowanie właściwych, pod kątem zdrowotnym, materiałów budowlanych.

Przy odbiorach najczęstszym problemem było zrealizowanie obiektów niezgodnie z dokumentacją projektową w zakresie:

- zainstalowania punktów wodnych;
- wykonania prawidłowej wentylacji;
- wykończenia ścian jako powierzchni gładkich i łatwozmywalnych;
- wykonania przedsionków izolujących w WC ogólnodostępnych i dla personelu, głównie w obiektach żywieniowo-żywnościowych;
- wyposażenia pomieszczeń;
- braku instalowania kurtyn powietrznych nad wejściem, chroniących przed nadmiernym dopływem zimnego powietrza z zewnątrz;

Spośród skontrolowanych w 2022r. obiektów zdecydowanie najwięcej uruchomiono sklepów spożywczo-przemysłowych - łącznie 16 obiektów, z których 6 obiektów to sklepy sieci „Żabka” oraz punktów małej gastronomii – łącznie 12 obiektów. W przeciwieństwie do roku 2021, kiedy to dominowały salony fryzjersko – kosmetyczne.

Na podstawie złożonych dokumentacji zaobserwowano, że wśród mieszkańców powiatu wzrosła świadomość dotycząca ochrony środowiska. Zarówno indywidualni mieszkańcy, jak i przedsiębiorcy planowali wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w szczególności pochodzącej z urządzeń fotowoltaicznych oraz biomasy. W związku z powyższym już na etapie uzgadniania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gminy uwzględniały w terenach rolniczych lokalizację paneli fotowoltaicznych. Instalacje te odciążają sieci przesyłowe energii przyczyniając się do redukcji emisji tlenków węgla i azotu, dwutlenku siarki oraz pyłów. Również Biomasa jest także uważana za OZE z uwagi na niską emisję CO₂ do atmosfery, dlatego też na terenie Żywca zaplanowano przebudowę kotłowni rejonowej z uwzględnieniem m.in. budowy kotłowni na biomasę (zrębki drewna oraz brykiety drzewne o niskiej wilgotności). Wytworzoną energię ciepłą pozyskaną z biomasy zaplanowano wykorzystać do ogrzewania budynków oraz wody użytkowej. Warto nadmienić, że biomasa jest bezpieczna dla środowiska. Stosownie OZE wpływa na lepszą jakość powietrza, a tym samym na zdrowie i życie mieszkańców.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Na terenie powiatu żywieckiego w 2022 r. realizowano szereg programów edukacyjnych, akcji i kampanii oświatowych, których celem było kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu:

PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

1. Ogólnopolski Program Edukacyjny dla placówek przedszkolnych pn. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.

Główne założenia programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Zajęcia realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów dzieci, gdyż zwiększa to skuteczność działania programów profilaktycznych. Program wzbudza duże zainteresowanie wśród dzieci, opiekunów i rodziców i jest wysoko oceniany przez koordynatorów przedszkolnych.

W roku szkolnym 2021/2022 do programu przystąpiło 16 przedszkoli, edukacją objęto łącznie 933 osób.

W ramach prowadzonych działań PSSE w Żywcu przeprowadziła:

- 3 punkty promocji zdrowia podczas imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu żywieckiego,
- 1 szkolenie w trybie online dot. bezpieczeństwa żywności „EFSA – wybieraj bezpieczną żywność” dla koordynatorów i intendentów,
- 1 akcję profilaktyczną, która miała miejsce w dniu 18.03.2022r. w Przedszkolu nr 11 w Żywcu. W placówce tej odbyły się zajęcia edukacyjne w ramach projektu „Klub Zdrowego Przedszkolaka”, w trakcie których zaproponowano dzieciom udział w grze edukacyjnej pn. „Ścieżka zdrowia”, poświęconej w głównej mierze bezpieczeństwu i zdrowiu. Dzieci, oprócz wiedzy, miały również możliwość wykazania się aktywnością fizyczną. Różnorodność metod i form zastosowanych podczas zajęć, integracja w utworzonych zespołach, możliwość zdrowej rywalizacji i nieszablonowy sposób weryfikacji wiedzy i umiejętności wywołały uśmiech i zadowolenie wśród uczestników spotkania.

2. Wojewódzki program edukacyjny „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Cel główny to pPromowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców.

Cele szczegółowe:

- zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców, warzyw oraz mleka w diecie dzieci,
- podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia odpowiedniej ilości wody,
- zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania,
- budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk,
- zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych,
- rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia,

Zajęcia dla dzieci prowadzone są przez nauczycieli przedszkolnych i poruszają następujące zagadnienia:

- a) prawidłowe odżywianie – „Żywienie na wagę zdrowia”,
- b) aktywność fizyczna,
- c) higiena rąk/promocja szczepień – pn. „Szkoła czystych rąk”;
- d) promieniowanie słoneczne – pn. „Brązowo, ale czy zdrowo?”,
- e) rodzaje dymów oraz ich unikanie (szczególnie papierosowego) – pn. „Czyste powietrze wokół nas”,
- f) promocja szczepień ochronnych – pn. „Zaszczep się wiedzą!”,
- g) profilaktyka chorób zakaźnych, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji epidemiologicznej związanej z COVID-19 – pn. „Wirusochrona”.

Tegoroczna edycja cieszyła się dużym zainteresowaniem placówek przedszkolnych w powiecie żywieckim. Dzieci ochoczo podejmowały powierzone im zadania. Nauczyciele koordynatorzy wykazali się kreatywnością w doborze zadań podczas realizacji poszczególnych bloków tematycznych. W roku szkolnym 2021/2022 działaniami objęto 28 placówek przedszkolnych (3391 odbiorców).

W ramach prowadzonych działań PSSE w Żywcu przeprowadziła:

- 5 akcji profilaktycznych,
- 1 event prozdrowotny z okazji Światowego Dnia Zdrowia
- 1 szkolenie w trybie online dot. bezpieczeństwa żywności „EFSA – wybieraj bezpieczną żywność” dla koordynatorów i intendentów;
- 3 punkty promocji zdrowia podczas imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu żywieckiego,

Jeden z takich punktów został zorganizowany w ramach pikniku rodzinnego pn. „Ciuchcia zdrowia. Fajne zajęcia plenerowe”, który w dniu 12.08.2022r. miał miejsce na terenie zabytkowego parku Habsburgów w Żywcu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żywcu został zaproszony w charakterze współorganizatora do udziału w tym wydarzeniu. Zorganizowany przez PSSE w Żywcu Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień oferował najmłodszym szereg atrakcyjnych gier edukacyjnych, podczas których dzieci miały możliwość zweryfikowania swojej wiedzy w obszarze bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia. Nagrodami za poprawne odpowiedzi były bransoletki, naklejki i plany lekcji na nowy rok szkolny. Nie zabrakło również aktywności fizycznej. Dzieci z radością i dużym zaangażowaniem realizowały powierzone im zadania. W punkcie wykonywano również pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiar saturacji krwi i przeprowadzano testy w alko- i narkogoglach.

3. Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność”

Od września 2022 roku realizowano zadania związane z kampanią Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Działaniem na terenie powiatu żywieckiego objęto w sumie 2144 odbiorców.

Przedstawiciele PSSE w Żywcu w ramach tej kampanii zorganizowali:

- 2 punkty promocji zdrowia;
- 2 akcje profilaktyczne
- 1 szkolenie online dla nauczycieli i uczniów ZSAiO w Żywcu

W dniu 26.10.2022r. w Zespole Szkolno-Przedszkolny im. J. Korczaka w Żywcu zorganizowano lekcję profilaktyki dot. zdrowego odżywiania, w trakcie której m.in. przedstawiono rolę i zakres zadań Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności. Do udziału w akcji zaproszono lek. med. Janusza Wyrwalskiego.

PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

W ramach **Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu** w ciągu całego roku 2022 roku prowadzone były kontrole przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscach użyteczności publicznej. Kontrole prowadzone były w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymagań higieniczno-sanitarnych. Ogółem przeprowadzono 1 131 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono przypadku nie zastosowania się do Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Działania i akcje związane z profilaktyką palenia tytoniu:

1. Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”

Kierowany do uczniów IV klas szkół podstawowych (grupa wiekowa 9-10 lat) oraz ich rodziców. Główne cele to:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży;
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego;
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Na terenie powiatu żywieckiego w roku szkolnym 2021/2022 w programie uczestniczyło 24 placówek edukacyjnych z udziałem 625 osób (uczniowie i ich rodzice).

Zajęcia w tym programie realizowane były za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

W tym zakresie PSSE w Żywcu przeprowadziła:

- 3 akcje profilaktyczne,
- 3 punkty promocji zdrowia,
- 1 szkolenie metodyczne dla koordynatorów programu.

W ramach tego programu w dniu 03.06.2022 pracownicy Sekcji OZ PSSE w Żywcu zorganizowali akcję dot. profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych (nowych

narkotyków, alkoholu i tytoniu). Zajęcia odbyły się w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Żywcu i obejmowały prelekcje, podczas których omówiono mechanizm działania uzależnień (w tym błędne koło nałogu), a także wskazano na konsekwencje zdrowotne wynikające z palenia tytoniu i przyjmowania środków psychoaktywnych. Dodatkowo, za pomocą krótkich spotów z MSWiA przedstawiono skutki zachowań ryzykownych. Po części teoretycznej zaproponowano uczniom ćwiczenia z wykorzystaniem alko- i narkogogli, które umożliwiły zgromadzonym zaprezentowanie świata widzianego oczami osoby będącej pod wpływem alkoholu i narkotyków.

2. „Czyste powietrze wokół nas” – program przedszkolnej edukacji antytytoniowej

Program ten, realizowany od 2008r., skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym. Koordynatorami działań są nauczyciele, wychowawcy przedszkolni oraz przedstawiciele środowiska przedszkolnego i szkolnego. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2021/2022 do programu przystąpiło 21 placówek z powiatu żywieckiego. Działaniami edukacyjnymi objęto 1229 osób.

W ramach działań podejmowanych z inicjatywy PSSE w Żywcu przeprowadzono:

- 2 akcje profilaktyczne,
- 3 punkty promocji zdrowia.

Jedno ze spotkań odbyło się w Przedszkolu nr 11 im. Rodziny Komorowskich w Żywcu. Do udziału w akcji zaproszono lek. med. Janusza Wyrwalskiego, który przeprowadził wśród dzieci pogadankę dot. szkodliwości dymu tytoniowego, również wśród biernych palaczy. Celem spotkania było zwiększenie wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu

z osobami palącymi. Dodatkowo wykształcono wśród dzieci umiejętność rozpoznawania różnych źródeł dymów i omówiono ich wpływ na środowisko. Celem usystematyzowania wiedzy zdobytej podczas realizacji programu zaproponowano uczestnikom spotkania grę edukacyjną „Prawda/fałsz”. Zwieńczeniem spotkania było wspólne odśpiewanie „Piosenki o Dinku”, której tekst został opracowany na potrzeby tego programu. Po zakończeniu akcji uczestnikom spotkania zostały wręczone pamiątkowe dyplomy.

3. „Światowy Dzień Rzucania Palenia”

W każdy trzeci czwartek listopada obchodzony jest Światowy Dzień Rzucania Palenia. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Żywcu rokrocznie włącza się w obchody tego dnia. W roku 2022 zorganizowano 4 punkty promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień oraz 3 akcje profilaktyczne.

W związku z odbywającą się w listopadzie każdego roku akcją ph. „Dzień Bezpieczeństwa” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Leśnej, przedstawiciele PPIS w Żywcu zostali zaproszeni w charakterze prelegentów do udziału w tym wydarzeniu. W oparciu o prezentacje multimedialne wygłosili prelekcje poruszające istotne tematy dotyczące:

- wpływu napojów energetycznych na zdrowie młodzieży,
- nadużywania leków, w tym nierozsądnego stosowania antybiotyków,
- zagrożeń dla zdrowia wynikających z palenia tytoniu (w tym e-papierosów),
- uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- mechanizmu powstawania uzależnień.

W trakcie spotkania wyświetlono krótkie również spoty edukacyjne. Chętni uczniowie mieli dodatkowo możliwość wykonania testów przy użyciu alko- i narkogogli uświadamiając sobie tym samym przykre konsekwencje sięgania po tego typu środki. W spotkaniu udział wzięli również: lekarz psychiatra, który omówił zagadnienia związane ze zdrowiem psychicznym, koncentrując się w głównej mierze na problemie depresji oraz przedstawiciel KPP w Żywcu, który poruszył problem cyberprzestępczości, w tym hejtu.

4. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

Każdego roku 31 maja obchodzony jest Światowy Dzień bez Tytoniu. Święto to stanowi okazję do zwrócenia uwagi całego świata na powszechność palenia papierosów oraz jego negatywne skutki zdrowotne. Dzień ten został ustanowiony przez WHO w 1987 roku ze względu na rosnącą liczbę osób uzależnionych i pacjentów ze schorzeniami wywołanymi przez palenie papierosów – głównie nowotworami płuc, przełyku, krtani, gardła czy trzustki.

W ramach tegorocznych działań związanych z tym świętem PSSE w Żywcu przeprowadziła:

- 2 akcje profilaktyczne
- 3 punkty promocji zdrowia podczas imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu żywieckiego,

Jedną z akcji profilaktycznych zorganizowaną została dla uczniów Zespołu Szkół Budowlano-Drzewnych w Żywcu. Do współpracy w tym dniu zaproszono lek. med. Janusza Wyrwalskiego, który przeprowadził dla uczestników wydarzenia bezpłatne badania spirometryczne.

PROFILAKTYKA CHORÓB ZAKAŹNYCH

1. Akcja „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.

W 2022r. w miesiącach od stycznia do marca przeprowadzono szereg działań edukacyjnych związanych z profilaktyką zachorowań na COVID – 19 skierowanych do ogółu społeczeństwa.

Na profilach społecznościowych PSSE w Żywcu na bieżąco zamieszczane były informacje dot. szczepień, aktualnych wytycznych i obostrzeń, a także materiały ukierunkowane na edukację w zakresie higieny i bezpieczeństwa. Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, które dzięki życzliwości kierownictwa Kina „Janosik” rozpowszechniane były w formie papierowej oraz multimedialnej - plakat „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny” wyświetlany był przed każdym seansem. Działaniami objęto 2557 odbiorców.

2. „Wirusochrona” – Wojewódzka Akcja Edukacyjna

Akcja ta prowadzona była w miesiącach styczeń – marzec 2022r. w 14 przedszkolach i 18 szkołach podstawowych z terenu powiatu żywieckiego. Działaniem objęto 651 dzieci przedszkolnych i 285 uczniów. Celem nadrzędnym akcji było uświadomienie młodego pokolenia w sprawie przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny w profilaktyce chorób zakaźnych.

Koordynatorzy akcji w tych placówkach wykazali się dużą kreatywnością w swym działaniu, wzbogacając lekcje o dodatkowe metody dydaktyczne jak np.: tworzenie prac plastycznych i gazetek tematycznych, praca metodą projektu, praca z mikroskopem, eksperymenty, odśpiewywanie piosenek edukacyjnych, inscenizacje, zagadki i wiele innych. Dzieci zgodnie z przygotowanym scenariuszem pracowały wykorzystując dostępne środki multimedialne (tablice interaktywne, komputery itp.), oglądały filmy instruktażowe, prezentacje, wykonywały doświadczenia, uczyły się krok po kroku prawidłowego mycia rąk. By nauka przyniosła zamierzone rezultaty, zastosowano metodę zdobywania wiedzy poprzez zabawę.

W październiku 2022r. rozpoczęto realizację zadań związanych z kolejną edycją akcji pn. „Wirusochrona”, w której udział wzięło 15 placówek przedszkolnych i 21 szkół podstawowych powiatu żywieckiego.. Działaniem objęto łącznie 977 dzieci przedszkolnych i 947 uczniów klas I - III.

3. Profilaktyka grypy

W roku 2022, szczególnie w okresie zwiększonego zachorowania na grypę prowadzono działania profilaktyczne skierowane do różnych grup wiekowych. Zwracano uwagę na podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny, a także skuteczność szczepień ochronnych. Działaniami w ramach 4 przeprowadzonych akcji profilaktycznych objęto 351 odbiorców. Jedną z nich przeprowadzono została przez przedstawicieli PPIS w Żywcu dnia 3 października 2022r. wśród uczniów klasy III ze Szkoły Podstawowej nr 9 w Żywcu. Podczas spotkania przeprowadzono pogadankę dla uczniów podpartą prezentacją multimedialną dotyczącą profilaktyki grypy i podstawowych zasad higieny w walce z zachorowaniem. Prelegent wskazał na drogę rozprzestrzeniania się wirusów i omówił sposoby na walkę z chorobą. Ochotnicy uczestniczyli w doświadczeniu, do którego użyto maku, dla zobrazowania sposobu przenoszenia się wirusów, np. przez uścisk dłoni z osobą chorą.

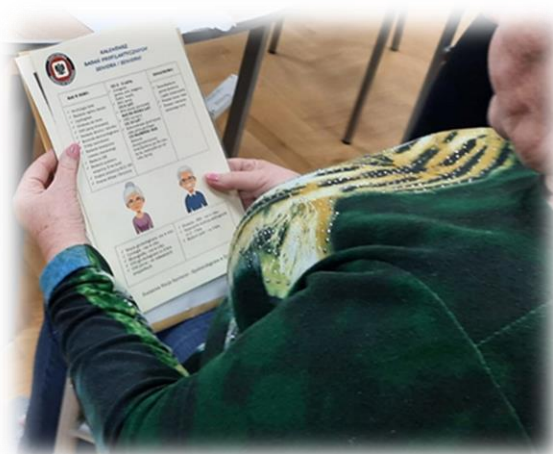
4. Zaszczep w sobie chęć szczepienia

Kampania Społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” realizowana jest w ramach projektu Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Zdrowe dziecko - Zdrowy dorosły - zdrowa rodzina”. Celem interwencji jest podniesie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, wzrost świadomości dotyczących korzyści wynikających ze szczepień ochronnych. Grupę docelową stanowił ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem: rodziców dzieci 0-3 lat oraz dzieci przedszkolnych, studentów uczelni wyższych, osób starszych, osób podróżujących. Działaniami na terenie powiatu żywieckiego objęto 15 036 odbiorców.

W ramach prowadzonych działań zorganizowano:

- 6 punktów promocji zdrowia,
- 6 akcji profilaktycznych.

W miesiącu lutym pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Żywcu przygotowali pakiet materiałów edukacyjno-informacyjnych dedykowanych seniorom powiatu żywieckiego. W skład pakietu wchodziły m.in. materiały dotyczące szczepień ochronnych, kalendarz badań profilaktycznych, dzienniczek samokontroli ciśnienia tętniczego, materiały edukacyjne skierowane do tej grupy wiekowej oraz przepisy Zestaw 50 pakietów przekazano seniorom z Klubu Seniora „Papiernik” w Żywcu.

Dnia 8 marca 2022r. w Kinie Janosik w Żywcu, po raz kolejny odbył się event z okazji Dnia Kobiet „Babski Comber”. W ramach zorganizowanego przez PSSE w Żywcu Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień każda chętna uczestniczka spotkania mogła wykonać pomiar ciśnienia tętniczego krwi, saturacji oraz przymierzyć alko- i narkogogle, celem doświadczenia obrazu widzianego oczami

osoby po spożyciu alkoholu i narkotyków. Podczas wydarzenia prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych, dotyczących między innymi szczepień ochronnych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia opracowali pakiety dedykowane kobietom pn. „Za zdrowie pań...”, w skład którego weszły m.in. kalendarz badań profilaktycznych, materiały edukacyjne, krzyżówki, przepisy na przetwory wzmacniające odporność, certyfikat „Super Kobiety” – ambasadorki profilaktyki.

W 2022r. w ramach akcji „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” do współpracy zaproszono również przychodnie lekarzy rodzinnych z terenu powiatu żywieckiego. Dwukrotnie przekazano materiały edukacyjne (plakaty, ulotki, broszury) dotyczące szczepień ochronnych do 34 przychodni lekarzy rodzinnych, w których znajdują się punkty szczepień.

5. Kampania rządowa - #SZCZEPIMYSIĘ

W I kwartale 2022r. realizowano zadania związane z kampanią rządową pt.: #SZCZEPIMYSIĘ, której celem było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat szczepień przeciwko COVID-19. Duża część tych działań związana była z zamieszczaniem rzetelnych informacji dotyczących szczepień w mediach społecznościowych.

6. Dystrybucja materiałów edukacyjnych w języku ukraińskim.

W związku z pobytami na terenie naszego powiatu znacznej liczby uchodźców wojennych z Ukrainy, PSSE w Żywcu podjęła szereg działań informacyjno - edukacyjnych na temat szczepień ochronnych, celem utrzymania stabilnej sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych. Materiały edukacyjne w języku ukraińskim przesłano w formie elektronicznej do Urzędu Miasta w Żywcu, Starostwa Powiatowego w Żywcu, Urzędów Gmin, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żywcu oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z prośbą o przekazanie ich do ośrodków dla uchodźców lub innych miejsc okresowego pobytu rodzin ukraińskich na terenie powiatu żywieckiego. Dystrybucja odbywała się również podczas większych imprez kulturalnych i sportowych na terenie Żywca. Materiały dot. profilaktyki HIV/AIDS w formie papierowej przekazano do 33 przychodni powiatu żywieckiego.

WAŻNE INFORMACJE DOTYCZĄCE HIV I AIDS
dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z agresją militarną Rosji na Ukrainie

LECZENIE ANTYRETROWIRUSOWE (ARV)

W szpitalu dziennej opieki w Ukrainie, Krajowe Centrum ds. AIDS informuje, że skuteczny sposób leczenia HIV może nie mieć możliwości kontynuowania leczenia ARV, ponieważ zgłaszają się do...

TESTOWANIE W KIERUNKU HIV

Zależy podjąć decyzję, że możesz być zakażony wirusem HIV - zrobić test...
W PKO testy są wykonywane bez dodatkowych opłat, anonimowo, bezprawnie i profesjonalnie przez certyfikowanych doradców, którzy w razie wykrycia zakażenia szkoła wsparcia. Informujemy i kładziemy do specjalistów.

WSPARCIE I POMOC PSYCHOLOGICZNA

Nie bój się pytać!
Masz wyobrażenia i wątpliwości odnośnie tego, jak uzyskać wsparcie psychologiczne...
Paradyż Interaktywnej HIV/AIDS - poradnik skierowany do homoseksualistów...
Telefon Zaufania HIV/AIDS 800 888 448 (opieka całonocna) i 22 692 82 26 (opieka całonocna na taryfie operatora).

ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВІЛ ТА СНІД
для громадян України, які прибувають до Польщі у зв'язку з військовою агресією Росії в Україні

АНТИРЕТРОВІРУСНА ТЕРАПІЯ (АРТ)

Через війну в Україні, Національний центр з питань СНІД/ВІЛ інформує, що...
У випадках необхідності ревізії інформації ВІЛ/СНІД професійного персоналу...
Варто пам'ятати, що всі особи, які вже приїждять в Польщу, з метою отримання медичної допомоги (в тому числі антивірусної терапії), повинні мати медичні страховки.

ТЕСТИ НА ВІЛ

Важко не підтвердити, що можна харизматично ВІЛ, зробити тест...
У спеціалізовані центри можна пройти тест на ВІЛ/СНІД...
Тест на ВІЛ можна також зробити у будь-якій лабораторії, серед них у такому випадку це буде лабораторія біохімії. Висновок тесту та зважачий лабораторії не передають, лише доповідають результати.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА І ДОПОМОГА

Не біється, питає!
Майже завжди можна знайти людину, яка готова допомогти...
800 888 448 (безкоштовний номер) і 22 692 82 26 (опіка цілодобово).

7. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Głównym celem programu jest zwiększenie poziomu wiedzy młodzieży i dorosłych nt. HIV/AIDS oraz zmiana ich postaw ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. W 2022r. szkoły średnie powiatu żywieckiego uczestniczyły w wojewódzkim Projekcie „Nie daj się HIV- zapobiegaj zakażeniu”, którego celem było: podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz postawy tolerancji wobec zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Działaniem w związku z realizacją projektu objęto łącznie 2289 osób (uczniowie szkół średnich

i rodzice). Działaniami profilaktycznymi w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS objęto 5498 osób.

W ramach działań w tym programie PSSE w Żywcu zorganizowała:

- 6 punktów promocji zdrowia ,
- 1 akcję profilaktyczną,
- lekcję profilaktyki HIV/AIDS w „Kinie Janosik”,
- dystrybucję materiałów w języku polskim i ukraińskim dot. profilaktyki HIV/AIDS do 33 przychodni powiatu żywieckiego,
- szkolenie on-line dla koordynatorów programu,

W dniu 21.09.2022r. pracownicy PPIS w Żywcu we współpracy z przedstawicielem KPP w Żywcu zorganizowali dla młodzieży z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Milówce akcję profilaktyczną skupioną wokół tematu uzależnień. W pierwszej części akcji pracownik PSSE w Żywcu przeprowadził wśród uczniów pogadankę dot. uzależnienia od środków psychoaktywnych (alkoholu i dopalaczy) ukazując również mechanizm powstawania uzależnienia, przedstawiono fakty i obalono mity w tym temacie, wskazano na konsekwencje zdrowotne i prawne związane z przyjmowaniem i posiadaniem tego typu środków. W kolejnym etapie spotkania pracownik PSSE w Żywcu omówił przy pomocy prezentacji multimedialnej problem uzależnienia od e-papierosów, przedstawił skład dymu tytoniowego i jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka oraz wskazał różne produkty zawierające w składzie nikotynę. Natomiast przedstawiciel KPP w Żywcu zwrócił w swojej prelekcji uwagę na odpowiedzialność karną w omawianym obszarze, poruszył kwestię hejtu w Internecie, a także przeprowadził wśród zgromadzonych testy przy użyciu alko- i narkogogli przedstawiając im tym samym przykre konsekwencje wynikające z sięgania po tego typu środki.

8. Program „Podstępne WZW”

Celem działań w ramach programu „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zakażeń wirusem HAV, HBV, HCV oraz sposobów zapobiegania. Adresatami programu są uczniowie szkół średnich. Program realizowano zgodnie z sugestiami zawartymi w poradnikach dla koordynatorów szkolnych. Dzięki materiałom dydaktycznym celowanym do programu, przekazano uczniom rzetelną wiedzę. W wielu szkołach program został rozszerzony o dodatkowe działania: wykonywanie prac plastycznych, plakatów przez młodzież, tworzenie gazetek, emisja filmu DVD „Choroby przenoszone drogą płciową”, wystawa prac. Działaniem objęto 1425 osób (uczniowie szkół średnich i rodzice). Działania podejmowane z inicjatywy PSSE w Żywcu obejmowały 4 punkty promocji zdrowia oraz 1 szkolenie on - line dla koordynatorów szkolnych.

PROGRAM PROFILAKTYKI CHOROÓB NOWOTWOROWYCH

Jego celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa odnośnie zagrożeń nowotworami poprzez przekazanie wiedzy nt. zapobiegania chorobom nowotworowym i wczesnego ich wykrywania.

W ramach profilaktyki zrealizowano:

1. Program „Znamie! Znam Je?”

Kampania edukacyjna skierowana do uczniów szkół ponadpodstawowych powiatu żywieckiego umożliwiła zapoznanie młodych ludzi z podstawowymi informacjami na temat nowotworów skóry, a tym samym stworzyła możliwość budowania odpowiednich zachowań oraz postaw prozdrowotnych wśród młodzieży. Działaniem objęto 1653 osób (uczniowie szkół średnich i rodzice).

W ramach tej kampanii PSSE w Żywcu zorganizowała 5 punktów promocji zdrowia podczas imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu żywieckiego oraz 1 szkolenie on - line dla koordynatorów szkolnych.

2. Program „Wybierz życie- pierwszy krok”

Celem działań w tym programie jest:

- zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę,
- zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.

Adresatami są uczniowie klas I szkół średnich, ich rodzice oraz kadra pedagogiczna. Na terenie powiatu żywieckiego działaniami w ramach tego programu objęto 2624 osoby. Prowadzone akcje podkreśliły znaczenie profilaktyki w codziennym życiu (ostrzeżenia zdrowotne), zachęcały młodych ludzi do wizyt u lekarza specjalisty, zwracały uwagę na bardzo ważne kwestie związane ze zdrowiem kobiet.

„PROFILAKTYCZNE PROGRAMY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIU OD ALKOHOLU, TYTONIU I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH”

1. Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach

Ten program edukacyjny ma na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakt z tymi produktami.

Cele szczegółowe programu to:

- profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży;
- zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Działaniami związanymi z tym programem objęto 1716 osób (uczniowie szkół średnich i rodzice).

W ramach podejmowanych inicjatyw w tym zakresie PSSE w Żywcu zorganizowała:

- 5 punktów promocji zdrowia;
- 3 akcje profilaktyczne;
- 1 szkolenie online dla koordynatorów szkolnych

Do ciekawszych należały warsztaty profilaktyczne przeprowadzone w Szkole Podstawowej w Trzebini dla uczniów klas VII i VIII. W ich trakcie w oparciu o prezentację multimedialną pracownik PSSE w Żywcu omówił mechanizm działania uzależnień, wskazał na konsekwencje zdrowotne i prawne wynikające z przyjmowania środków psychoaktywnych, przedstawił za pomocą krótkich spotów z MSWiA skutki zachowań ryzykownych. Po części teoretycznej zaproponowano uczniom zestaw ćwiczeń z wykorzystaniem alko- i narkogogli, które umożliwiły zgromadzonym zaprezentowanie świata widzianego oczami osoby będącej pod wpływem alkoholu i narkotyków. Zaburzony obraz, brak równowagi, rozmyte litery, brak koordynacji ręka – oko – to tylko niektóre z reakcji zaobserwowanych podczas testów.

2. Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Kolejna już edycja programu kierowana była do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest: ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym (15 – 49 lat). Programem objęto 1600 osób (uczniowie i rodzice).

W ramach prowadzonych działań zorganizowano:

- 4 punkty promocji zdrowia;
- 7 akcji profilaktycznych
- 1 spotkanie profilaktyczne - Lekcja profilaktyki w Kinie
- 1 szkolenie online dla koordynatorów szkolnych

W dniu 03.06.2022 pracownicy Sekcji OZ PSSE w Żywcu zorganizowali akcję dot. profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych (nowych narkotyków, alkoholu i tytoniu) w Zespole Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Żywcu. Podczas spotkania omówiono

mechanizm działania uzależnień (w tym błędne koło nałogu), a także wskazano na konsekwencje zdrowotne i prawne wynikające z przyjmowania środków psychoaktywnych. Poruszono również problem używania e-papierosów przez coraz większą liczbę młodzieży oraz zagrożenia z tym związane. Po części teoretycznej zaproponowano uczniom ćwiczenia z wykorzystaniem alko- i narkogogli, które umożliwiły zgromadzonym zaprezentowanie świata widzianego oczami osoby będącej pod wpływem alkoholu i narkotyków.

W Zespole Szkół Zawodowych w Węgierskiej Górcie zorganizowano akcję profilaktyczną we współpracy z KPP w Żywcu skupioną wokół tematu uzależnień. Spotkanie rozpoczęto od emisji filmu „Profilaktyka”, dzięki któremu uczniowie mieli możliwość zapoznania się z zakresem zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W dalszej części omówiono przy pomocy prezentacji multimedialnej zagrożenia związane z używaniem e-papierosów. Następnie przeprowadzono pogadankę dot. uzależnienia od środków psychoaktywnych, ukazano mechanizm powstawania uzależnienia (w tym błędne koło nałogu), przedstawiono fakty i obalono mity w tym temacie, wskazano na konsekwencje zdrowotne i prawne związane z przyjmowaniem i posiadaniem tego typu środków. Przedstawiciel KPP w Żywcu natomiast zwrócił w swojej przemowie uwagę na odpowiedzialność karną w omawianym obszarze, a także przeprowadził wśród zgromadzonych testy przy użyciu alko- i narkogogli przedstawiając im tym samym przykre konsekwencje sięgania po tego typu środki. Przekazano również materiały edukacyjne dot. problemu uzależnienia od środków psychoaktywnych i e-papierosów.

3. „Dopalacze, wypalacze – groźne narkotyki”

W związku z przypadkami zatrucia substancjami psychoaktywnymi oferowanymi jako tzw. „dopalacze”, na terenie powiatu żywieckiego zastała przeprowadzona kampania edukacyjna „Dopalacze – Wypalacze, groźne narkotyki”, kierowana do ogółu społeczeństwa. Realizując zadania w tym obszarze podjęto współpracę z wieloma instytucjami, m.in.: z Urzędem Miasta Żywca, Starostwem Powiatowym w Żywcu, z samorządami lokalnymi, dyrekcjami placówek nauczania oraz wieloma organizacjami społecznymi. Szczególnie dobrze od wielu lat układa się w tym temacie współpraca z Komendą Powiatową Policji w Żywcu. Działaniami objęto 6 091 osób, w trakcie których zorganizowano 8 warsztatów edukacyjnych i 7 punktów promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień.

W dniu 14 grudnia 2022r. w żywieckim Kinie Janosik miała miejsce IV edycja „Lekcji profilaktyki” zorganizowana dla uczniów I klas szkół średnich i skupiona wokół tematu środków odurzających. Jak zawsze lekcja ta miała wyjątkowy charakter. Jako prelegenci wystąpili:

- lek. med. Janusz Wyrwalski, który wnikliwie omówił proces powstawania uzależnienia oraz zagrożenia i skutki zdrowotne wynikające z przyjmowania środków psychoaktywnych,
- Bartłomiej Kubaczka - uczeń Zespołu Szkół Technicznych i Leśnych w Żywcu, założyciel stowarzyszenia wolontariuszy „Czysta ziemia”, który opowiedział o swoim aktywnym działaniu na rzecz poprawy jakości życia nas wszystkich;
- Pani Sabina Zygmunt - nauczyciel ZSDiL w Żywcu, która niezwykle ciekawie i ekspresyjnie przedstawiła uczniom możliwości na spędzenie czasu wolnego, zaszczepiając w nich swoje „zdrowe uzależnienie” od wypraw górskich. Uczniowie dowiedzieli się również jak budować i rozwijać pewność i wiarę w siebie.

Zwieńczeniem była projekcja filmu pt: „Powrót Bena” dotyczącego wielu strun ludzkiej duszy, który daje do myślenia i pozwala spojrzeć na problem narkomanii z różnych perspektyw.

Kolejnym wydarzeniem związanym z tą tematyką, w które aktywnie włączył się PPIS w Żywcu był udział w festiwalu „Żywiec miasto zmysłów”. Jest to prężnie rozwijający się festiwal, który po raz kolejny zaprosił w swoje progi wielu wybitnych artystów i naukowców. Podczas tegorocznej edycji organizatorzy zadbali również o szerzenie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień. Na tę okoliczność w dniu 20.09.2022r. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwego Stylu Życia „SZANSA” przygotowało program profilaktyczny dla młodzieży, a pracownicy Sekcji OZ tutaj. Stacji przygotowali Punkt Promocji Zdrowia. W ramach tego punktu uczestnicy wydarzenia mieli możliwość założenia alko- i narkogogli celem uświadomienia sobie zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych i spożywania alkoholu. Dodatkowo prowadzono dystrybucję materiałów tematycznie związanych z następującymi tematami: problem dopalaczy, profilaktyka HIV/AIDS, profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyka zakażeń HPV.

Warsztaty profilaktyczne dot. uzależnień od środków psychoaktywnych przeprowadzone przez pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Żywcu wśród uczniów klas pierwszych Liceum Mistrzostwa Sportowego im. Żywieckich Habsburgów również cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. W trakcie części teoretycznej popartej prezentacją multimedialną, przedstawiono także krótkie spoty przygotowane przez MSWiA, a następnie zaproponowano uczniom zestaw ćwiczeń z wykorzystaniem alko- i narkogogli. Ćwiczenia te umożliwiły zgromadzonym zaprezentowanie świata widzianego oczami osoby będącej pod wpływem alkoholu i narkotyków. Zaburzony obraz, brak równowagi, rozmyte litery, brak koordynacji ręka – oko – to tylko niektóre z reakcji zaobserwowanych podczas testów. Na ręce pedagoga szkolnego przekazano materiały edukacyjne.

PROFILAKTYKA WIEDZY O ANTYBIOTYKACH

1. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Święto to ma na celu uświadomienie społeczeństwa w zakresie bezpiecznego i rozsądnego przyjmowania antybiotyków. Informacje dotyczące rozsądnego stosowania antybiotyków zamieszczano na bieżąco na stronie internetowej stacji oraz na profilu Facebook, celem dotarcia do szerokiego grona odbiorców. Działaniami, w trakcie których przeprowadzone zostały m.in. 2 akcje profilaktyczne oraz 2 punkty promocji zdrowia, objęto 1 456 osób. Jedna z nich odbyła się w listopadzie 2022r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Żywcu.

INNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Pracownicy Sekcji OZ PSSE w Żywcu w 2022r. inicjowali także własne, autorskie działania. Do najciekawszych należały:

1. Akademia z okazji Światowego Dnia Zdrowia, którą połączono z podsumowaniem 40-letniej pracy lek. med. J. Wyrwalskiego na rzecz ochrony zdrowia i podziękowaniem za merytoryczne wsparcie tut. Stacji w wielu organizowanych akcjach.

Wydarzenie uświetnili swoimi występami artystycznymi delegacje z zaproszonych placówek oświatowych powiatu żywieckiego, reprezentujących trzy różne grupy wiekowe: dzieci z Przedszkola nr 11 im. Rodziny Komorowskich w Żywcu, uczniowie z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego im. Janusza Korczaka w Żywcu Moszczanicy oraz uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Żywcu.

2. Konkurs na najlepszy wiersz pn. „*Rozum mam, myślę sam!*”, na który w marcu 2022r. PPIS w Żywcu zaprosił uczniów szkół podstawowych powiatu żywieckiego. Celem działania było:

- propagowanie zdrowego stylu życia w oparciu o zbilansowaną dietę i aktywność fizyczną,
- zachęcenie do negowania zachowań ryzykownych dla zdrowia i życia,
- rozwijanie umiejętności literackich wśród uczniów,
- rozwijanie poczucia własnej wartości i odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższych.

Spośród nadesłanych prac konkursowych wyłoniono laureatów w dwóch kategoriach wiekowych, którzy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żywcu
zaprasza uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych
do wzięcia udziału w Konkursie pn.

„Rozum mam, myślę sam!”

na najlepszy wiersz

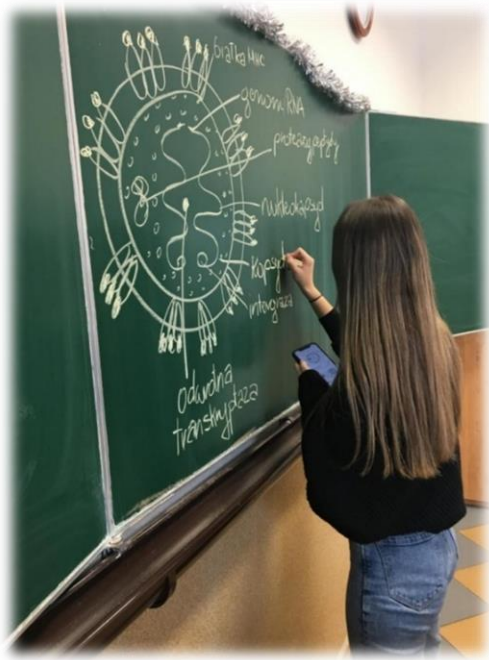
o tematyce prozdrowotnej

Termin nadsyłania prac konkursowych upływa 18.03.2022
Szczegółowe informacje w Regulaminie przesłanym do Szkoły

3. Konkurs na najlepszy scenariusz lekcji w ramach projektu „Nie daj się HIV - zapobiegaj zakażeniu” dla koordynatorów szkół średnich zorganizowany przez PPIS w Żywcu w ramach Światowego Dnia AIDS. Spośród nadesłanych prac konkursowych wyłoniono laureata i przyznano wyróżnienia.

Należy podkreślić, że działania te realizowane są we współpracy z wieloma placówkami szkolno-wychowawczymi i instytucjami. Cieszą się popularnością wśród grup docelowych, a co najważniejsze trafiają do ludzi młodych, których edukują, podnoszą ich świadomość i kształtują nawyki prozdrowotne.